

PEDAGÓGIAI PROGRAM

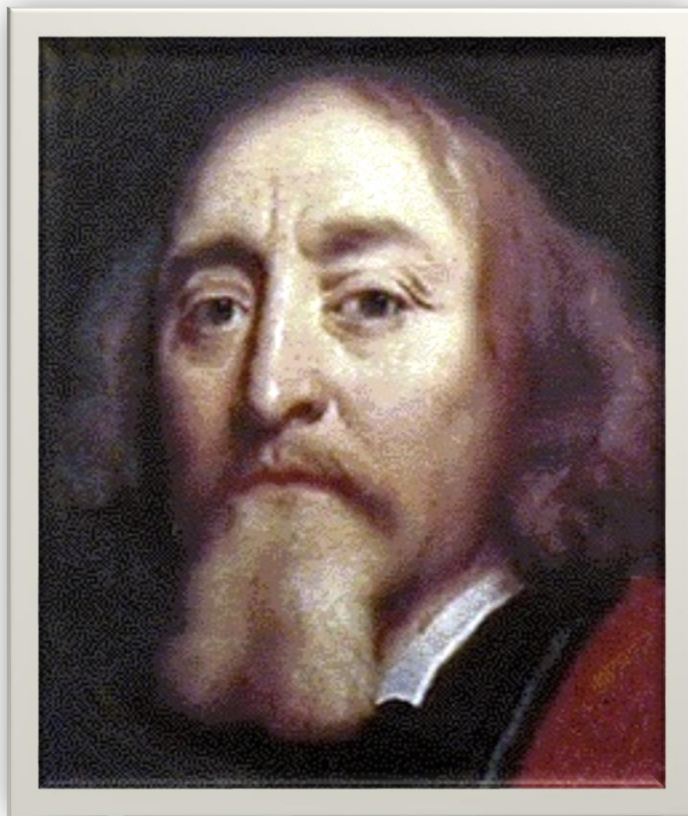
Pannónia Középiskolás Kollégium

Felülvizsgálva: 2018.06.27.

Tartalomjegyzék

Jövőképünk.....	4
1. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései.....	4
2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei.....	8
2.1. A tanulók életrendje	8
2.2. A tanulás pedagógiai elvei	8
2.3. Szabadidő szervezésének pedagógiai elvei	9
2.4. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások.....	10
2.5. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások.....	11
2.6. A kollégiumi élet szervezésével összefüggő foglalkozások.....	15
2.7. A kollégisták pedagógiai felügyelete	15
3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	15
4. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei.....	18
5. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve.....	21
6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei.....	23
7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek.....	25
8. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztési tervei	26
9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái	27
10. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	29
11. További szükségesnek tartott kérdések	33
11.1. A tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszama	33
11.2. A tematikus csoportfoglalkozások témakörei	34
11.3. Ajánlás a tematikus csoportfoglalkozások kerettervéhez.....	54
1. számú melléklet: Elvárásrendszerek.....	106
2. számú melléklet: Ajánlott szakirodalom	125
3. számú melléklet: Könyvtárunk Pedagógiai programja.....	131
Legitimációs záradék.....	137
Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	137

Nevelési cél: „... egy jobb, tökéletesebb nemzedék létrehozása műveltséget adni, az embert kultúrlénné tenni.”

(Comenius)

Jövőképünk¹

A kollégium jövőképéként egy olyan nevelési-oktatási intézményt képzelünk el, ahol szeretetteljes légkörben sportélet, jókedv és komoly tanulmányi munka folyik. A kollégium diákközpontú marad, a tanárok segítik a diákok tanulmányait, és tartalmas programokkal teszik színesebbé a hétköznapiakat, ugyanakkor szülőként próbálnak gondoskodni a rájuk bízott tanulókról. A tanár-diák kapcsolat az őszinteségen és a bizalmon fog alapulni.

A diákok pedig képesek lesznek félretenni a számítógépüket, ha a kollégium eseményein lehetőségük lesz részt venni.

Nevelőikre hallgatnak, együttműködnek velük, viszonozzák azt az energiát, amit a nevelőjük fordított rájuk. Azokat a pozitív lenyomatokat, amelyeket a tanáraik hagytak emlékezetükben, képesek lesznek felidézni és alkalmazni döntéseik meghozatalakor. Életüket konstruktívan fogják vezetni. Olyan életvitelt jelent ez, amely szociálisan értékes, de egyénileg is eredményes lesz. Amelynek közösségfejlesztő és önfejlesztő jellege egyensúlyban lesz. A mostani diákokból felelős családapa/családanya, becsületes adófizető, hazáját szerető állampolgár válik, aki szükség esetén gyermeke számára szintén a Pannónia Középiskolás Kollégiumot választja.

A tanárok egymást segítve fognak dolgozni, a jó munkahelyi klíma miatt örömmel járnak be dolgozni és így a kreativitásukat is megőrzik. Ötleikkel, továbbképzéseken szerzett tudásukkal képesek lesznek a kor igényeihez igazítani pedagógiai munkájukat.

A szülők és tanárok kölcsönösen keresik egymást, érdemben tájékoztatják egymást a diákokat érintő eseményekről, összefogással, közösen, egymást kiegészítve dolgoznak ugyanazokért a célokért.

A kollégium egy olyan közösségi tér lesz, ahol egyszerre lesz jelen a család, az otthon, iskola, a könyvtár, a sportklub, a művelődési ház.

A kollégium épülete folyamatos karbantartást igényel, de a technikai személyzet segítségével mindig élhető és esztétikus marad. A falakra felkerülnek a diákok alkotásai, tevékenységük példaként fog állni a gólyák előtt. A tanulókörök csendje és a szünetek gyerekzsivaja váltakozva jelzi a tartalmasan eltöltött idő múlását, reményünk állandóságát, hogy valami jót és maradandót alkotunk.

1. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései

Kiemelt nevelési alapelveink ²:

¹ Vezetői pályázat 19. o. alapján

² Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja 1. sz. mellékletének alapelvei alapján

- az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele, az eltérő szociokulturális háttér figyelembevétele;
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

A kollégiumi nevelés értékei:

Az intézményünk azokra a magyar és európai pedagógiai értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi nevelést, különös tekintettel a humanista, a nemzeti, a közösségi értékekre, a tudás- és kultúraközvetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítésében, az esélykülönbségek csökkentésében elért eddigi eredményekre.

Nevelési-oktatási célkitűzéseink³

A tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének sokoldalú fejlesztése, kibontakoztatása, megfelelő értékrend kialakítása, konstruktív életvezetés. Az iskolai nevelés-oktatás segítése, kiegészítése. Ösztönözzük a diákjainkat, hogy megkezdett tanulmányaikat fejezzék be, szerezzenek szakmát, érettségizzenek le.

³ Vezetői pályázat 5.o.

A kollégium – céljai elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki. Folyamatosan törekszünk a tematikus csoportfoglalkozások színvonalának megtartására, emelésére.

Célunk az alapterületeken belül olyan előremutató feladatok kidolgozása, amelyek segítségével kibontakoztathatjuk fiataljaink egyéni képességeit, elősegíthetjük testi, lelki, szociális fejlődésüket, mindezt úgy, hogy figyelembe vesszük életkori sajátosságaikat és egyéni adottságaikat.

A célt úgy kívánjuk elérni, hogy felkészítjük őket a sikeres kommunikációra, ismeretszerzésre, az információforrások használatának elsajátítására, az információk megértésére, értékelésére a tanulás, a művelődés, valamint a társadalmi érintkezés és kapcsolatteremtés hatékonyságának érdekében.

A pedagógus helye, szerepe a kollégiumi nevelés pedagógiai értékrendszerében

Pedagógiai módszertani felkészültség⁴: fontos ahhoz, hogy a lefektetett céljainkat elérjük, ezzel kapcsolatos elvárások:

- Pedagógiai tevékenysége biztos szaktudományos és módszertani tudást tükröz.
- Ismeri az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott, a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott szabályozó dokumentumokat és az intézménye pedagógiai programjának főbb tartalmait.
- Ismeri és tudatosan alkalmazza a tanulócsoport sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatokat, nevelési tanítási módszereket, eszközöket.
- Ismeri és tudatosan felhasználja szakterülete, tantárgya kapcsolatait más műveltségterületekkel, tantárgyakkal.
- Ismeri a szakterülete, tantárgya szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását.
- Fogalomhasználata szakszerű, az adott pedagógiai helyzethez igazodó.

Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése, és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók⁵

- Egységes rendszerbe illesztve tervezi az adott pedagógiai céloknak megfelelő

⁴ Önértékelési kézikönyv kollégiumok számára. 17. o. harmadik javított kiadás. Hatályos: 2017. január 1.

⁵ Önértékelési kézikönyv kollégiumok számára. 17. o. harmadik javított kiadás. Hatályos: 2017. január 1.

stratégiákat, folyamatot, munkaformát, módszereket, eszközöket.

- Pedagógiai fejlesztési terveiben kiemelt szerepet kap a gyermekek, tanulók tevékenységeinek fejlesztése.
- Terveiben szerepet kap a gyermekek, tanulók motiválása, motivációjuk fejlesztése.
- Tervező tevékenysége során a nevelési, tanulási folyamatba illeszti a foglalkozáson és azon kívüli ismeret- és tapasztalatszerzési lehetőségeket.
- Megtervezi a gyermekek, a tanulók és a nevelt, oktatott csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.
- Tervei készítése során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott külső tartalomszabályozási és intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatott egyének és csoportok fejlesztési célját.
- Tervező tevékenységében épít a szociális tanulásban rejlő lehetőségekre.
- A gyermekek, tanulók optimális fejlődését elősegítő, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó, differenciált nevelési és tanítási-tanulási folyamatot tervez.
- A gyermekek, tanulók fejlettségére is figyelemmel bevonja őket a nevelés-oktatás és tanulás-tanítás tervezésébe.

Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért⁶

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival és alkalmazkodik a szerepvállalásokhoz.
- Pedagógiai munkáját reflektivitás jellemzi.
- A pedagógiai feladatok megoldásában együttműködik pedagógustársaival, a munkaközösséggel, a nevelő- oktató munkát segítő munkatársaival, a gyermek, tanuló fejlődését támogató más szakemberekkel.
- Fontos számára tudásának folyamatos megújítása, a megszerzett tudását a pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza.
- Részt vesz szakmai kooperációkban, probléma felvetéseivel, javaslataival kezdeményező szerepet vállal.

⁶ U.o. 23.o.

2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A kollégium – igazodva a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekhez – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai irányítást, illetve támogatást biztosít. Külön figyelmet fordít a nemzeti és etnikai sajátosságokra és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

2.1. A tanulók életrendje

A tanulók életrendjét a Kollégium Házi rendje részletesen szabályozza. A tanulók életkorának megfelelően, a többféle iskolatípushoz, eltérő tanulói időkhoz, a gyermekek igényeit figyelembe véve, differenciáltan van kialakítva.

Kollégiumunkban elsődleges a tanulás, a tanulmányi munka, ezen felül a tanulást bővítő, sport, egyéb szabadidős programok széles spektrumából választhatnak a diákok.

A diákok heterogén összetételéből adódó eltérő igényeket figyelembe véve fontosnak tartjuk, hogy a csendes, nyugodt pihenés feltétele is biztosítva legyen.

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is.

A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

2.2. A tanulás pedagógiai elvei

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához. A kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és

elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Tudásközvetítés – tanuláskövetés – számonkérés – visszajelzés – korrekció a haladás sorrendje, változatos munkaformákat alkalmazunk, pozitív tanulási környezetet alakítunk ki, ahol minden tanuló hibázhat. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit. A tankönyv alapú oktatást IKT eszközhasználat egészíti ki. A kollégiumnak fontos szerepe van a Nat.-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében. A tanulás a Nat. követelményeit alapul véve valósul meg. Törekszünk a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására.

Gondot fordítunk arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. Kommunikáljuk az élethosszig tartó tanulás szükségességét, a megújulásra való képesség fontosságát.

Szilencium – a napi felkészülés szervezése, kikérdezés, ellenőrzés, segítségnyújtás, rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás.

- *Felzárkóztatás* - hiányosságok pótlása a hátrányokkal küzdő tanulók felzárkóztatása céljából: diákok kérésére, iskolai visszajelzésen, tanulókörön tapasztaltak alapján, egyéni, vagy kiscsoportos differenciált foglalkozás.

- *Tehetség gondozás* - a kiemelkedő képességű tanulók egyéni programjának figyelembe vételével, a tananyag gazdagításával, a szakkörök (pl: idegen nyelvi) által, a tehetséges tanulók versenyeken indításával, a kollégiumi rendezvényeken: fellépéssel, szerepléssel valósul meg. Érettségi vizsgára, egyéb vizsgára való felkészítés által.

A felzárkóztató, tehetséggondozó, vizsgafelkészítő foglalkozásokat a kollégium pedagógusai vezetik, de külsős óraadók megbízására is sor kerülhet, hogy valamennyi tantárgyban szakos, kompetens segítséget kapjanak a diákok.

2.3. Szabadidő szervezésének pedagógiai elvei

- nyitottság a kezdeményezésekre (diák, tanár oldalról egyaránt),
- biztonság, balesetmentesség,
- a szabadidős tevékenységek egészítsék ki az iskolai nevelést-oktatást,
- értéket közvetítsenek,
- kikapcsolódást nyújtsanak, rekreációt segítse elő,
- segítse elő az önállóságra nevelést,
- egészséges életmódra és kulturált viselkedésre neveljenek.

2.4. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

Felkészítő, fejlesztő foglalkozások, amelyek megszervezése során a kollégium kitüntetett figyelmet fordít a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, e téren is feltárja és figyelembe veszi a tanulók személyiségének az egyéni sajátosságait, ezen belül:

A tanulást segítő foglalkozások

- rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás
- differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás
- a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, a tehetséges, alaposabb érdeklődést mutató tanulók foglalkoztatásának biztosítása,
- a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- tematikus csoportfoglalkozás.

A tanulás támogatása érdekében a pedagógus⁷:

- Figyelembe veszi a gyermekek, tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát.
- A gyermekek, tanulók hibázásait tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részeinek tekinti, és a megértést segítő módon reagál rájuk.
- Felkelti és fenntartja a gyermekek, tanulók érdeklődését.
- Feltárja és szakszerűen kezeli a tanulási folyamat során tapasztalt megértési nehézségeket.
- Kooperatív technikák alkalmazásával is fejleszti a gyermekek, a tanulók tanulási és együttműködési képességeit.
- A tanulás támogatása során épít a gyermekek, tanulók egyéni céljaira és szükségleteire, a gyermek és tanulócsoport sajátosságaira.
- Nyugodt és biztonságos nevelési, tanulási környezetet teremt.
- Ösztönzi a gyermekeket, a tanulókat a hagyományos és az infokommunikációs eszközök célszerű, kritikus, etikus használatára a tanulási folyamatban.
- Az önálló tanuláshoz, tájékozódáshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosít.

⁷ Önértékelési kézikönyv kollégiumok számára. 18. o. harmadik javított kiadás. Hatályos: 2017. január 1.

- Támogatja a gyermekek, a tanulók önálló gondolkodását, elismeri, és a tanítás-tanulási folyamat részévé teszi kezdeményezéseiket és ötleteiket.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése-elvárások a pedagógusokkal szemben⁸

- A pedagógiai programba foglaltakat a gyermekek, tanulók egyéni pedagógiai - pszichológiai szükségleteihez is igazodva eredményesen és adaptív módon alkalmazza.
- Változatos pedagógiai értékelési módszereket alkalmaz, a nevelési-oktatási folyamatban célzottan alkalmazza a diagnosztikus, a fejlesztő és az összegző értékelési formákat.
- Az adott nevelési helyzetnek megfelelő ellenőrzési, értékelési módszereket használ.
- Pedagógiai céljainak megfelelő ellenőrzési, értékelési eszközöket választ vagy készít.
- A gyermekeknek, a tanulóknak személyre szabott értékelést ad.
- Az intézményi pedagógiai programmal összhangban alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általa megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismerteti a gyermekekkel, a tanulókkal, a szülőkkel.
- A gyermeki, a tanulói tevékenység rendszeres ellenőrzésének eredményeit szakszerűen elemzi, értékelésüket rendszeresen felhasználja fejlesztési céljainak, feladatainak kijelölésében.
- Az értékelési módszerek alkalmazása során figyelembe veszi azok várható hatását a gyermekek, tanulók személyiségének fejlődésére.
- A gyermekek, tanulók számára adott visszajelzései rendszeresek, egyértelműek, tárgyilagosak.
- Elősegíti a gyermekek, tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlődését.

2.5. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások⁹

Csoportvezetői foglalkozások:

a) *közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára:* a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése

⁸ Önértékelési kézikönyv kollégiumok számára. 22. o. harmadik javított kiadás. Hatályos: 2017. január 1.

⁹ Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának 4.1.2. alapján

b) *tematikus csoportfoglalkozások*: tizenkét témakörnek megfelelően a jogszabály által előírt időkeretek között szervezhető foglalkozások.

A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- a) a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása,
- b) kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések).

A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére.

Közös célunk, hogy **a diákok legyenek elégedettek** a kollégium programkínálatával.¹⁰ Ennek érdekében széles körű választási lehetőséget biztosítunk.

A foglalkozások állandó, vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok számára szervezett:

- irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti;
- természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai;
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú;
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó;
- a pályaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó, szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

Szakköreink

- **Idegen nyelvi:** spanyol, orosz, angol, szlovák nyelv és kultúra. Differenciáltan, a nyelvtanulásra jelentkezők szintjéhez igazodva indulnak be.
- **Helyesírási szakkör:** minden korosztály számára igénybe vehető, az elmaradt hiányosságok pótlására, érettségire, a gyakori hibák elkerülésére készít fel.
- **Budapesti séták:** Budapest értékeinek bemutatása.
- **Teaház szakkör:** közösségépítő, kulturált társas összejövetel.

¹⁰ Vezetői pályázat 5.o.

- **Előadói** – Összefogja mindazokat, akik érdeklődnek az irodalom, a színjátszás, a mozgáskultúra, a szép beszéd iránt, fejleszti esztétikai érzéküket.
- **Kézművesség, ebédlőgaléria:** a tárgyak elkészítésének folyamán a diákok felismerik az alkotás örömét, a forma szépségét, gazdagságát, a színek harmóniáját, az anyag alakíthatóságát. Rajzok kiállítása, festmények, diákok alkotásainak megtekinthetősége.
- **Jobb agyféltekés rajzolás:** új módszerrel tanulhatnak meg a diákok rajzolni, a képeiket kiállítjuk.
- **Diákújságírás** – A Kimenő c. kollégiumi újság írása, szerkesztése.
- **Kollégiumi rádió:** műsorok, kvízek szerkesztése, megemlékezésekben való részvétel.
- **Filmklub** – A klasszikus filmművészeti alkotások, a filmesztétika, a mozgófilm-készítés, rendezés iránt érdeklődést mutató kollégisták ismereteit bővítő, képességeit fejlesztő foglalkozás.
- **Természetjárás:** környezeti nevelés, természeti szépségek megismerése, mozgás, egészséges életmódra nevelés.
- **Tornaszoba:** testedzés, fittség megőrzése, életmód tanácsadás.
- **Sakk szakkör:** logikai készségek, strukturált gondolkodás fejlesztése, transzferhatás.
- **Street workout:** saját testsúllyal történő edzés.
- **Gyógynövény szakkör:** az egyes betegségek megelőzésére, kezelésére alkalmazható teák megismertetése. Tanulás, teázás, közösségépítés.
- **Klubprogramok** – Tévészés, társasjátékozás, asztaliteniszezés, vetélkedők, diszkók szervezése.
- **Könyvtári foglalkozások,** számítástechnika, internet-hozzáférés, zenehallgatás, filmvetítés.
- **Színház– és kiállítás, múzeum, mozi** látogatások szervezése.
- **Labdajáték szakkör:** beindításához tornaterem bérlése szükséges.

Tanév eleji igényfelmérés alapján, pedagógusok kezdeményezése alapján további foglalkozások szervezésére is van lehetőség.

Hagyományőrző tevékenység

- Minden tanévben a kiemelt évfordulókra vetélkedők, rendezvények szervezése.
- A Pannónia-napok programsorozat a kollégiumi közösségépítés kiemelt része. Minden tavasszal, a diákönkormányzat segítségével rendezzük meg. Vetélkedők,

kiállítások, sportesemények és egyéb ötleteket, kezdeményezéseket átgondolva állítjuk össze az eseményeket.

- A téli ünnepeink (Mikulás, karácsony, Valentin nap, farsang) jó alkalmak a hagyományok eredetének megismertetésére, a közösség iránti szeretet kifejezésére, lehetővé válik ilyenkor a kereszténység vallási ünnepeinek és népszokásainknak a bemutatása.
- A ballagás alkalmával a végzős kollégistáktól elbúcsúzik a közösség. Célunk, hogy az esemény ünnepélyességével emlékeztessé tegyük a kollégiumban eltöltött éveket.
- Nyugdíjas kollégák bevonása a kollégiumi rendezvények szervezésébe, lebonyolításába. Közösségépítő tantestületi rendezvények (pl. karácsony), nyugdíjas búcsúztató szervezése, szintén a régi munkatársak bevonásával.

Nemzeti ünnepek, megemlékezések

- Október 6. Megemlékezés az aradi vértanúk mártírhalálának évfordulójáról.
- Október 23. Megemlékezés az 1956-os eseményekről.
- Január 22. A Magyar Kultúra Napja.
- Január 27. Nemzetközi Holokauszt Emléknep.
- Február 25. Megemlékezés a kommunista diktatúrák áldozatairól.
- Március 15. Megemlékezés az 1848/49-es forradalom és szabadságharc eseményeiről.
- Április 16. A Holokauszt Magyarországi Áldozatainak Emléknepja.
- Június 4. A Nemzeti Összetartozás Napja.

2.6. A kollégiumi élet szervezésével összefüggő foglalkozások

A kollégisták részt vesznek saját környezetük rendben tartásában. Az önkiszolgáló tevékenység pedagógiai haszna abban rejlik, hogy erősíti a kollégisták felelősségérzetét, a feladattal történő megbízás következtében betekintést nyújt a kollégium szervezési folyamataiba, a tanulók kapcsolata szorosabbá válik a megbízást adó nevelőkkel.

2.7. A kollégisták pedagógiai felügyelete

A kollégisták pedagógiai felügyelete folyamatos. A kollégium vezetője – szervezeti egységenként tanulólétszámtól függően nemenként egy vagy két pedagógus közreműködésével (a továbbiakban: ügyeletes nevelőtanár) – gondoskodik a kollégiumban a tanulóközösség pedagógiai feladataihoz kapcsolódó feladatok ellátásáról, a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

Napközben és éjszaka a diákok felügyeletét ügyeletes nevelőtanárok látják el, akik:

- ellenőrzést folytatnak a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- folyamatos jelenlétükkel biztosítják a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- ellenőrzést folytatnak az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából.

A felügyelet személyre és időpontra történő konkrét lebontását a kollégium vezetése jelöli ki, amit részben a nevelőtanároknak az adott tanévre érvényes munkaidő-beosztása tartalmazza. Az ügyeleti renden szükség szerint változtatunk.

3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Kollégiumunk kiemelt figyelmet fordít az egészséges életmód megismertetésére, elfogadtatására és gyakorlására a kollégiumban lakó diákok körében. Ennek érdekében szervezünk szakköröket, illetve csoportfoglalkozás keretén belül is feldolgozásra kerül a téma a „Testi és lelki egészség” témakörben a kollégiumi nevelés országos alapprogramjának iránymutatása szerint.

Az egészség a szervezet belső összhangjának, valamint fizikai és társadalmi környezetével alkotott egységének az egyensúlyi állapota. Ezt az egyensúlyt a kollégiumban élő fiatalok

formálásával, a helyes életmód kialakításával próbáljuk elérni. Megismertetjük velük az egészséges táplálkozást, küzdünk a káros szenvedélyek kialakulása ellen, támogatjuk a mozgást, a sportot, és foglalkozunk a családi életre neveléssel. A fiatal lelki egyensúlyának fenntartását önismeret fejlesztésével erősítjük, támogatjuk.

Szorosan ehhez kapcsolódó feladatunk az egészséges, esztétikus környezet megteremtése, a Kollégium épületének állagmegóvása, az otthonosság feltételeinek biztosítása.

Az egészségnevelés feladatai:

- ismeretek nyújtása az egészségnevelés területéről
- a tanulók szemléletének formálása az egészséges életmód elsajátítására
- az egészséges életmód kialakítása, az önpusztító életmód (káros szenvedélyek) elutasítása
- a testi-lelki egészség, személyes higiénia kialakítása
- a tanulók reális énképének kialakítása,

Kollégiumi tevékenységek:

- Pedagógusok továbbképzése
- Együttműködés a gyermekvédelmi intézmények, nevelési tanácsadók, rendvédelmi szervek ifjúságvédelmi-, bűnmegelőzési osztályai munkatársaival
- Segítő partnerkapcsolatok ápolása, szükség esetén kapcsolatfelvétel.
- Egyéni és csoportfoglalkozáson, önismereti foglalkozáson pozitív énkép kialakítása
- Csoportfoglalkozáson, szakkörön, egyéb szervezett formában egészségügyi ismeretek nyújtása
- A káros szenvedélyek megelőzésére dohányzás, drog-alkohol prevenciós program lehetőség szerinti szervezése (meghívott előadó).
- Az egészséges életmód kialakítására irányuló ismeretek népszerűsítése (hirdetőfal, vetélkedő)
- Személyes és környezeti higiénés szokások kialakítása
- Megfelelő ismeret, készség kialakítása az örömteli párkapcsolathoz, családi élethez
- Szükség esetén mentálhigiénés szakember és pszichológus segítségének igénybe vétele.

A tanulókra vonatkozóan az egészség megőrzése szempontjából elsődleges feladatok:

- Egészséges táplálkozás
- Szabadidő hasznos eltöltése
- Mindennapos testmozgás a lehetőségek függvényében
- Személyi higiéné
- Léleki egyensúly fenntartásának segítése
- Egészséges, biztonságos környezet kialakítása
- Egészségkárosító magatartás elkerülése

- Járványügyi biztonság megteremtése.

Propaganda tevékenység:

- Hagyományos egészségnevelés – felvilágosítás a viselkedés befolyásolására
- Sporttevékenységek népszerűsítése
- Dohányzás, drog, alkohollelles kampányok (plakátok),
- Egészséges táplálkozás népszerűsítése

Közvetlenül kapcsolódva a prevencióhoz:

- Egyéni és csoportfoglalkozáson, önismereti foglalkozáson pozitív énkép kialakítása
- Egyéni és csoportfoglalkozáson, szakkörön, egyéb szervezett formában (külső előadó vagy előadás) követendő egészségügyi ismeretek, normák, életmódminták nyújtása
- Egyéni és csoportos foglalkozáson személyes és környezeti higiénés szokások kialakítása, gyakoroltatása
- Egyéni beszélgetés, meggyőzés, mintaadás.

4. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei:

Megfelelő feltételeket kívánunk teremteni a művelődéshez, az ismeretszerzéshez.

- A fejlesztésben az egyéni, valódi fejlesztési szükségletből indulunk ki (differenciálás).
- Közvetítjük az alapvető hagyományos erkölcsi normákat.
- A kollégiumi tudásközvetítésben (bizonyos részterületein) figyelembe vesszük az iskolai ismeretsajátítást, gyakorlatközpontú tudással kiegészítve, támogatva azt.
- A tananyagközpontú ismeretek átadása mellett a teljesítményképes tudás megszerzését támogatjuk.

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültségről ¹¹:

¹¹ Önértékelési kézikönyv kollégiumok számára. 20. o. harmadik javított kiadás. Hatályos: 2017. január 1.

- A nevelési-oktatási folyamatban a gyermekek, a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságainak megismerésére kiemelt figyelmet fordít.
- Tudatosan alkalmazza a gyermekek, tanulók sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket.
- Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek segítik a gyermekek, tanulók komplex személyiségfejlődését.
- Tiszteletben tartja a gyermekek, tanulók személyiségét, tudatosan keresi a bennük rejlő értékeket, a gyermekekhez, a tanulókhöz felelősen és elfogadóan viszonyul.
- Megismerteti a gyermekekkel, tanulókkal az érintett korosztályra vonatkozó, a tartalmi szabályozókban meghatározott egyetemes emberi és nemzeti értékeket, és azok tiszteletére neveli őket.
- Tudatos értékválasztásra és saját értékrendjük kialakítására ösztönzi a gyermekeket, tanulókat.
- Az együttnevelés keretei között is módot talál a gyermekek, tanulók egyéni fejlődési lehetőségeinek megteremtésére.
- Felismeri a gyermekek, a tanulók személyiségfejlődési és tanulási nehézségeit, és képes számukra hatékony segítséget nyújtani, vagy szükség esetén más szakembertől segítséget kérni.
- Felismeri a gyermekekben, tanulóknak a tehetség ígéretét, és tudatosan segíti annak kibontakoztatását.

Tehetséggondozás elvei:

A tehetség megmutatkozásának, kibontakoztatásának a kollégiumi tevékenységrendszerben lehetőséget kell teremteni, együttműködve a családdal és az iskolával. Lehetőséget adunk minden tanuló sikerélményhez juttatásához, miközben figyelembe vesszük az önkéntességet, az érdeklődést, az aktivitást, az aktivitási igényt.

- A tehetséggondozás kiindulópontja a tehetséges tanulók felismerése, majd azonosítása, mely sokirányú információgyűjtést, több tehetség-identifikációs módszer egyidejű alkalmazását kívánja.
- A tehetséggondozásban a személyiség teljes fejlesztésére figyelünk, e nélkül nem lehet hatékony a tehetségek gondozása.
- A tehetségazonosítás során figyelmet kell fordítani az alulteljesítő tehetséges tanulók csoportjára is, akik szocializációs hátrányaikból, egyes kognitív

képességeik vagy személyiségtulajdonságaik deficitjeiből adódóan nem érik el a tőlük elvárható teljesítményt iskolai tanulmányaik során.

- A tehetséggondozás komplex pedagógiai tevékenységet jelent, mely magában foglalja a személyiségfejlesztés valamennyi területét, valamint a nevelési-oktatási körülmények tudatos alakítását, fejlesztését.

Felzárkóztatás elvei:

A kollégiumi nevelőmunka során törekszünk a tanulási kudarc időben történő felismerésére, annak érdekében, hogy a segítségnyújtás növelje a tanulók továbbhaladásának esélyét a választott középiskolában.

- A tevékenység kiindulópontja a lemaradás okainak pontos feltárása, tájékozódás a tanuló élethelyzetéről, a kudarc hátterében álló motivációs és pszichés tényezőkről.
- A felzárkóztatás folyamata a kollégium, a család és az iskola, esetleg pedagógiai szakszolgálat együttműködésének rendszerében valósul meg, melyben hangsúlyos a rendszeres, kölcsönös információcsere, tájékoztatás.
- Intézményünk a felzárkóztató tevékenységet az iskolai követelményekhez, teljesítmény helyzetekhez, a tanulók aktuális feladataihoz igazodóan szervezi meg.
- Egyénre szabott, differenciált munkaformákkal fejlesztik a tanulók képességeit.
- Reális, teljesíthető követelmények, célok kitűzése a tanulóval egyetértésben.
- A tevékenységet egyéni és kiscsoportos munkaformák alkalmazásával valósítjuk meg, mivel így kiaknázhatók a pedagógus-tanuló viszonyban a közvetlen motivációs lehetőségek (érdeklődés, ambíciók növelése, azonnali visszajelzés, sikerélményhez juttatás).
- Alapvető a gyakorlatorientált, a tanulók tevékenykedtetésén alapuló, a közvetlen tapasztalatszerzést segítő foglalkozás-szervezés, az ismeretek és kompetenciák fejlesztése.
- A felzárkóztatást olyan pedagógiai környezetben végezzük, amelyben a tanulók egyéni eredményeit, sikereit elismerjük, nevelőink rendszeres, egyénre szabott megerősítést nyújtanak.
- Intézményünk indokolt esetekben – a tanuló, a család és az iskola közös döntését figyelembe véve – segíti a tanulókat az iskolaváltásban, pályakorrekcióban.

- Amennyiben a tanulási kudarc hátterében a pedagógus szakmai kompetenciáját meghaladó okok feltételezhetőek, az intézmény a tanulót a megfelelő speciális szakemberhez, pedagógiai szakszolgálathoz, egészségügyi, gyermekvédelmi vagy más intézményhez irányítja a szülő egyetértésével.

Pályaválasztást elősegítő tevékenység elvei

A helyes pályaválasztás ne külső nyomásra történjen meg, hanem a diák saját döntése legyen, feleljen meg érdeklődési körének, szeresse azt, amit csinálni fog.

A diákjainkat felkészítjük az egész életen át tartó tanulásra, a folyamatos szakmai megújulás elfogadására.

Kitartásra, szorgalomra, a munka megbecsülésére, a társadalmi mobilitás lehetőségére helyezük a hangsúlyt.

Igyekszünk életszerűvé tenni a foglalkozásokat, lehetőség szerint külsős előadókkal, vagy külsős programokkal közelebb hozni a munka világát a fiatalokhoz.

Az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

Gyakorlatias jellegű tudás átadásával, az állandó segítséget igénylő gyermeki létből az ügyeit önállóan intézni képes fiatal felnőttként hagyják el majdan diákjaink a kollégiumot.

Képesek legyenek hivatalban intézkedni, levelet megfogalmazni, ruházatukat megfelelően megválasztani, egyszerűbb ételeket elkészíteni, mosni, szobájukat rendbe tenni, vasalni, havi bevételüket megfontoltan, takarékosan beosztani, bevétel-kiadás mérleg készítésére.

Ismerjék fel az igényeiket, érdekeiket és találják meg az erkölcsileg elfogadható hozzá vezető utat.

Életútjukban állítsanak fel egy számukra is követhető koncepciót, amihez nélkülözhetetlen a helyes önismeret.

5. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett foglalkozásokat azoknak a diákoknak szervezzük, akik a mindennapos tanulásaikban szorulnak segítségre, illetve valamilyen okból lemaradnak a tanulásban.

Nevelői feladat: a hiányosságok feltárása, a szakirodalom és a tankönyvi ismeretek alapján a tananyag rendszerezése, megértésének, feldolgozásának segítése, magyarázata, számonkérése.

A tehetséggondozás feladata a valamilyen területen kiemelkedő képességű tanulók felismerése, támogatása, melynek különböző formáit biztosítjuk:

- tananyag bővítése, felkészítés nyelvvizsgára,
- versenyekre való felkészítés (pl. sportversenyek, előadói, műveltségi vetélkedők),
- foglalkozások, szakkörök.

Segítjük diákjainkat abban, hogy képesek legyenek boldog párkapcsolat kialakítására, megtartására, és sikeresen tudjanak egy tágabb közösség és a társadalom tagjai lenni. A tevékenységet csoportfoglalkozások keretében végezzük.

6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégium biztosítja, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

A kollégiumi diákönkormányzat és a nevelőtestület közötti kapcsolatot egy nevelőtanár közvetlenül is segíti. A diákönkormányzat vezetői a munkatervük szerint, ill. szükség esetén akár attól eltérve gyakrabban is összeülhetnek.

A kollégiumi diákönkormányzat legfontosabb fóruma az évente legalább egy alkalommal megrendezésre kerülő kollégiumi közgyűlés.

Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, csoportvezetői tevékenység, az ezzel kapcsolatos elvárások¹²:

- A pedagógus az általa vezetett gyermek- és tanulócsoporthoz fejlesztésüket a közösség struktúrájának feltárására, a közösségfejlesztés folyamatának ismeretére és a csoportok tagjainak egyéni és csoportos szükségleteire, sajátosságaira alapozza.
- Ösztönzi a gyermekek, a tanulók közötti véleménycserét, fejleszti kommunikációs képességüket, fejleszti a tanulóknál az érvelési kultúrát.
- Pedagógiai feladatai során figyelembe veszi és értékékként közvetíti a gyermekek, a tanulók és tanulóközösségek eltérő kulturális, társadalmi háttérből adódó sajátosságait.
- A gyermekeket, tanulókat egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítélet mentességre neveli.

¹² Önértékelési kézikönyv kollégiumok számára. 21. o. harmadik javított kiadás. Hatályos: 2017. január 1.

- Pedagógiai tevékenységében a nevelt, oktatott gyermekek, tanulók életkorából következő fejlődéslélektani jellemzőik ismerete tükröződik.
- Megteremti az általa irányított nevelési, oktatási folyamat során az együttműködési képességek fejlődéséhez szükséges feltételeket és az együttműködést támogató, motiváló módszereket alkalmaz.
- Szakszerűen és eredményesen alkalmazza a konfliktusok megelőzésének és kezelésének módszereit.
- A gyermekek, a tanulók nevelése, oktatása során a közösség (szoba, csoport, intézmény) iránti szerepvállalást erősítő pedagógiai helyzeteket teremt.

A művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

A művészeti neveléssel a kollégium el kívánja érni, hogy a kollégisták személyes élményeik során találkozzanak esztétikai értékekkel, legyenek képesek átélni a művészeti alkotások által közvetített érzelmeket, indulatokat, gondolatokat. Formálódják a műalkotások megismerése által tárgy és környezet kultúrájuk, javuljon véleményalkotó képességük. Alkotó helyzetek biztosításával ösztönözzük őket elképzeléseik kifejezésére.

Tegyük lehetővé a tehetséges kollégiumi tanulók számára a különböző (irodalmi, képzőművészeti, népi-és iparművészeti, fotó, stb.) alkotások készítését, produkciók (zenei, tánc és dráma, egyéb színpadi előadó művészet) létrehozását és bemutatását.

Neveljük a művészi kifejezés által nyitottságra, toleranciára, az értékek élményeken és belátáson alapuló megbecsülésére.

Teremtsünk lehetőséget tanulóink számára a kulturális rendezvényeken, programokon való részvételre, ösztönözzük őket könyvtár és egyéb kulturális és művelődési intézmények látogatására.

A kollégiumi sportoláshoz az alapot a megfelelő infrastrukturális és eszközháttér biztosítása, ezek folyamatos fejlesztése és bővítése jelenti. Szabadidős tevékenységeinken belül nagy szerep jut a testmozgásnak, mind a napi sportfoglalkozások, mind pedig sportversenyek szervezése terén.

Foglalkozásaink tervezésekor mottónk az „ép testben, ép lélek”, azaz a szellem és a test edzésének megfelelő aránya. Arra törekszünk, hogy tanulóink fizikai teherbírása növekedjék, és egészséges életmódot folytassanak.

7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek

Az intézmény vezetője felel a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a mi jelzőrendszernek a köznevelési intézményhez kapcsolódó feladatai koordinálásáért.

A hatékony gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátását külön ezzel a feladattal megbízott pedagógus segíti, aki tevékenységét a munkaköri leírása, valamint az éves munkaterv alapján végzi.

A csoportvezető nevelőtanárok szintén segítik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását, probléma esetén azonnal jelzést ad a felelősnek. Pedagógiai tevékenységükkel, példamutatásukkal közvetlenül részesei a gyermekvédelmi folyamatoknak.

Kollégiumi szinten olyan környezetet kialakítására törekszünk, ahol mindenki mindenkiért felel. Nemcsak a pedagógusoknak, hanem a diákoknak is és oda kell figyelniük egymásra, baj észlelése esetén ők is jelezzenek.

Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek kollégiumunkban:

- A hátrányos helyzetek és veszélyeztetett tanulók felmérését a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős irányítása mellett a nevelőtanárok végzik. Nyilvántartás vezetése róluk és állandó, kiemelt figyelemmel kísérésük.
- Az okok feltárásához szükséges a diák családi háttérének, környezetének megismerése.
- Személyre szóló gondoskodással, adekvát terápiával (tanácsadás, intézkedések, segítő programok) meggátolni helyzetük rosszabbodását illetve korrekciót végezni.
- A szülő tájékoztatása a lehetséges támogatások igénybevételének lehetőségeiről.
- Együttműködés: diák, csoportvezető nevelőtanár, osztályfőnök, iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, család között. Szükség esetén partnereink bevonása: a család- és gyermekjóléti szolgálattal, pedagógiai szakszolgálattal, pszichológussal, rendőrséggel stb.
- A kollégiumban kihelyezésre kerülnek a különböző gyermek- és ifjúság védelemmel foglalkozók (pl: pszichológus, drogambulancia, lelki segély szolgálat) címei, telefonszámai.

- Súlyosabb esetekben pl: gyermekbántalmazás védelme, drogozás vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén a jelzőrendszer használata, gyermekjóléti szolgálat, esetleg rendőrség értesítése.
- A szabadidős tevékenységek, tanulmányi előmenetel figyelemmel kísérése, személyiségfejlesztő tevékenységek folytatása, a közösségi életbe való bevonás, a tanulás támogatása.
- Szenvedélybetegségek megelőzése, a káros szenvedélyekről való leszoktatás beindítása, drog-és bűnmegelőzési programok szervezése.
- A témával kapcsolatos továbbképzéseken, szakmai fórumokon való részvétel.

8. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztési tervei

Az éves munkatervben minden félévben egy kiemelt évforduló megünneplését, megemlékezését határozzuk meg. Nyitottak vagyunk az új kezdeményezések megvalósítására hol a diákok, hol a pedagógusok és a vezetőség javaslatai alapján fejlesztjük tovább hagyományainkat. Új ötleteket javasolhatnak a DÖK gyűléseken, a szakmai munkaközösség értekezletein, személyesen megkeresve az intézményvezetőt, helyetteseit. A téma kiválasztásánál fontos szempont, hogy az kapcsolódjék az iskolai tananyaghoz és pozitív értéket képviseljen. Elsősorban a magyar történelemhez, kultúrához, népszokásokhoz kapcsolódó hagyományokat célozzuk meg.

A hagyományaink továbbvitelénél célként határoztuk meg, hogy az eseményeket a diákok aktív bevonásával rendezzük meg, ők is szereplőként jelenjenek meg. Ebben a diák - önkormányzat közvetítése nagy segítséget jelent.

A hagyományaink színvonalas megrendezése érdekében IKT eszközöket is használunk, amelyeket a stúdiófelelős diákok és a pedagógusok egyaránt kezelnek. Az adott téma sokoldalú bemutatására törekszünk, a mai generáció számára könnyebben befogadhatóbbá kívánjuk tenni (pl: kísérő filmmel, zenével, rajzok, dekoráció készítésével, szemléltetéssel).

9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart:

- a szülőkkal, illetve a tanuló törvényes képviselőjével,
- a fenntartóval,
- a működtetővel,
- a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel.
- Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel,
- nevelésbe vett gyermek esetén a gyámjával, nevelőszüleivel vagy gyermekotthonával, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, érintettség esetén a helyi nemzeti önkormányzatokkal, továbbá minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A honlapunk is kapcsolatot jelent a külvilággal, a kollégium életébe betekintést kaphatnak az érdeklődők. Ennek fejlesztése folyamatos feladatot jelent. A kapcsolattartás helyi szabályozása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

Az iskolával való kapcsolattartás és együttműködés formái:

- A nevelőtanárok rendszeres kapcsolatot tartanak a tanulók osztályfőnökeivel, szaktanáraival, szükség esetén a gyakorlati vezetőkkel.
- Személyesen vagy telefonon, esetleg e-mailben és a naplók, valamint az osztálytükör figyelemmel kísérésével tájékozódnak diákjaik iskolai teljesítményéről, tanulmányi előmeneteléről.
- Tanév elején a csoportvezető nevelőtanárok felveszik a kapcsolatot személyesen, vagy telefonon keresztül a csoportjához tartozó diákok osztályfőnökeikkel, bemutatkoznak és a tanév folyamán rendszeresen tájékoztatják egymást a diákok előmeneteléről, magatartásáról, egyéb jelentősebb dolgokról, eseményekről. Probléma esetén a megoldás keresésében együttműködnek.

Szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés formái:

- A gyermek fejlődése szempontjából meghatározó a családi környezet. A nevelőmunka eredményessége összefügg a szülői nevelési feltételekkel, ezért fontos annak ismerete.
- A gyermek személyiségfejlődése szempontjából a családdal való együttműködés vezethet eredményhez. Célunk és feladatunk tájékozódni a szülők véleményéről, elvárásairól, javaslatairól.

A szülők tájékoztatásának fórumai:

- Nyílt napon, beiratkozáskor: a nyílt napon a szülő és a gyermek tájékozódhat a kollégiumról, megnézhetik a szobákat, közös helyiségeket. Megismerkedhetnek a beköltözés rendjével, a házi- és napirenddel. Az újonnan felvett diákok beiratkozáskor részletes írásos tájékoztatást kapnak a beköltözésre vonatkozóan.
- Beköltözéskor: a tanulót elkísérő szülő megismerkedhet gyermeke nevelőtanárával. Tájékozódhat a tanulói jogokról és kötelezettségekről. Lehetőségük van a felkínált foglalkozások közül közösen választani.
- Tanév során: a tanév közben a szülő, vagy a nevelőtanár kezdeményezésére időpontot egyeztetve valósulhat meg.

Szülőkkel való kapcsolattartás egyéb formái:

- telefonon történő megbeszélés,
- SMS küldése,
- elektronikus levelezés,
- postai levélváltás,
- önkormányzaton keresztüli kapcsolatfelvétel.

Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás-elvárások¹³

- Tevékenysége során az intézményi pedagógiai programhoz igazodóan és a pedagógiai céloknak megfelelően érthetően és hitelesen kommunikál.
- A gyermekek, tanulók nevelése-oktatása érdekében kezdeményezően együttműködik a pedagógustársaival, a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel és a szülőkkel.

¹³ Önértékelési kézikönyv kollégiumok számára. 23. o. harmadik javított kiadás. Hatályos: 2017. január 1.

- A gyermekekkel, tanulókkal történő együttműködés elveit és formáit az alkalmazott pedagógiai program és az intézményi dokumentumok keretei között a gyermekek, tanulók személyiségfejlődését figyelembe véve alakítja ki és valósítja meg.
- Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.
- Szakmai megbeszéléseken kifejti, képviseli az álláspontját, képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.

10. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségnevelési alapelvek

A kollégium minden tevékenységének szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését és az egészséges, kulturált életmód kialakulását. Személyi és tárgyi feltételeivel segítjük: a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak alakulását, amelyek a gyerekek, fiatalok egészségi állapotát javítják.

Fejlessze az életvezetési képességeket, a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzésért. Megfelelően készítse fel a tanulókat a káros stressz hatások feldolgozására. Segítse a környezeti- és egészségtudatosság erősödését és a pozitív életvitel megismerését.

Alapelvünk, hogy minden diák számára biztosítsuk az egészségneveléssel kapcsolatos ismeretek átadását, függetlenül a diákok szociális háttérétől, előismereteitől.

Célok, feladatok:

- A biológiai lét értékeinek elfogadása (az élet tisztelete, testi-lelki egészség, felelősség önmagunkért és az utódokért, környezettudatos magatartás)
- A tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének biztosítása.
- A helyes magatartások, szokások kialakítása, továbbfejlesztése.
- Az egészséges életvitel önálló kialakítására váljanak alkalmassá.
- Egészséges táplálkozás elősegítése, a kulturált étkezési szabályok elsajátítása.
- Az optimális mozgásigény kifejlesztése és a mozgásszükséglet kielégítése lehetőségeinkhez mérten.
- Az egészséget károsító tényezők, függőségek, szokások elutasítása, elkerülése.
- A balesetmegelőzési ismeretek, egészségvédelmi, betegségmegelőzési lehetőségek megismertetése,

- Az alkalomhoz illő és az időjárásnak megfelelő öltözködési szokások kialakítása.

Az egészségnevelés színterei:

- kollégiumi foglalkozások:
 - egészségnevelési témák (testi és környezeti higiénia, dohányzás, alkohol, drogfogyasztás megelőzése, szexuális kultúra, családtervezés, aktív életmód, egészséges táplálkozás, étkezési zavarok, Tematikus csoportfoglalkozás: testi - lelki egészség).
 - kommunikáció-önismereti és mentálhigiénés foglalkozások (kommunikációs zavarok, ön és társas ismereti problémák, agresszió, izoláció, probléma megoldás, konfliktuskezelés, esettanulmányok).
- egyéni beszélgetések (csoportnevelők, ifjúságvédelmi felelős, ápolónő),
- egészségnap,
- ismeretterjesztés: figyelemfelhívó plakátok, szórólapok, egészségfejlesztő filmek, egészségvédelemmel kapcsolatos előadások, konferenciák, továbbképzések,
- a szabadidős programok: túrák, sportversenyek,
- kollégiumi étkező: a rendszeres és egészséges táplálkozást a kollégium napi háromszor biztosítja. Az étrend sószegény, természetes fűszerezésű, rostokban gazdag. Az ételek összeállítását dietetikus szakember segíti. A cél a népbetegségnek számító szív-és érrendszeri betegségek és az elhízás megelőzése.
- testedző szoba,
- a diákok élve a főváros adta sportolási lehetőségekkel, klubokba, edzőtermekbe is járhatnak.

Az egészségnevelési elvek megvalósítása a kollégium dolgozóinak elkötelezett munkáján, a személyes példamutatáson és azon múlik, hogy mennyire sikerül a tanulókat és a szüleiket az általunk képviselt értékek mellé állítani.

A környezeti nevelés elvei

A helyi környezetszennyezés hatással van a Föld teljes ökológiájára. Minden ember felelősége a mikro- és makro környezetének védelme. Fontos, hogy mindenki megértse, nem másokra kell bízni a természet védelmét, hanem ő maga is tehet érte.

Törekednünk kell arra, hogy az intézményünk működése a lehető legkisebb mértékben terhelje a környezetet. Az épület üzemeltetésénél szem előtt tartjuk a takarékoságot, erre ösztönözzük a diákokat is (fűtés mértéke, ésszerű szellőztetés, világítás stb.)

Konkrét célok:

- Az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése.
- Az otthonról hozott fogyasztási szokások megismerése, és ha indokolt, új „környezetbarát” szemlélet kialakítása.
- Rámutatni az egészség és a környezet kapcsolatára.
- A globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése.
- Az állampolgári felelősség felébresztése.

Feladatok:

- Nyitottá kell tennünk tanulóinkat a környezet szépségeink befogadására, kritikussá a negatív környezeti jelenségekkel szemben.
- Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a környezettudatos életvitel kialakítását, lehetővé tenni a természet teljességének megérezését.
- Biztosítanunk kell a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének és megoldásának lehetőségét.
- Ki kell alakítanunk a gyerekekben a helyes választás képességét, adjunk lehetőséget a környezetkímélő technológiákkal készült termékek megismerésére, a takarékos és mértékletes életvitel igényére.

Kiemelt figyelmet fordítunk a szűkebb lakókörnyezet tisztaságára és higiéniájára, valamint az erőforrásokkal, energiahordozókkal, vízzel való **takarékosságra**, a **fenntartható fejlődésre**, illetve a hulladék és szemét eltávolítására, **szelektív gyűjtésére** (papír – fém - műanyag és szárazelem gyűjtő kuka, kupakgyűjtés).

A túrázások, a kirándulások szervezése lehetőséget biztosít **a természeti környezet megismertetésére** és megszerettetésére. Kitüntetett szerepet szánunk a természeti környezet megóvására. Ahol lehetséges összekapcsoljuk a természetvédelem jelentőségét és kapcsolatát az egészséges életmóddal.

Vásárlási szokásokban megjelenő zöld elvek közvetítése: a **környezetbarát termékek**, **újrahasznosított anyagok felhasználásával készült termékek**, **öko-címkék** keresése.

A fent említettek mentén kívánjuk elősegíteni diákjaink **környezettudatos értékrendjének** fejlődését. Erkölcsi alapulvévé téve a természet tiszteletét, a környezete megbecsülését.

11. További szükségesnek tartott kérdések

11.1. A tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám

TÉMAKÖRÖK

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

TÉMAKÖR	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13-14. évfolyam
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumban évi **37** nevelési héttel számolunk. Ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással, azaz **22**, illetve **20** csoportfoglalkozással évente, amit a megtervezett témakörök töltenek ki. A többi idő a kollégium, a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével történik.

11.2. A tematikus csoportfoglalkozások témakörei

A tanulás tanítása

A tanulási kultúra fejlesztése

Tágabb értelemben: valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség, a gondolkodási kultúra fejlesztése.

Szűkebben értelmezve: a tanulásra (*gondolkodásra*) való motiválás, az (*önálló*) ismeretszerzéssel, az önműveléssel kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása, a kommunikációs kultúra fejlesztése, az eredményes és hatékony tanulás technikáinak elsajátíttatása.

A tanuló képességeinek megfelelő eredményességgel végezze iskolai tanulmányait. Ismerje fel az iskolán kívüli (*tananyagon túli*) tanulás jelentőségét. Legyen igénye a művelődésre, permanens önképzésre, önművelésre. Rendelkezzen a különféle információhordozók, tömegkommunikációs eszközök ismeretével, használatának képességével. Ismerje a legjelentősebb közművelődési és kulturális intézményeket, azok szolgáltatásait.

Célunk: diákjaink sajátítsák el a tantárgyak tanulásának módszertanát, az iskolai órákra való felkészülést, hatékonyan tudják a tanulásra szánt idejüket beosztani.

Feladatunk:

- korosztályonként megismertetni és elfogadtatni a tanulóhoz szükséges módszereket (*irodalom, nyelv, matematika stb.*),
- elősegíteni az „értő olvasás” elsajátítását, fejlesztését,
- erősíteni az emlékezést, a rögzítést és bevésést,
- elő kell segítenünk az önnevelés elfogadását,
- a tanulóval szembeni követelmények támasztása,
- el kell fogadtatnunk és lehetőség szerint igénygyé tennünk az élethosszig tartó tanulás fontosságát,
- tanulóinkat önálló gondolkodásra, öntevékenységre kell ösztönözni, nevelni.

Lehetőségeink:

- tanulószobában történő tanulás,
Ajánlott négyes átlagig a számonkérés.
- hálószobában történő tanulás,
Egyénileg négyes felett.
- különböző helyiségekben történő kiscsoportos – két-három fő – hangos tanulás,
Ezután számonkérés.
- délelőtti illetve esti órákban történő tanulás.
Hálóban, nevelői szobában és a tanulószobában stb. ellenőrzés, számonkérés.

Módszereink:

- egyéni tanulás, közös kiscsoportos felkészülés (2 – 3 fő),
- diákmentor rendszer létrehozása, munkájának segítése,
- tanulási időterv megbeszélése,
- a tanulás sorrendiségének megbeszélése,
- hogyan kell rögzíteni a megértett anyagot (*ismétlés*),
- vázlat írása, szóbeli kikérdezése, anyaggyűjtés, rendszerezés, előadás tartása,
- érettségi tételek kidolgozása,
- egyetemeken által meghirdetett „felkészítéseken” való részvétel biztosítása.

Eszközei:

- tankönyvek, segédkönyvek, katalógusok, kollégiumi könyvtári könyvek, CD-k, TV adta lehetőségek, házi DVD ismeretterjesztő vagy egyéb oktatófilmek megtekintése, internet stb.

Továbbtanulásra való felkészítés:

- tantárgyi felkészítés a felvételi tárgyakból,
- tanulás módszertani ismeretek adása *önálló ismeretszerzés, könyvtár, Internet használata, jegyzetelés,*
- a sikeres vizsga összetevőinek megbeszélése,
- a felsőfokú tanintézmények világában való eligazodás segítése.

Korrepetálás, felzárkóztatás, tehetséggondozás**Célja a személyiség fejlesztése:**

- önállóságra, öntevékenységre,
- a műveltség megszerzésének igényére,
- a reális önismeret, önértékelés kialakítására,
- a kitartó munkára (*szorgalom, igényesség, kitartás*),
- az együttműködés kialakítására nevelés.

Feladatunk:

- tanulóink számára biztosítjuk – a nevelés minden területén – az alapkészségek elsajátítását (*egészséges életmód, a természet szeretete, műveltségbeli hátrányok leküzdése, beilleszkedési és tanulási nehézségek*),
- egymás segítése, az együttérzés képességének kifejlesztése,
- különös figyelmet kell fordítani azon fiatalok pályaeorientációjára, akit felzárkóztatunk, és akit valamilyen területen tehetségesnek tartunk,
- a tehetség és képesség kibontakoztatása,
- az önértékelések kapcsán a szükséges felmérések elvégzése a diákok körében,
- a szociális hátrányok felmérése után a beilleszkedés, magatartási zavarok, tanulási nehézségek leküzdésének segítése, enyhítése,
- a pedagógusok továbbképzése, átképzése, az elsajátított módszerek gyakorlati alkalmazása,
- csoportokon belül egyéni program elkészítése, figyelembe véve a tanulók tudás- és műveltségi szintjét. Külön kitérve arra, hogy kinek van szüksége felzárkóztatásra, honnan-hová kíván a pedagógus a rábizott tanulóval eljutni, és erre milyen módszereket használ. Ugyanez vonatkozik a tehetséges fiataljaink továbbfejlesztésére úgy, hogy bármilyen – tudását fejlesztő – külső programon is részt vehet.

A feladatok elvégzéséhez és a kitűzött célhoz való közelítéshez:

- a tanulók igényei – eddigi tapasztalataink szerint – meghatározók személyiségük fejlesztésében és szorosan kapcsolódnak a szülei elvárásaihoz,
- a tárgyi eszközök nagyrészt biztosítva vannak, a személyi feltételek nagyrészt megfelelnek, de a későbbiekben már a helyzetelemzésben leírt pedagógusok felvételére kell, hogy sor kerüljön.

Tehetséggondozásról:

- a módszerek kidolgozásához fontos a diákok tehetségének korai felismerése,
- összehasonlítás a kortársakkal, pozitív eltérések felismerése,

- írásbeli felmérések:
 - intelligencia, tantárgyi, képességvizsgáló felmérések és kreativitás tesztek,
 - egyéni, iskolán kívüli érdeklődés feltárása, tevékenység segítése,
 - a szülői háttér, és az onnan kapott segítség feltárása,
 - a pedagógus részéről a diák tevékenységeinek különböző szituációkban való megfigyelése.
- Az iskolai tananyag gazdagítása, kiegészítése – a tehetséges tanulók önképzőkörökbe irányítása,
- képességfejlesztő szakkörök beindítása: zenei, színjátszó, irodalmi.
- A fejlesztést szolgáló módszerek összeállítása:
 - odafigyelés, bátorítás,
 - cselekvésre, munkára, önálló ismeretszerzésre ösztönzés,
 - lehetőségek felkutatása.

Módszereink és eszközeink: mindkét esetben megegyezik az alapprogramban leírt módszerekkel, eszközökkel. Ezekből egyet emelnénk ki, ami a felzárkóztatásnál és a tehetséggondozásnál is elsődleges, az egyéni, személyes foglalkozást.

Esélyegyenlőségről

Ez a témakör évtizedek óta problémaként vetődik fel minden intézmény életében, így nálunk is.

Az esély fogalma jogi értelemben hozzáférhetőséget jelent. A kollégiumban teljes körű foglalkozást, képzést biztosítunk a diákok számára, ez a terület az esélyegyenlőség megteremtésének színtere.

Figyelembe kell vennünk ennek érdekében az alábbiakat:

- az intézményünk adottságát,
- az eszközállományát,
- a pedagógusok képzettségét, hobbijait, civil tudását.

Célunk: minden diákot segítsünk hozzá adottságai, képességei lehető legteljesebb kibontakoztatásához.

Fő célunk: eljuttatni őket olyan fokra, hogy az élethosszig tartó tanulás belső igénnyé váljék számunkra.

A közoktatásban résztvevőknek minden juttatás alanyi jogon jár.

Ez vonatkozik nálunk:

- a kollégiumi férőhely biztosítására,
- a lehetőségekhez képest a legmagasabb szintű ellátásra,
- az eszközpark folyamatos bővítésére pályázati pénzből, és a szakmai-dologi alapból,
- a differenciált foglalkozások biztosítására: tehetséggondozásra, felzárkóztatásra.

A pedagógus szerepe:

- értéket közvetítsen,
- tudást és tananyagot adjon át,
- normarendszert alakítson ki,
- személyiséget fejlesszen.

A diák feladata:

- rangsorolva sajátítsa el a kapott információkat,
- működjék együtt tanáraival és társaival.

A szülő elvárásai:

- gondoskodjunk a gyermekéről,
- a legkorszerűbb információkat nyújtsuk számukra,
- a problémákat helyben oldjuk meg,
- őszinte kapcsolatot alakítsunk ki velük.

Konkrétan – diákokra lebontva – kell tisztázni, hogy kinél milyen eredményt kívánunk elérni. Az esélyteremtés vonatkozhat anyagi- és személyi dolgokra is.

A Szakmai alapdokumentumunk szerint fogadhatunk különleges bánásmódot igénylő, a többi tanulóval nevelhető diákokat, és integrált nevelés, oktatás keretében kell velük foglalkoznunk. A sajátos nevelési igényt megállapító szakértői határozat megjelöli a fejlesztendő területeket, a fejlesztésre fordítandó heti óraszámot.

A tanuló felvételekor mérlegelnünk kell, hogy csak olyan hátránnyal küzdő tanulót vegyünk fel, akinek a fejlesztéséhez rendelkezünk a megfelelő képzettségű szakemberrel.

A speciális fejlesztési igények ismeretében éves egyéni fejlesztési tervet készítenek a csoportnevelők, és a fejlesztésben részt vevő szaktanárok. Ezek alapján történik az sajátos nevelési igényű tanulókkal való speciális foglalkozás.

Eredményes munkánk mérése érdekében figyelemmel követjük:

- a diák beilleszkedését,
- szocializációját,
- önellátásának, önállóságának mértékét.

Módszereink:

- megfigyelés,
- információszerzés,
- felmérőlapok kitöltése.

A kollégiumunkban a tanulóknál leggyakrabban előforduló zavarok:

- beilleszkedési,
- tanulási,
- magatartási problémák.

Ezeket kezelni tudjuk:

- az olvasás és írásképeség zavarait: **diszlexiát, diszgráfiát,**
- a számolási képesség zavarát: **diszkalkuliát.**

Segítséget kérünk, ha szükséges:

- neurológustól,
- pszichológustól, pszichiátertől,
- gyógypedagógustól.

A kollégiumban – minden más iskolatípustól eltérően – az élethelyzethez alkalmazott feladatrendszer szerint dolgozunk.

Sajátos pedagógiai kultúránk alakult ki, amely már hagyománynak számít. Ezt használjuk fel az esélyegyenlőtlenség leküzdésére.

Pedagógiai programunk a feladatokat részletesen tartalmazza.

Az erkölcsi nevelés

Célunk az alapvető erkölcsi normák megismertetése és elfogadtatása.

Tudniuk kell, hogy az erkölcs egy adott társadalom által régebbi tapasztalatok alapján összegyűjtött és helyesnek ítélt viselkedési szabályok összessége.

Erkölcstről beszélünk akkor is, ha egy ember magatartásának módját, jelentéstartalmát vizsgáljuk.

Feladatunk:

- tanulóink életébe beépíteni és elfogadtatni velük az alapvető erkölcsi normákat,
- nevelőtanári példamutatással segíteni a diákok életében oly nélkülözhetetlen készségek megalapozását, fejlesztését,
- az erkölcs kiterjed a munka megbecsülésére, ami együtt jár a kötelességtudattal, és ezt számukra egyértelművé kell tenni,
- csoporton belül elfogadtatni velük a mértéktartást, az együttérzést, a segítőkészséget, az egymás iránti tiszteletet,
- tudatosan lépjenek fel a tisztességtelenség, a korrupció ellen,
- legyenek minden területen türelmesek és megértők, elfogadók társaikkal, felnőttekkel és a későbbiekben munkatársaikkal szemben.

Beszélgéseink alatt olyan példákat kell a diákok számára állítanunk, ami az erkölcsi nevelést a napi élet gyakorlatává teszi.

Ismerje fel, hogy az ember erkölcsi lény, akit a szűkebb és tágabb környezete állandóan formál. Itt jelentkezik a lelkiismeret szabadsága és az ember erkölcsi felelőssége.

Tudja, hogy a mindennapi életben a normális helyállásnak komoly jelentősége van, és az embert a döntései meghatározzák.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célunk a nemzeti-kulturális örökségünk megismertetése, bemutatása. A nemzethez való tartozás elmélyítése, a hazához való érzelmi kötődés erősítése. Elősegíteni a tanulók esztétikai, erkölcsi fejlődését.

Az otthon, a lakóhely, a haza kultúrájának: épített és természetes környezetének, értékeinek, hagyományainak, szépségeinek bemutatásán keresztül hazaszeretetre nevelés. Figyelemfelkeltés a környezet védelmének fontosságára.

Hazánk, népünk, kulturális örökségünk, a magyar néphagyomány leginkább jellemző sajátosságainak bemutatásán keresztül azoknak az ismereteknek, közösségi tevékenységeknek a gyakoroltatása, elsajátítása, melyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megbecsüléséhez, megszeretetéséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezet.

A kommunikációs gátlások kiküszöbölésén keresztül az önbizalom erősítése. A magyar nyelv ápolása, hagyományainak őrzése, nemzeti kultúrához való kötődés erősítése. Haza, nemzet, magyarság bemutatása irodalmi alkotásokon keresztül. Nemzeti identitástudat elmélyítésén keresztül a személyiség fejlesztése.

Annak tudatosítása, hogy mindenkinek először saját hagyományait, nemzeti értékeit kell megismernie, elsajátítania ahhoz, hogy más népek kultúráját, az egyetemes értékeket és a kultúrák közötti kölcsönhatást megérthesse.

A tanulók ismerjék meg honi, lakóhelyi környezetüket, azok legfontosabb jellemzőit, adottságait, történelmét, kulturális örökségét, hagyományait, értékeit, nevezetes személyiségeit, erőforrásait. Legyenek érdeklődők ezek iránt és váljanak képessé az értékek megbecsülésére.

Általános műveltség növelése. Cselekvő és alkotó részvétel kulturális értékek megőrzésében, létrehozásában, hagyományok ápolásában. Tudományos, művészeti, sportbeli eredmények bemutatása. Kiemelkedő magyar tudósok, feltalálók, felfedezők, művészek munkássága és szellemi hagyatéka.

Célunk: a szülőföld és a kollégium iránti szeretet kialakítása. Ittlétük alatt érezzék tanulóink a védettség érzését.

A feladatok kidolgozásánál oda kell figyelnünk arra, hogy:

- tartsuk meg azokat az értékeket, amelyeket diákjaink otthonról hoztak,
- építsük be a kollégium hagyomány és feladatrendszerébe,
- vegyük figyelembe az iskolában tanultakat, *magyar irodalomból, történelemből, hon-és népismeretből, idegen nyelvből, fizikából, dráma-, tánc-, média valamint környezetismereti anyagokból.*
- kísérik figyelemmel, és beszéljük meg tanulóinkkal a média által közvetített információkat, filmeket, ezek negatív és pozitív hatásait.

Tudja szóban és írásban pontosan, szépen, folyamatosan kifejezni magát. Ezen témakörökben legyen tájékozott a könyvtár és az internet által szolgáltatott tudnivalókból.

Feladataink:

- ismerje azt a települést ahol lakik, ahol él,
- a kollégium szervezeti felépítését és programjait,
- ismerje a település vezetőinek nevét, egészségügyi központját, kulturális és sportintézményét,
- szeresse anyanyelvét, *szép beszéd, trágárság, helytelen szóhasználat, idegen szavak mellőzése, az „izé és na” nem helyettesíthető be szavak helyett,*
- ismerje a határon kívül élő magyarok alapproblémáit: *választás, iskoláztatás, anyanyelv használata,*
- ismerje meg kulturális örökségeinket, hagyományainkat: *családi és nemzeti ünnepeink, történelem, honnan-hová jutott a nemzet,*
- ismerje meg nemzeti szimbólumainkat: *zászló, címer, Himnusz, Szózat stb.,*
- ismerje meg a hazánkban élő nemzetiségek, kisebbségek kultúráját: *folklór-fesztiválok,*
- ismerjék néphagyományainkat:
 - kézműves és iparművészeti alkotásainkat,
 - népdalainkat, népviseleteinket stb.,
 - népmesék hagyományait.
- Tekintse át Magyarország és Európa a múltját, *történelmi ismeretek keresztül,*
- ismerje a magyar kultúra, sport kiemelkedő eredményei,
- az európai kulturális hagyományok, egyetemes emberi jogok megismerését, tiszteletben tartását,
- a nemzeti és etnikai kisebbség helyét az anyaországban.

Módszerek: külső vagy belső előadó, TV műsorok vagy filmvetítés, könyvek, újságok, egyéni vagy csoportos beszélgetések, belföldi és külföldi utazások, élmények.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Célunk a munkakultúrával összefüggő pozitív tulajdonságok: céltudatosság, igényesség, takarékoság, kitartás kialakítása diákjaink életében.

Alapvető tájékozottság hazánk történelmében, kiemelkedő személyiségek ismerete.

Életkornak megfelelően a társadalmi, gazdasági, politikai kérdésekben való jártasság, problémák iránti érdeklődés, egészséges kritikai szemléletmód. Eligazodás a társadalmi környezetben. A közéletben való aktív részvétel megalapozása. Európához és a nemzethez tartozás jelentőségének tudatosulása.

Feladataink:

- a szabadságjogok történelmi áttekintése.
- Az alkotmány, a hatalommegosztás, a politikai pártok illetve az önkormányzatok alapvető felállása, feladatainak ismertetése.
- A demokratikus állam főbb elemei:
 - választás,
 - helyi önkormányzat,
 - a törvényhozás és a kormány,
 - az igazságszolgáltatás,
 - fegyveres testületek.
- Ennél a területnél is beszélhetünk az agresszió hátteréről, formáiról, rendezéséről.

A tanulói önkormányzat fejlesztése

A kollégiumnak az eredményes működtetése – az életkor függvényében – a demokratizmus szellemében való irányítás elképzelhetetlen a tanulói önkormányzat működése nélkül.

A „demokratikus szellem” fejlesztésének kérdéseire kiemelt figyelmet és jelentős energiát kell fordítani.

A Pannónia Középiskolás Kollégium önálló arculatát, hagyományainak ápolását a diákönkormányzat közreműködésével, javaslataival kívánják továbbfejleszteni.

A tanulói önkormányzat fejlődésének szakaszai, ha a maximumra törekszünk:

Megnyilvánulásai:

- Akaratnyilvánítás: határozatokat hoznak, önállóan döntenek, javaslatokat tesznek, véleményeznek, munkatervet készítenek.
- A tisztségviselés: választással töltik be, munkájukról beszámolnak.
- Tevékenységek:
 - a munkatervet az önkormányzatok készítik el,
 - a munka szervezését az arra megválasztott felelősök végzik,
 - a munka elvégzése a vállalt felelős részéről kötelező,
 - az ellenőrzést részben a tisztségviselő részben az önkormányzat vezető vagy a segítő pedagógus ellenőrzi.

Értékelés: a vezetőség vagy az egész közösség előtt történik.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló ismerje fel saját belső lehetőségeit, egyéni képességeit, korlátait, ehhez rendelkezzen megfelelő önismerettel, tudatosan készüljön választott hivatására, rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeivel, a munkavállalói szereppel kapcsolatban, tudatosuljon benne, hogy élete során pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.

Célunk: hogy megismerjük diákjaink aktuális állapotát, személyiségét és erre építve fejlesszük tovább – foglalkozások keretében – az egyéniségüket.

Feladatunk:

- elérni, hogy diákjaink mélyebben ismerjék meg önmagukat,
- elősegíteni alkalmazkodóképességüket,
- fejleszteni, hogy a konfliktushelyzeteket megnyugtatóan tudják megoldani,
- tudják az egyéni érdeküket a közösségi érdekekkel egyeztetni,
- ismerjék fel, hogy hol a helyük a családban, a közösségben és a társadalomban,
- tanulóink a kultúra, a vallás, az emberiséget érintő egyéb problémák iránt nyitottá, toleránssá váljanak,
- ösztönözzük tanulóinkat a bátor gondolkodásra,
- merjenek kérdezni, kulturáltan vitatkozni,
- legyenek ötletesek,
- színvonalas közösségi programok legyenek.

El kell érnünk:

- hogy tudja a döntéseit mérlegelni, *miért mi jár,*
- tudjon a döntése mellett érvelni,
- legyen tudatában annak, hogy egy kapcsolat mennyire értékes,

- vállalja fel önmagát és tisztelje a másik ember:
 - adottságait, tanuláshoz való viszonyát,
 - gondolkodását, intelligenciáját,
 - agresszióra való hajlamát,
 - félelmét, részvétét, haragját, örömét, szeretetét, empátiáját, tolerancia képességeit,
 - a szépséghez, a rendhez, az önmegvalósításhoz való viszonyát,
- vállalja tetteit és szerepét a nemi kapcsolata kialakításánál is,
- tudja felmérni pályaválasztás előtt, hogy mire képes.

Felkészítés a társas-társadalmi együttműködéshez szükséges nyelvi képességekre és beállítódásra, a kulturált nyelvi magatartásra, a másik ember megértését és az önkifejezést elősegítő kommunikáció gyakorlására. Az önálló véleményalkotás és véleménynyilvánítás: érvelés, cáfolat megfogalmazási képessége, az önismeret és kritikai érzék folyamatos fejlesztése.

A családi életre nevelés

Az önálló, harmonikus életvitelre, önellátásra, családi munkamegosztásra való felkészítés, a háztartásgazdálkodással összefüggő kreatív szemlélet alakítása, alapvető ismeretek átadása.

Környezetünk, háztartásunk tudatos alakítása, szépítése, komfortosabbá tétele. Igényesség és ízlésformálás. Tervezés tudatossága, módszerei. Munkaszokások, egyéni munkamódszerek kialakítása, munkaeszközök gazdaságos és célszerű használata, munkafogások, sztereotípiák ismerete, alkalmazása, munkavédelmi ismeretek.

Kézügyesség, kreativitás fejlesztése. Nyitottság a technikai újdonságokra.

A tanuló legyen képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Tudja munkaidejét és szabadidejét tudatosan szervezni, leghatékonyabban kihasználni. Váljon igényévé környezetének tisztántartása, szépítése, a személyes higiénia. Ismerje meg a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különösen az egészségkárosító anyagokat).

Célunk: kiegyensúlyozott, nyugodt fiatal nevelése úgy, hogy elfogadja a kollégiumban kialakított hagyományokat, megismerje és tudatosítsa magában az együttélés szabályait, az elvárt normákat. *(Ez ki fog hatni az iskolai, később a munkahelyi viselkedésére is.)*

A témakör feldolgozása elősegíti, hogy a fiatal megtalálja a helyét: a családi, az iskolai és a kollégiumi közösségben.

Tudja, hogy mi a szerepe és a feladata. A későbbiekben ez fogja segíteni a társadalomba való beilleszkedését.

Feladatunk:

- a magánérdek, a csoportérdek, a közérdek tisztázása, elsajátíttatása.

A kollégiumba kerüléskor ismertetjük a fiatalokkal:

- a házirendet és a napirendet,
- az diákönkormányzati munkánkat,
- hagyományainkat,
- a hálóban, mint kiscsoporton belüli elvárásainkat,
- a nagyobb közösségen belüli magatartásbeli, viselkedési normákat,
- a tanuló jogait és kötelezettségeit,
- a társadalmi érintkezés alapvető szabályait,
- a felelősség és a döntés súlyát.

Módszereink: példaadás, egyéni beszélgetések, megfelelő film, könyv vagy TV műsor megtekintése, az életből vett példák megbeszélése, stb.

Munkánkban gondot fordítunk a családi életre való nevelésre is. Mivel koedukált kollégium vagyunk, ez a terület különös figyelmet igényel:

- a család szerepe a múltban és napjainkban,
- felkészülés a párválasztásra, a családteremtésre, a gyermeknevelés alapvető ismereteire,
- nemiség, szerelem, házasság fogalmainak tisztánlátására,
- a családon belüli szerepek *anya, apa, gyerek, nagyszülő,*
- a párkapcsolatok kulturáltsága *egymás segítése, egymásra figyelés az élet minden területén (betegség-egészség),*

A testi és lelki egészségre nevelés

Testi, pszichikai, szellemi adottságaikban egészséges fiatalok nevelése, személyiségfejlődésük, a társadalomba való beilleszkedésük segítése.

A tanulóknak legyenek ismereteik a testi egészség és a mentálhigiéné összefüggéseiről, az egészséget és testi épséget veszélyeztető tényezőkről, a balesetek megelőzésének módjairól, az elsősegély-nyújtási alapismeretekről, az egészségkárosító szokások és szenvedélyek kialakulásának megelőzéséről. Alakuljon ki a sportoláshoz, mozgáshoz való pozitív viszony.

Célunk: váljon tanulóink belső igényévé az egészséges életmód, ami kiterjed a testi és mentálhigiéniai ismeretek összességére.

A kollégiumba való sikeres beilleszkedést elősegítő feladataink:

- körültekintő elhelyezés, szobabeosztás:
 - egyéni igények figyelembe vétele,
 - azonos iskolatípusba, iskolába, évfolyamra járók egy szobába való elhelyezése.
- A családtól, lakóhelytől való elszakadás nehézségeinek leküzdésében való segítségnyújtás:
 - sok egyéni beszélgetéssel,
 - bizalommal teljes kapcsolat kialakításával és szoros kötődéssel.
- A kollégiumi és a családi élet különbözőségeinek megbeszélése, a kollégiumi élet előnyeire való figyelemfelhívás.

- Konfliktushelyzetek kezelésében való segítségnyújtás:
 - szobaközösségeken belül őszinte problémafeltárás, megoldási módok megbeszélése.
- Az egymáshoz való alkalmazkodás elsajátításának segítése.
- Szükség esetén szobacsere.

Feladatunk:

Egészséges életritmus kialakítása, ami magában foglalja:

- az egészséges táplálkozás megismertetését,
- kulturált étkezés megtanítását,
- a helyes és egészséges öltözködés szabályainak elsajátíttatását,
- a tisztálkodási és testápolási szokásokat. *Kevesebb dezodor, mosakodj!*,
- A rendszeret igényét, *szekrény, ágy, háló, folyosó, étkező, tanszerek, saját holmi stb.*,
- a harmonikus kapcsolat kialakítását,
- élethelyzetek megbeszélését, *szerepjátások stb.*,
- konfliktusok megoldásának keresését,
- nemi szerepek tisztázását, *barát, barátnő, szerelmem, kedvesem, partnerkapcsolat különbségeinek tisztázása,*
- a szülői felelősséget, *a családi élet szervezése, az anya és apa és gyerekek felelőssége, feladatai stb.*,
- kollégiumon belüli felelősségérzetet magunk és társaink egészségéért, *betegségek felismerése, katasztrófa esetén intézkedés, elsősegélynyújtás, rendszeres szűrővizsgálat,*
- szexuális felvilágosítást, *külső előadó felkérésével.*

A fentieket szokásrendszerre kell fejleszteni tanulóink számára. Fontos a testi és lelki egészség megőrzése:

- rendszeres *torna, edzések, tornaszoba látogatása,*
- egészségkárosító hatások megelőzése *dohányzás, ital, drog, gyógyszer-függőség.*

Fontosnak tartjuk, hogy a kollégium minden helyisége otthonos és tiszta legyen, ami már önmagában is nevelő hatású. Ha környezetük esztétikus, ahol tanulóink jól érzik magukat, akkor ezzel fejlesztjük igényességüket és ízlésüket is.

- Meg kell találni tanulóink számára, és el kell velük fogadtatni az aktív munka és a pihenés közötti helyes egyensúlyt *hajnalig való tanulás, hétvégén történő későig tartó szórakozás – másnapi fáradtság helytelensége.*
- Tudatosítanunk kell a stressz pozitív és negatív hatásait.
- Beszélünk a serdülőkorról kapcsolatos egészségügyi teendőkről *erős izzadás, hajápolás, pattanásos bőr kezelése, ingerültség stb.*
- Legyen tisztában a zajártalom hatásával.

Módszer: egyéni meggyőzés, következetes számonkérés, odafigyelés a problémákra, példamutatás, filmvetítés, színházi előadás.

Gyermek- és ifjúságvédelmi feladataink

Célunk: a kollégiumba bekerült tanulók pszichológiai, fiziológiai fejlődésének segítése, biztonságérzetének megteremtése, és - amennyire tudjuk - a család helyettesítése.

Feladatunk kétirányú:

- a lelki szükségletek kielégítése,
- anyagi jellegű támogatás a kollégium – lehetséges – keretein belül.

Módszer:

- a csoportnevelők a tanulóik minden irányú megismerése után adatlapot töltenek ki,
- az ifjúságvédelmi felelős összegzi a leadott anyagot, és javaslatot tesz, hogy melyik tanuló miben szorul segítségre,
- a csoportnevelők a vezetőséggel közösen döntenek arról, hogy – a rászorultságtól függően – ki, milyen segítséget kapjon.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és a drogrevenzióval megbízott csoportnevelők szoros munkakapcsolatot tartanak.

Ennek részletes kidolgozását a kollégium éves munkaterve, a gyermek- és ifjúságvédelmi munkaterv és a csoportmunkatervek tartalmazzák.

Drogrevenzió

A gyermek- és ifjúságvédelmi program szorosan összefügg a drogrevenziós programmal.

A kollégiumi gyermek-és ifjúság védelmi munka célja, hogy minél több sokrétű programot biztosítson az intézmény kollégistái számára, amivel talán megelőzhető a káros szenvedélyeknek való hódolás, kompenzálhatók a hátrányok, segíteni tudjuk a felnőtté válás egyenlőtlen útjait, hogy megközelítőleg azonos eséllyel bocsássuk tanulóinkat a társadalmi szerepvállalásra.

Ahhoz, hogy a programot végre tudjuk hajtani, tanulóinkat több szempontból kell megismernünk:

- személyiségüket,
- a családi környezetüket,
- gyermekvédelmi veszélyeztetettségüket.

A felmérés után, amennyiben szükséges, konkrét feladatokat dolgozunk ki a problémák orvoslására.

A drogfogyasztás helyzete napjainkban szükségessé teszi, hogy ezzel a témával kiemelten foglalkozzunk. Nem lehet elmenni a problémák mellett, és a felelősséget teljes mértékben másra hárítani. Sajnos egyre fiatalabb korban találkozunk olyan tanulókkal, akik a drog különböző fajtáit már személyesen ismerik, esetleg kipróbálták.

Fontos tudni, hogy a káros szenvedélyek kategóriájába nem csak a kábítószeres – marihuána, LSD, hasis, ópium, kokain, heroin – tartoznak, hanem az alkohol, a cigaretta és az alkohol és a kávé is. Ezekkel a kevésbé káros szenvedélyekkel is foglalkoznunk kell.

A probléma megoldása nem csak orvosi és intézményi feladat, hanem pedagógiai is.

A programnak elsősorban a megelőzésre, a fiatalok önismeretének erősítésére, egy helyes értékrend kialakítására kell irányulnia, de útmutatást kell adnia a már meglévő problémák kezelésére is.

Program megszervezése

Helyzetelemzés:

- a kollégiumban tanulók szociokulturális összetétele, családi helyzete,
- a kollégiumban dolgozó pedagógusok felkészítése a drogfogyasztás megelőzésével kapcsolatban,
- az eddig végzett prevenciós munka felhasználása.

Aktuális felmérés alapján

Értékelés:

- a felmérések alapján készül el.

Módszerek:

- felvilágosítás:
 - tanulóknak,
 - pedagógusoknak,
 - szülőknek.
- Megelőzés, segítségnyújtás.

Feladatok

A feladatokat általánosságban fogalmazzuk meg.

Felvilágosítás:

A felvilágosításnak két fontos célt kell megjelölnie:

- meg kell ismerni a drogok fajtáit, megjelenési formáit, a szervezetre gyakorolt egészségkárosító hatását. A cél, hogy a diákok tisztában legyenek a következményekkel, a szerek idegrendszerre és az emberi testre gyakorolt hatásával. A felvilágosításba a szülőket is be kell vonni. Ilyen esetben fontos, hogy ők is felkészültek legyenek, és felismerjék a drogfogyasztás tüneteit.
- Fontos, hogy mind a pedagógus, mind a diákok felvilágosítást kapjanak a drogfogyasztás jogi következményeiről külső előadó segítségével.

Segítségnyújtás lehetőségeiről:

Miből következtethetünk kábítószer-fogyasztásra?

- gyakori egészségügyi problémákból,
- gyakran kialakult konfliktushelyzetekből,
- a tanulmányi eredmény látszólag ok nélküli lerontásából,
- egyéb kábítószer-fogyasztásra utaló jelekből pl. tág pupilla, kézremegés stb..

Miből következtethetünk arra, hogy esetleg kábítószer-kereskedéssel foglalkozik a tanuló:

- a család anyagi körülményeihez képest hirtelen jobban öltözködik,
- feltűnően költekezik,
- a mobiltelefon használata állandósul, nem probléma számára,
- korban nem hozzáillő partnerekkel barátkozik,
- az eddigi viselkedése teljesen megváltozik.

Jogi következmények

A pedagógusnak nincs feljelentési kötelezettsége, nem kell értesítenie a rendőrséget. Ezzel szemben feladata, hogy felvegye a kapcsolatot olyan tanácsadó, segítő intézménnyel, szakemberrel, aki segítséget tud nyújtani.

A nevelőtanárnak munkája közben szerzett magánjellegű információkkal kapcsolatban titoktartási kötelezettsége van. Ezt csak akkor szegheti meg, ha a diák érdekeit szem előtt tartva kénytelen a problémáit felfedni, mivel pedagógiai úton nem tudja a problémát rendezni.

Akkor kell értesítenünk a rendőrséget, ha minden kétséget kizáróan bizonyítani tudjuk, hogy a tanuló drogárusítással foglalkozik.

Elsődleges megelőzés a kollégiumon belül

Hármas tagozódása van:

- a függőség megelőzése,
- a gyógyítás,
- a már krónikus betegek rehabilitációja, majd visszaillesztése a társadalomba.

Vitathatatlan, hogy a kollégiumban a pedagógusnak a prevenció az elsődleges feladata.

Szemponatok:

- segíteni kell tanulóinknak, hogy a drogmentes életvitelhez szükséges képességeket megszerezzék,
- meg kell tanítani a szenvedélykeltő szerek visszautasítására,
- apróbb sikertelenségek elviselésére,
- konfliktusok megoldására,
- érzelmek kifejezésére,
- kapcsolatok építésére, mivel ezek elhagyása vezet a függőséghez.

Segítségnyújtás:

A segítségnyújtás elsősorban a helyzet súlyosságától függ. Lehetőségei a következők:

- pontos információ szerzése és átadása,
- a család bevonása a segítségnyújtásba,
- iskolaorvos, pszichológus bevonása,
- helyi kórház addiktológiai osztálya, drogzonzultációs központok, megelőzési intézményekből segítségkérés,
- rendészeti szervek segítsége.

Módszerek az eredmény eléréséhez:

- tesztlapok kitöltetése, értékelése,
- szülői megbeszélések,
- diákoknak vetélkedő, szerepjáték megszervezése,
- meghívott előadóval filmvetítés, beszélgetés,
- drogjogi tájékoztató diákoknak, szülőknek, pedagógusoknak külső előadóval.

Komoly figyelmet kell fordítani arra, hogy a szenvedélybeteg diákokat érdekeltté tegyük a különböző szabadfoglalkozásokon való részvételben, ebben a munkában komoly szerepet szánunk a DÖK vezetőségének.

Az eseménynaptár az éves munkatervben hónapra lebontva jelzi a feladatokat.

Orvosi ellátás

A kollégisták egészségük megőrzése érdekében több irányú orvosi ellátást kapnak:

- lakóhelyükön a háziorvostól,
- lakóhelyükön a szakrendeléseken,
- a kollégium háziorvosától,
- Budapesten a szakrendeléseken.

A fentieken kívül egészségügyi ellátást biztosítunk a kollégiumban is. A nővér folyamatosan foglalkozik a tanulók egészségügyi problémáival, a megfelelő helyre irányítja őket. A kollégiumba való bekerüléskor állapotfelmérést végez, a tényekről, problémákról kartont vezet.

Erőszak és az agresszió kezelése

Célunk: az agresszivitás megelőzése, kezelése és visszaszorítása a kollégiumban.

Agresszió minden olyan viselkedés-forma, melynek célja másnak fájdalmat, ill. sérelmet okozni.

Fokozottabb formája a pszichikai erőszak és a kirekesztés.

Feladatok:

Felkészíteni a nevelőtestület tagjait az agresszió különböző formáinak kezelésére.

Ennek érdekében rendszeresen részt vesz:

- az intézményvezető,
- az intézményvezető-helyettes,
- az ifjúságvédelmi felelős- továbbképzéseken vesz részt,
- a munkaközösség vezető,
- meghívott előadók tartanak előadásokat a témában a nevelőtanárok és a diákok számára.

A nevelés és a nyugalom megteremtése érdekében:

- felülvizsgáljuk a Pedagógiai programban javasolt kötelező- és szabadon választható kötelező foglalkozásokat,
- megtesszük a szükséges módosításokat, hogy segítséget nyújtsunk a tanároknak az agresszivitással foglalkozó kötelező csoportfoglalkozásaikhoz,
- a kollégium vezetősége ellenőrzi az épület adottságait, és szükség szerint megerősíti a diákok felügyeletét,
- a kollégium vezetősége következetesen fellép a különböző erőszak típusok (*pszichés, fizikai*) kezelése érdekében,
- a csoporttal való mindennemű foglalkozáson az agresszió megelőzésének érdekében a diákok érdeklődésének felkeltése, figyelmük lekötése a fő feladatunk,
- a kollégiumban kialakuló jó légkör megteremtése elsősorban a diák és a tanár jó kapcsolatán múlik,
- fontos szerepet játszik a kollégiumi rádió a diákok figyelmének lekötésében, figyelemfelhívás, számukra érdekes program lejátszása stb.
- segítjük az esélyegyenlőtlenség leküzdését tanulás, folyamatos szövegértés, szép magyar beszéd stb.,

- kihasználjuk a diákok érdeklődési körét sport, zene, tánc, diákok által javasolt programok.
- csökkentjük tanulóink kudarcélményét, a már megélt kudarcot megbeszéljük, lehetőség szerint megkeressük a legjobb megoldást,
- bevonjuk a DÖK vezetőit egy-egy probléma megbeszélésébe, megoldásába,
- diákjaink kötetlen programját is szükség szerint irányítjuk, a negatív szokásokat korrigálni próbáljuk, filmnézés, diszkó, italozás egy ünnep alkalmával,
- szoros kapcsolatot tartunk az iskolákkal és a szülőkkel. A szülő is legyen részes gyermeke agresszív viselkedésének megoldásában, ennek érdekében rendszeresen felvilágosítjuk gyermeke magatartásáról,
- szorosabb kapcsolatot tartunk a rendőrséggel, és a megalakuló krízisszolgálatással, a kollégium környékén fokozottabb rendőrségi ellenőrzés,
- súlyos esetben azonnal kérjük a XIII. kerületi Rendőrkapitányság segítségét,
- a tanárok teljes odaadással és tudásukkal támogatják a menedzsment munkáját, megbeszélések szervezése, stressz-oldás elsajátítása, csoport- és egyéni terápiák megismerése.

A pedagógusok továbbképzése az erőszak és agresszió témakörben a munkaközösségi értekezleteken történik úgy, hogy:

- a továbbképzéseken résztvevők az ott hallottakat továbbadják,
- tréningeket szervezünk, ahol új módszereket sajátítunk el,
- ha szükségesnek tarjuk, akkor a diákokat és szülőket is bevonjuk egy-egy esettanulmány megbeszélésébe,
- külső szakembereket hívunk meg az előadások megtartására.

A szakmai kapcsolatok elmélyítésével további lépéseket teszünk a közös követelmények megvalósítása felé.

A sokoldalú és eredményes munkát végző pedagógust anyagilag is elismerjük. Motiválás a feladat elsajátítására, megoldására.

A fenti pontokban leírt feladatok az évek során a szükségnek megfelelően változhatnak.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célunk, hogy diákjainkban a kollégiumi évek alatt kifejllesszük a szociális érzékenységet, a segítő magatartást.

Részben önálló tapasztalataik alapján, részben pedig segítséggel ismerjék meg a hátránnyal élő diáktársaik helyzetét, igényét. Alakuljon ki bennük az együttérzés mellett az együttműködés, a problémamegoldás és az önkéntes felelősségvállalás is.

Feladatunk:

- a tanulók személyiségfejlesztésének érdekében a hátránnyal élő társaik életének megismertetése (*önálló elbeszélés alapján*),
- annak elfogadása, hogy önként vállaljon bármilyen munkát hátránnyal küzdő társa segítségének érdekében,
- érezze annak fontosságát, hogy segítségnyújtásával esetleg a másik embert boldoggá teheti,
- nyújtson segítő kezet fogyatékkal élő társának, illetve társainak,
- igyekezzon, hogy kialakuljon közöttük az összetartozás, a valakihez tartozás érzése.

Tudja, hogy a hátránnyal küzdő ember iránt a társadalom felelősséget kell, hogy vállaljon.

Ismernie kell, hogy nem csak szűkebb, de tágabb környezetében is (*kollégium, lakóhelye*) nagy jelentősége van az önként vállalt munkavégzésnek.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Minden kollégiumban élő diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrások kiapadhatnak. Ezért oda kell figyelni a takarékosagra, és azok felelősségteljes használatára.

Mindnyájunknak a környezettel kapcsolatban kötelességeink vannak, és jogokat is gyakorolhatunk. Vigyáznunk kell környezetünk értékeire, sokszínűségére, azok gyarapítására és megőrzésére.

Elősegíteni a tanulók környezettudatos, környezetért felelős szemléletének, magatartásának, életvitelének kialakulását, melyet a környezettel való harmonikus együttélés megteremtésére való törekvés jellemez.

A tanulók váljanak érzékennyé környezetük állapota iránt: legyenek képesek azt elemi szinten értékelni. Legyenek képesek a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére, kímélésére, megőrzésére. Legyenek képesek a globális környezet minőségi változásainak, problémáinak megismerésére, az okok elemzésére, értékelésére.

Célunk: vigyázzon környezetére, tisztelje a bennünket körülvevő világot, tudjon vele harmonikusan együtt élni.

Feladatunk:

- a természet tiszteletére, szeretetére nevelés,
- rámutatni milyen fontos a természet és az ember kapcsolata (*tiszta levegő, harmónia, állatok élettere, környezetünk anyagi és nem anyagi szennyeződése stb.*)
- megtanítani fiataljainkat a környezet védelmére,
- ismerje fel a közvetlen környezetét szennyező anyagokat,
- ismerjék és fogadják el, hogy környezetük befolyásolja a közérzetüket és életük minőségét,
- ismerje fel és segítse rendben tartani a kollégium belső és külső környezetét,
- tudja a környezeti konfliktusok, problémák kezelését,
- legyen számukra igény a környezet védelme,
- ismerje fel, hogy a környezetével szoros kapcsolatot tart, ami befolyásolja a közérzetét (*a kollégium, háló, egyéb helyiségek tisztántartása, otthonossága, saját otthonunk, településünk, Budapest és környéke.*)

- a Föld, mint globális rendszer, az esőerdők kiirtása, az üvegházhatást okozó gázok kibocsájtása *Északi és a Déli sarkokon a jég olvadása, vékonyodása, az ott élő állatok helyzete, a tengerszint emelkedésének problémái, ki felelős a fenti problémákért?*
- Ismerjék meg nemzeti parkjainkat, a világörökség és a településük értékeit,
- Legyenek tisztában személyes felelősségükkel, egy-egy döntésük következményével.
Ki a felelőség? Mindig azé, aki a döntést hozza!
- Készítsük fel a diákokat arra, hogy gondolkodjanak, tervezzék meg saját jövőjüket!

Módszerek: túrák, séták, közvetlen környezetünk megtekintése stb. Az itt tapasztaltak megbeszélése, javaslatok, bírálatok, konkrét feladatok végzése.

Eszközök: lásd a csoportfoglalkozás tervezésénél.

Pályaorientáció

Segítségnyújtás a választott pályán történő beilleszkedés megalapozásához: pályaválasztási döntés előkészítése, segítése, a választott pályára való felkészítés, szembesítés a követelményeivel és elvárásaival. A hivatástudat kialakítása. Reális jövőkép kialakítása az álláskeresési technikák elsajátításához. Az esetleges pályakorrekciókra való felkészítés. Ismerje meg alapvető munkavállalói jogait.

Célunk: ismerjék önmagukat. Legyenek nyitottak a kollégium által nyújtott értékek felismerésére. Ismerjék meg annak a területnek a munkáját, feladatait, amit életcélul választanak maguknak.

Feladataink:

- azonosak a kollégium minden kitűzött feladatával, *képességek megismerése, nyelvi, számolási, kézügyességi, kapcsolatteremtési képességeinek kidomborítása,*
- az iskolák szükség szerinti ismertetése, látogatása,
- szakiskolai tanulók esetében: tanműhely, gyakorlati hely látogatás,
- a végzősöknél a választott szakma megerősítése, igény szerinti segítése,
- szükség szerint segíteni az álláskeresés módjait (*újsághirdetések, ismeretség, személyzeti vezetőnél érdeklődés*),
- a munkahelyi bemutatkozás szabályai,
- a hivatástudat kialakítása,
- felkészítés az esetleges pályakorrekcióra.

Pályaorientációs tevékenységünk tartalma:

- az eredményes pályaválasztás pszichés összetevőinek feltárása:
 - tanulási motiváció,
 - érdeklődési területek,
 - szülői szándékok,
 - szellemi teljesítmények feltárása, tudatosítása,
 - a választott pálya és a személyiség megfelelésének feltárása, tudatosítása,
 - önismeret fejlesztése.
- Reális jövőkép kialakítása:
 - a társadalmi valósággal, igénnyel, lehetőségekkel való szembesítés.
- Tudatos felkészítés a választott pályára:
 - a munka világával való ismerkedés,
 - az egyes foglalkozások megismerése,

- a pályaválasztással, a munka világával kapcsolatos fogalmak tisztázása,
- alapvető munkaügyi dokumentumok megismerése,

Tájékozódás a munkaerő piacon, az álláskeresés technikái:

- információs források megismerése,
- viselkedési szabályok az álláskeresésnél,
- beilleszkedés a munkahelyen,
- jogok, kötelességek,
- munkanélkülieket segítő intézmények, szolgáltatások.

Felkészülés az esetleges pályamódosításra:

- a helytelen iskola – pályaválasztás korrekciója,
- tovább- és átképzési lehetőségek.

A kollégiumban e pályorientációs tevékenység elsősorban egyéni és csoportszinten zajlik, amit a csoportnevelő irányít és koordinál. Ő von bele más szaktanárokat, szakembereket, ha szükséges (*kollégiumi nővér, pszichológus stb.*).

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégium feladata és célja, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munkában. Figyeljenek az ésszerű gazdálkodásra. Próbálják figyelemmel kísérni a pénz világában zajló folyamatokat, kiemelkedően a fogyasztás területén.

Rövid időn belül tudják mérlegelni döntéseik következményeit és kockázatait.

Legyen a diáknak rövid és hosszú távú célja, aminek érdekében átgondolja az anyagi lehetőségeinek felhasználását.

Tudja figyelemmel kísérni az egyéni és a közösségi érdekeket. Ehhez kapcsolódik a diákönkormányzatban folyó tevékenység, amik segítik a közösség érdekeit figyelembe vevő magatartást, döntéshozás képességeinek kialakulását.

Feladataink:

- ismerje és ésszerűen tudja követni a családjában a gazdálkodás folyamatát,
- tudja értékelnéni a családi gazdálkodásból adódó lehetőségeket,
- legyen tisztában azzal, hogy a munka az, ami tisztességes anyagi forráshoz vezet,
- értse meg, hogy komoly feladatai vannak a vállalkozóknak, amik magukba foglalják a kockázatvállalás területét is,
- ismerje a pénzkezelés technikáit,
- sikeres emberek életútját bemutatni,
- az érettségi utáni képzésben részt vevő fiatalok, akik már a szakmájukat tanulják, ismerkedjenek meg a gazdaság működésének alapjaival.

Az egyik legfontosabb feladatunk megértetni a diákokkal, hogy nekik a munka lesz az egyik legfontosabb dolog az életükben, mivel rendszeresen félre kell tenniük egy bizonyos összeget, hogy nyugdíjba vonulásuk után tudjanak miből megélni.

Legfontosabb számukra az **öngondoskodás**.

Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy diákjaink értsék és sajátítsák el az új, és a hagyományos médiumok nyelvét. Nagyon fontos a kritikai beállítódás kialakítása.

Fontos, hogy a diákok megismerjék, hogy a médiának, a média működésének milyen hatásmechanizmusai, és törvényszerűségei vannak.

A társadalom és a média között mindig is kölcsönös kapcsolat állt fenn. Ez vonatkozhat a valóságos, és a virtuális megnyilvánulásra, a bizalmas és a nyilvános érintkezésre, és ezek különböző módjaira.

A társadalmi élet minden területét átfogja a média. Ez a terület az, ami kivétel nélkül minden korosztályt érint.

Feladataink:

- tudja, hogy a reklámnak nagyon sok előnye, de ugyanannyi veszélye is van,
- a reklám céljainak és hatásainak bemutatása pozitív és negatív példákkal,
- az online és közösségi média által nyújtott lehetőségek okos és tudatos felhasználására és a veszélyek elkerülésére való figyelemfelhívás,
- az internetfüggőség felismerése,
- jogszabályok és etikai elvárások (*adatbiztonság megőrzése*).

11.3. Ajánlás a tematikus csoportfoglalkozások kerettervéhez

A csoportfoglalkozások témaköreit és azon belül az egyes vázlatokat javaslati jelleggel adtuk meg.

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégista személyiségének etikai és esztétikai ismereteinek, jellemének, identitástudatának, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása és fejlesztése.

Intézményünk többek között azt tűzte feladatául, hogy tanulóink az iskolában elsajátított ismereteiket – házon belül – tovább fejleszthessék, mélyíthessék.

Speciális feladatunk: megtanítani az ország különböző helyeiről hozzánk került fiatalokat egymás elfogadására, segítésére és megbecsülésére.

Természetesen figyelmünk a foglalkozásokon kiterjed a szülőföld szeretetére, a kisebbséghez tartozó népcsoportok elfogadására.

Külön figyelmet fordítunk arra, hogy foglalkozásaink az életkori sajátosságoknak megfeleljenek, mivel fiataljaink életkora 14-25 évig terjed.

Nagyon sok egyéni beszélgetéssel, különböző módszerek használatával segítjük az arra rászorulókat pályaelektációját. A választás lehetősége minden esetben a tanulóé.

Közös munkával összeállítottunk nevelőtanáraink számára egy pedagógiai csoportprogramot, amit egy-egy foglalkozáson mintaként használni lehet. Ez a tervezet nem kötelező jellegű, csak ajánlott.

Minden pedagógus „úgy szárnyal” egy-egy témakörön belül, ahogy azt a saját habitusa megkívánja, vagyis a leírt ajánlott programokon kívül mást is választhat.

A tanulás tanítása

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló - pedagógus segítségével - legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

9-11. évf.

Cím:	Az egyes tantárgyak tanulási módszerei
Nevelési cél:	A kollégisták sajátos tanulási módszereinek, stílusának, szokásainak megismerése; olvasás-szövegértés felmérése.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Tanulószoba, egyéni, segítő, közös tanulás.- Mentor diák feladata.- Felzárkózás, tehetséggondozás, önművelés.
Módszer:	csoporthoz tartozás, egyéni kérdőív, egyéni mérés
Eszköz:	kérdőív, könyv

9-11. évf.

Cím:	A tanulási módszerek rövid elemzése
Nevelési cél:	A tanulási szokások alakítása, korrekciója.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Az eredményes tanulás módszerei, technikái: <i>hagyományos, modern</i>.- Az egyénileg hatékonyak kiemelése, gyakorlása.
Módszer:	megbeszélés, értékelés, ismertetés, bemutatás, egyéni megbeszélés
Eszköz:	szemléltető táblázat az eredményes tanulási módszerekhez

10-12. évf.

Cím:	Az önálló tanulás, permanens önművelés
Nevelési cél:	A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár látogatásának előkészítése.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Tanulás tágabb értelmezése, az egész személyiség fejlesztése.- Az eddig szerzett könyvtári ismeretek rendszerezése, gyakorlása a kollégiumi könyvtárban.
Módszer:	gyakorlás, bibliográfia-készítése
Eszköz:	a kollégiumi könyvtár dokumentumai

9-12. évf.

Cím:	Tanulás a kollégiumban
Nevelési cél:	A különböző helyről érkező tanulók tanulási szokásainak megismerése, felmérése.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Egyéni tanulás, - tanulás közösségben, - segítő tanulás, - ellenőrzött tanulás.
Módszer:	megfigyelés, kikérdezés, felmérés
Eszköz:	kérdőív

9-11. évf.

Cím:	A tanulási módszerek, szokások elemzése
Nevelési cél:	Ismerje meg a tanuló a hatékony tanulási módszereket, eljárásokat, alakítsa, korrigálja a helytelenül kialakultakat.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Fontossági sorrend tantárgyak között, - idő tervezése, beosztása, - motiváltság a feladat elvégzésében.
Módszer:	ismertetés, bemutatás, egyéni tanulási tervek elkészítése
Eszköz:	táblázat (tanulási tervhez), Horányi Katalin: Tanuljunk tanulni!

10-13. évf.

Cím:	Tanulási módszerek alkalmazása egyes tantárgyaknak és tanulási helyzeteknek megfelelően
Nevelési cél:	Tudja a tanuló alkalmazni a megfelelő tanulási technikát és módszert.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - A felkészülés módszerei az iskolai feladatok teljesítésére, - a tanulás motiváltságának felmérése, alakítása, - egyéni bánásmód: felzárkóztatás, korrepetálás, tehetséggondozás <i>szükség szerint.</i>
Módszer:	személyenkénti felmérés, tervekészítés
Eszköz:	kérdőív

12-15. évf.

Cím:	Az önálló tanulás, folyamatos önművelés
Nevelési cél:	Iskolai feladataihoz legyen képes a tanuló kiválasztani a szükséges dokumentumot és tudja azt felhasználni. Fejlődjenek tanulási módszerei és önművelési szokásai.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulás tágabb értelmezése: <i>személyiségfejlesztés,</i> - a tanulás belső igénnyé váljon: <i>mindennapi életünk fontos része legyen,</i> - könyvtári ismeretek szerzése, dokumentumainak megismerése.
Módszer:	bemutatás, kiscsoportos és egyéni foglalkozások, gyakorlás
Eszköz:	a könyvtár dokumentumai

11-15. évf.

Cím:	Esélyegyenlőség, tehetséggondozás
Nevelési cél:	Legyen képes a tanuló iskolai hátrányát behozni, illetve kiemelkedő képességeit kifejleszteni, kamatoztatni.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Motiváció fejlesztése: <i>egyénnre szabva</i>, - önművelődés igényének kialakítása, - tanuláshoz való jog tudatosítása, - egyéni tanulási stratégiák kidolgozása: <i>korrepetálás, felzárkóztatás, tehetséggondozás.</i>
Módszer:	mérés, egyéni terv készítés, segítségnyújtás, szervezés
Eszköz:	tesztek, kérdőívek, segítő tanár keresése

9-13. évf.

Cím:	Neked is jogod van hozzá!
Nevelési cél:	Hátránykompenzáció. Biztosítani az iskolai követelmények teljesítéséhez szükséges felkészülést, felzárkóztatást.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Továbbtanulás, egyéni tanulási stratégiák kialakításának segítése. - Motiváció fejlesztése. - A tanuláshoz való jog tudatosítása, segítése.
Módszer:	egyéni hatékony tanulási módszerek alkalmazása, mérése
Eszköz:	mérőlapok, tesztek, kérdőívek

12-15. évf.

Cím:	Vizsgára való felkészülés (<i>érettségi, felvételi, ill. szakmai</i>)
Nevelési cél:	Legyen képes a tanuló a vizsgára hatékonyan felkészülni, és sikeresen írásbeli vagy szóbeli vizsgát tenni.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - A vizsgák rendje, követelményei, - a szakmai, érettségi, ill. felvételi vizsgákra való felkészülés módszerei, - a hatékony felkészülés segítése: <i>céltudatos munka, pihenés.</i>
Módszer:	bemutató, egyéni felkészülés tervezése, ellenőrzése
Eszköz:	dokumentumok, könyvek, útmutatók

11-12. évf.

Cím:	Az érettségi
Nevelési cél:	Az érettségire való hatékonyabb felkészülés segítése. Kommunikáció, metakommunikáció fejlesztése.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Követelmények megismerése. Az írásbeli, szóbeli érettségire való felkészülés módszerinek ismertetése, gyakorlása. - Érettségi eljárás, bemutatása: vélemények, érvek. - Az érettségi utáni képzések.
Módszer:	tételkidolgozások, kifejtések, kiscsoportos foglalkozások
Eszköz:	érettségi tételek, Internet

12. évf.

Cím:	Felvételi vizsga
Nevelési cél:	Hatékony felkészülés segítése. Felkészülés munkakultúrája, fejlesztése (céltudatosság, kitartás, pihenés).
Tartalom, fogalmak:	- Az írásbeli, gyakorlati, szóbeli felvételre való felkészülés munkakultúrája, pihenés kultúrája. - Felvételi vizsga rendje, követelményei.
Módszer:	dokumentumok bemutatása, csoportos és egyéni felkészülés
Eszköz:	könyvek, útmutatók, beszámolók

11-12. évf.

Cím:	Különbözeti és szakmai vizsgák
Nevelési cél:	Segíteni a vizsgakövetelmények teljesítésére való eredményes felkészülést. Tudatosítani a munkanélküliség elkerülésének módjait.
Tartalom, fogalmak:	- A különböző középiskolák vizsgakövetelményei. - A követelmények ismertetése. - A felkészülés, a sikeres vizsga módszertani alapjai.
Módszer:	dokumentumok bemutatása, megbeszélés, élménybeszámolók
Eszköz:	Szántó Zoltán: Hogyan vizsgázzunk? Horányi: Hogyan tanuljunk?

11-13. évf.

Cím:	Könyvtári informatika
Nevelési cél:	A vizsgára felkészülés, egyéni érdeklődéshez legközelebb álló (szak) könyvtárban elmélyülni.
Tartalom, fogalmak:	- Tételkidolgozáshoz, felvételi vizsgához anyaggyűjtés, feladatok kidolgozása, rendszerezés, értékelés, közlés. - Az információfeldolgozás technikáinak gyakorlása.
Módszer:	könyvtárlátogatás, egyéni, kiscsoportos foglalkozás
Eszköz:	a könyvtárak dokumentumai

9-15. évf.

Cím:	Bevezetés a kollégium könyvtári és számítástechnikai bázisába
Nevelési cél:	Használja a tanuló rendszeresen a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket önálló ismeretszerzés céljából. Tudjon szelektálni az információk sokaságában.
Tartalom, fogalmak:	- A kollégiumi könyvtár szolgáltatásainak bemutatása. - A különböző dokumentum fajták megismerése: <i>könyv, sajtó, audiovizuális, mágneses adathordozók.</i> - Számítógépterem lehetőségei: <i>információgyűjtés, szövegszerkesztés, kapcsolattartás stb.</i>
Módszer:	látogatás a könyvtárban és az informatika teremben, bemutatás, megbeszélés, gyakorlás
Eszköz:	könyvtári dokumentumok, számítógép, Internet hálózat

9-10. évf.

Cím:	Bevezetés a kollégium számítástechnikai bázisába
Nevelési cél:	Céltudatos személyiség formálása. Az élethosszig való tanulás.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Az egyénre szabott eredményes tanulási módszerek, eljárások bemutatása, kiépítése, gyakoroltatása. - Gondolkodási képességek fejlesztése.
Módszer:	egyéni bemutatás, közös megbeszélés, korrekció, tréning
Eszköz:	gondolkodási műveletek, algoritmusok szemléltetése

9-12. évf.

Cím:	Az információfeldolgozás
Nevelési cél:	Az önállóság fejlesztése a kutatómunka területén.
Tartalom, fogalmak:	Az információfeldolgozás fázisainak - <i>anyaggyűjtés, rendszerezés, értékelés, közlés</i> - és technikáinak, módszereinek és etikai szabályainak elsajátítása.
Módszer:	egyéni kutatómunka, gyakorlás
Eszköz:	könyvtári dokumentumok, kutatómunkák

9-11. évf.

Cím:	Könyvtárhasználati ismeretek
Nevelési cél:	A könyvtár állományának megismertetése, már a 9. évfolyamtól szokjon hozzá a diák, hogy használja a könyvtárt tanulmányaihoz.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Tájékozódás a könyvtárban. - A kollégiumi könyvtár állományának ismertetése. - Hogyan tanuljunk a könyvtárban? Kézikönyvtár használata, Internet.
Módszer:	könyvtárlátogatás, előadás
Eszköz:	könyvek, katalógusok, prospektusok, számítógép

9-12. évf.

Cím:	Könyvtári óra
Nevelési cél:	A tananyagon kívüli információszerzés, művelődés, kikapcsolódás ösztönzése. Tananyagokhoz kapcsolódó kutatásra való ösztönzés.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - A könyvtár, mint tanulási helyszín, és mint mankó az érettségire való felkészüléshez. - A középiskolai törzs- és kiegészítő anyaghoz kapcsolódó könyvek, adathordozók kiválasztása.
Módszer:	előadás, könyvtárlátogatás, gyakorlati útmutató
Eszköz:	könyvek, folyóiratok, kazetták, CD, DVD

9-13. évf.

Cím:	Az egyes tantárgyak tanulási módszereinek fejlesztése
Nevelési cél:	Gyakorolja a tanuló a szövegértő olvasást, a szóbeli és írásbeli feladatok technikáit, és mondanivalójának megfogalmazását mindkét módon.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Olvasás-, szövegértés-, helyesírás fejlesztés, beszédművelés, - az ismeretek ellenőrzése, felmondása, - gondolkodás, emlékezetfejlesztés, koncentráció, bevésés, ismétlés, gyakorlás.
Módszer:	ismertetés, bemutatás, gyakoroltatás, ellenőrzés
Eszköz:	könyvek, szemelvények, gyakorló feladatsorok, Horányi Katalin: Tanuljunk tanulni!

11-15. évf.

Cím:	Az információfeldolgozás - kutatómunka
Nevelési cél:	Legyen képes a tanuló elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett információkat és gyakorlati felhasználásukat is tudja megvalósítani.
Tartalom, fogalmak:	<p>Fázisok: <i>anyaggyűjtés, rendszerezés, értékelés, közlés.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Önálló kutatómunka fejlesztése, - gondolkodási képesség fejlesztése, - az információfeldolgozás technikái, módszerei, etikai szabályai.
Módszer:	egyéni kutatómunka, gyakorlás, tapasztalatcsere
Eszköz:	könyvtári dokumentumok, Internetes keresőprogramok

9-15. évf.

Cím:	Információhordozók
Nevelési cél:	Szerezzen tapasztalatokat a különféle információhordozók használatában: <i>Szabó Ervin, ill. szakkönyvtárak, Internet.</i>
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Tanult tananyaghoz, tételkidolgozáshoz, felvételi vizsgához anyaggyűjtés, rendszerezés, értékelés, közlés, - az információfeldolgozás technikáinak gyakorlása.
Módszer:	könyvtárlátogatás, informatika termi gyakorlatok
Eszköz:	könyvtárak dokumentumai, Internet adatbázisai

Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Lásza be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

9-14. évf.

Cím:	Az ember, mint társas lény
Nevelési cél:	Legyen képes a másik ember megértésére és tiszteletére
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- kommunikáció az ember életében,- miért nem értik meg egymást az emberek?- érzelmeink kifejezése a kommunikáció során,- beszélgetés sikerének feltételei,- milyen tényezők alakítják értékrendünket?- kommunikáció, értékrend, világnézet
Módszer:	szerepjáték, tanári példamutatás
Eszköz:	könyv: Rab Zsuzsa: Kötés, Gulyás P.: Gyermekünk

9-14. évf.

Cím:	Munka
Nevelési cél:	Munka iránti kötelességérzet fejlesztése
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- munkamegosztás előnyei és hátrányai, fizikai és szellemi munka,- foglalkozás és hivatás,- silány, értéktelen giccses,- munkamegosztás, törvény, norma
Módszer:	csopartos témafeldolgozás
Eszköz:	Tízparancsolat, vers: Hobo Blues Band- Ki vagyok én

9-14. évf.

Cím:	Az ember, mint szabad, felelős lény
Nevelési cél:	Tudja, hogy tetteiért állania kell a felelősséget
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - egyszerre meghatározott és szabad, - a szabadság gátjai, - mit okoz a szabadság hiánya? - lehet-e a másik ember szabadságát korlátozni? - meghatározottság, szabadság, akarat, következmény
Módszer:	információközlés, beszélgetés
Eszköz:	Robert Froot: Járatlan út

9-14. évf.

Cím:	Jó és rossz, bűn és büntudat
Nevelési cél:	Ismerje fel a jó és rossz közötti különbséget
Tartalom:	<ul style="list-style-type: none"> - ki mondja meg, hogy mi a jó? - lehetünk-e jók szeretet nélkül? - tett, ami minden esetben rossz, - mi gátolja a jó gyakorlását? (hajlam, szokás) - a bűnkövetkezménye.
Fogalmak:	tisztesség, erény, lelkiismeret furdalás, képmutatás, szégyen
Módszer:	csoportos témafeldolgozás
Eszköz:	Garai G.: Bizalom, Biblia.

9-14. évf.

Cím:	Az egyén erkölcsi fejlődése
Nevelési cél:	Ismerje fel, hogy az egyén erkölcsi fejlődése életfogytig tart
Tartalom:	<ul style="list-style-type: none"> - Mi kell ahhoz, hogy valaki erkölcsi lényé váljon? - ösbizalom kialakulása, - a személyiség kialakulását befolyásoló tényezők, - létezik-e tökéletes ember? - egyéniségünk változása, alakulása.
Fogalmak:	egocentrizmus, identitás, intimitás, autonómia
Módszer:	információközlés, beszélgetés
Eszköz:	könyv

9-14. évf.

Cím:	Szándék, felelősség, lelkiismeret, morál
Nevelési cél:	Törekedjen helyes jellemvonások kialakítására
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Főbb erkölcsi szabályok: ne ölj, ne lopj, - mi szükséges a helyes erkölcsi döntéshez? - választási és döntési szabadság, - kivel szemben felelős az ember? - miért ne halljuk meg lelkiismeretünk szavát? - hogyan maradhat erkölcsös az ember egy önző, értékzavaros társadalomban, - szándék, felelősség, lelkiismeret, erkölcs.
Módszer:	csoportos témafeldolgozás
Eszköz:	Lao Ce: Tao Te King

9-14. évf.

Cím:	Vallás és erkölcs
Nevelési cél:	Lássa a hit és vallás szerepét
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - A vallás többletértékei az ember életében, - a hit, - számunkra legfontosabb értékek, - tudományok és a vallás kapcsolata.
Módszer:	csoportos témafeldolgozás
Eszköz:	Babits Mihály: Laodameia

9-14. évf.

Cím:	Szükségletek, életcélok
Nevelési cél:	Ismerje fel, hogy a jólétért meg kell dolgoznia
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - legfontosabb szükségleteink, - erkölcsös és erkölcstelen fogyasztás a mindennapokban, - számadra mi jelent jólétet? - szükségletek, létminimum, jólét, életszínvonal, életmód.
Módszer:	csoportos témafeldolgozás, életből vett példák
Eszköz:	József Attila: Ars poetica

9-14. évf.

Cím:	Személyes kapcsolatok erkölcsi dilemmái
Nevelési cél:	Tudatosítsa, hogy milyen a viszonya másokhoz
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - lehetünk-e őszinték és tapintatosak egyszerre? - bizalom és hűség kapcsolata, - hogyan fejezhetjük ki szavak nélkül a megbocsátásunkat? - barát-e, aki kritizál bennünket? - szükség van-e az agresszióra? - őszinteség, hazugság, hűség, szeretet, irgalom, barát.
Módszer:	szerepjáték, beszélgetés
Eszköz:	Ágai Á.: A titkokat az ujjamnak mondom el

9-14. évf.

Cím:	A nemiség, a szerelem és a családi élet erkölcsi problémái
Nevelési cél:	Legyen képes őszinte, értékes társas kapcsolatok kialakítására
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - a szerelemnek mely elemei hajtják a férfi-nő kapcsolatát napjainkban? - a szerelem esélye napjainkban, - ki lehet-e próbálni az élet fontos dolgait: a nemzést, a szülést, a halált? - nemiség, párkapcsolat, szex, szerelem.
Módszer:	csoportos témafeldolgozás
Eszköz:	A. Ahmatova: A szerelem, Buda F.: Ne rejtőzz el

9-14. évf.

Cím:	Társadalmi igazságosság
Nevelési cél:	Elemi ismeretekkel rendelkezzen a diák a társadalmi igazságosság problémáiról
Tartalom, fogalmak:	- milyen ügyek iránt lehetünk szolidárisak? - piacgazdaság és központi elosztás jellemzői, - munkanélküliség problémái, elosztás, korrupció, szolidaritás, igazság, közjó.
Módszer:	életpéldák, tapasztalatok
Eszköz:	Mécs L.: Törvény, média, politika

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Válgon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

9-14. évf.

Cím:	A magyar kultúra és tudomány kiemelkedő alakjai
Nevelési cél:	A magyar kulturális és tudományos értékekkel való ismerkedés
Tartalom, fogalmak:	- Magyar Nobel-díjasok, - egyéb jelentős magyar művészek, tudósok
Módszer:	kiselőadások
Eszköz:	Bödök Zsigmond: Nobel-díjas magyarok c. könyv, wikipedia, lexikonok

9-14. évf.

Cím:	Történelmi, vallási hagyományaink
Nevelési cél:	Mennyire képesek hagyományaink betölteni a közösségteremtő szerepüket?
Tartalom, fogalmak:	- Anyanyelv, néprajz, nemzet, vallás, - szokásrend, irodalom, művészet
Módszer:	Egyéni munka, családi- és helyi szokások gyűjtése, teaház, beszélgetések, vetélkedők
Eszköz:	filmek, könyvek, Internet, PPT

9-14. évf.

Cím:	A népi kultúra
Nevelési cél:	A népi kultúránk tudatosítása, felvállalása a globalizációs folyamatok ellenére.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Tájegységek jellemzőinek ismertetése, - kézműves technikák megismerése, - folklór kincseink (népköltészet, népzene)
Módszer:	beszélgetések, kézműves szakkör, táncház, Pannónia Napok, látogatás az Iparművészeti Múzeumba és a Néprajzi Múzeumba
Eszköz:	kézműves kellékek és nyersanyag, klubhelyiség, belépőjegyek, előzetes gondos szervezés

11-14. évf.

Cím:	A határon túli magyarság helyzete
Nevelési cél:	Megismerni a határon túli magyarság életét, helyzetét és problémáit. Ismerkedés szokásaikkal, történelmükkel. Fontos a velük való közösség vállalása
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Helyzetük, történelmük, céljaik, törekvéseik, - hol és hogyan élnek, - szokásaik, hagyományaik
Módszer:	beszélgetések határon túli kollégista diákokkal, beszámolók, dokumentumfilmek,
Eszköz:	DVD, újságok, internet

12-14. évf.

Cím:	A magyar társadalom problémái, tragédiái
Nevelési cél:	A másság elfogadása, a diszkrimináció és az idegengyűlölet elutasítása, a magyar történelem nagy társadalmi és történelmi tragédiáinak megismerése, tudatosítása
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - A hazai kisebbségek helyzetének vázolása, - cigányzene, cigány folklór, - antiszemitizmus, Holokauszt, kommunista üldöztetések
Módszer:	beszélgető körök, látogatás a Holokauszt Múzeumba
Eszköz:	DVD, CD, újságok, internet, könyvek, belépőjegyek

9-14. évf.

Cím:	Szemelvények hazánk történelméből
Nevelési cél:	A tanuló tudatában legyen a magyar történelem legnagyobb és legfontosabb eseményeivel. Ismerje a történelmi események mélyebb összefüggéseit. Segítse felkészülését a történelem érettségire.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Hazánk története a honfoglalástól egészen napjainkig.
Módszer:	történelem szakkör: tanári magyarázat, feladatok, prezentáció
Eszköz:	könyvek, internet, lexikonok

9-14. évf.

Cím:	Történelmi séták
Nevelési cél:	A tanuló közvetlen módon, a fontos helyszíneken keresztül, interaktív módon ismerje meg hazája történelmét. Járja végig történelmünk fontos helyszíneit, a múzeumokon keresztül tudjon meg többet történelmünkről.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Múzeumlátogatások: Magyar Nemzeti Múzeum, Mezőgazdasági Múzeum, Földrajzi Múzeum (Érd), Mátyás templom - Séták történelmi helyszíneken: Budai Vár, Corvin-köz, Pilvax-köz, Parlament,
Módszer:	A fontos helyszínek felkeresése, múzeumlátogatás
Eszköz:	előzetes gondos szervezés, belépőjegyek

11-14. évf.

Cím:	Magyar demográfiai helyzet
Nevelési cél:	Megvizsgálni és megértetni a tanulókkal, hogy Magyarország demográfiai helyzete miért kedvezőtlen. Tudatosítani kell a fiatalokkal a családi élet és a gyermekvállalás szépségét és fontosságát.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Magyar demográfiatörténet, - népesedési helyzetkép a XX. században: II. világháború előtt, Ratkó-korszak, napjaink, - következmények, jövőkép, megoldási javaslatok
Módszer:	táblázatokból való következtetés, grafikon elemzés, párbeszéd
Eszköz:	KSH adatok és táblázatok, könyvek, újságok, Internet

11-14. évf.

Cím:	A magyar választási rendszer
Nevelési cél:	Megismertetni a diákokkal a magyar választási mechanizmusokat. Tudatosítani bennük a részvétel fontosságát, hogy az egyén miképpen szólhat bele politikai, közéleti kérdésekbe.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Választások a magyar történelemben, - a mai magyar választási rendszer, - fogalmak: egyfordulós és kétfordulós választás, parlamenti demokrácia, frakció, pártok, listás szavazás, választási küszöb, általános és titkos szavazás, többpártrendszer, koalíció
Módszer:	prezentáció, szemléltetés, tanári magyarázat, parlamenti látogatás
Eszköz:	PPT, internet, előzetes szervezés, Balogh Sándor: Választások Magyarországon c. könyv

9-14. évf.

Cím:	Nemzeti szimbólumok, nemzeti kultúra, nemzeti ünnepek
Nevelési cél:	A magyarságtudat erősítése, a magyar kultúra megismertetése a fiatalokkal.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Szimbólumaink, - nemzeti ünnepeink, - tájegységeink kulturái, hagyományai.
Módszer:	Iparművészeti Múzeum, Néprajzi Múzeum, kézműves szakkör, táncház
Eszköz:	CD, belépőjegyek, kézműves alapanyagok

9-14. évf.

Cím:	A hazaszeretet a magyar irodalomban
Nevelési cél:	Megmutatni a fiatalok számára a magyar irodalmon keresztül a hazaszeretet fontosságát és meglétét. Táplálni bennük ezt az érzést.
Tartalom, fogalmak:	- Hazafias költők és verseik: Radnóti Miklós, József Attila, Petőfi Sándor, Babits Mihály, Kölcsey Ferenc, Balassi Bálint, Vörösmarty Mihály, Arany János, Berzsenyi Dániel, Ady Endre
Módszer:	szaválás, felolvasás, elemzés, beszélgető kör, látogatás a Petőfi Irodalmi Múzeumba
Eszköz:	verses kötetek, CD, internet, belépőjegyek

9-14. évf.

Cím:	A hazaszeretet a magyar zenében
Nevelési cél:	Megmutatni a fiatalok számára a magyar zenén keresztül a hazaszeretet meglétét és fontosságát. Táplálni bennük ezt az érzést.
Tartalom, fogalmak:	- Bánk bán c. opera, - István a király c. rockopera - Demjén Ferenc: Honfoglalás, - Oláh Ibolya: Magyarország, - Keresztes Ildikó: Hazám, - Kormorán együttes.
Módszer:	zenehallgatás, beszélgető kör, kollégiumi rádió, teaház
Eszköz:	CD-k/DVD-k: István a király c. rockopera, ill. Bánk bán c.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt. Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diákönkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

9-10. évf.

Cím:	Társadalmi szabályok
Nevelési cél:	A társadalmi együttélés szabályainak megismerése, elfogadása, betartása.
Tartalom, fogalmak:	- Fogalmak: szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog,
Módszer:	beszélgetés, vitakör
Eszköz:	Kovács István, Kovácsné Bede Ágnes: Állampolgári ismeretek - Társadalomismeret

9-10. évf.

Cím:	Jogi alapismeretek
Nevelési cél:	A diák legyen tisztában alapvető jogaival, kötelességeivel.
Tartalom, fogalmak:	- Az emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, a gyermekek jogai, jogok és kötelességek a családban és a kollégiumban, jogsérelem, jogorvoslat, büntetés. Kihez forduljunk?
Módszer:	szituációs játékok, szerepjátékok, esetelemzés
Eszköz:	Kovács István, Kovácsné Bede Ágnes: Állampolgári ismeretek – Társadalomismeret; kollégiumi házirend

9-10. évf.

Cím:	Nemzeti ünnepek és szimbólumok
Nevelési cél:	A nemzeti ünnepeink, szokásaink és szimbólumaink megismertetése, kulturális hagyományaink, értékeink megőrzése, óvása.
Tartalom, fogalmak:	- Nemzeti, egyházi és családi ünnepek és szokások, - nemzeti szimbólumok és egyéb értékek, hagyományok.
Módszer:	Beszélgetések, kollégiumi teaház, kollégiumi ünnepek és megemlékezések, Pannónia Napok, rádiós műsorok a kollégiumban, vetélkedők, látogatás a Hagyományok Házába
Eszköz:	CD, DVD, rádió, belépőjegyek, internet

11-14. évf.

Cím:	Magyarország politikai és közigazgatási rendszere
Nevelési cél:	Ismerje Magyarország állam- és közigazgatási rendszerét
Tartalom, fogalmak:	- Az állam feladatai, a demokrácia működése, - törvényhozás, végrehajtói hatalom, bírászkodás, - a köztársasági elnök feladatai és szerepe, - az önkormányzatok szerepe, feladata, jelentősége
Módszer:	tanári magyarázat, prezentáció
Eszköz:	Bayer József-Jávor István-Utasi Ágnes: Társadalomismeret; Internet, PPT

9-14. évf.

Cím:	Parlamenti látogatás
Nevelési cél:	A diákok megismerjék a magyar országgyűlés helyszínét, megismerjék a magyar parlamenti demokrácia mechanizmusait.
Tartalom, fogalmak:	- Az Országház épületének megtekintése.
Módszer:	idegenvezetés, tanári magyarázat
Eszköz:	előzetes bejelentkezés, gondos szervezés

9-10. évf.

Cím:	Tanulói Önkormányzat
Nevelési cél:	A diákok megismerjék a kollégiumi önkormányzat hatékony működését. Érdekelje őket az aktív kollégiumi közösségi munka, részvétel.
Tartalom, fogalmak:	- Betekintés a DÖK munkájának életébe, - a Pannónia Középiskolás Kollégium arculatának ápolása.
Módszer:	előzetes egyeztetés a DÖK vezetőjével, képviselőivel. Bemutató óra, társalgás
Eszköz:	házirend, kollégiumi programlista

11-14. évf.

Cím:	Civil szervezetek – közvetítő fórumok a társadalom és a politikai intézmények között
Nevelési cél:	A civil és önkéntes munka fontosságának kihangsúlyozása és vonzóvá tétele.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Egyesületek, társadalmi mozgalmak, - helyi érdekképviseleti szervek, - ifjúsági-, nemzetiségi-, szakmai-, vallási-, kulturális szövetségek, egyletek, körök, klubok.
Módszer:	egy tetszőlegesen kiválasztott és meghívott szervezet tagjaival történő beszélgetés, ismerkedés, beszélgető kör
Eszköz:	internet, prospektusok, PPT, szemléltető eszközök

9-10. évf.

Cím:	Az ókori görög demokrácia
Nevelési cél:	Az ókori görög (athéni) demokrácia megismerése és annak tudatosítása, hogy az a mai demokrácia bölcsője. Megismertetni a demokrácia alapelveit.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: Hellasz, démosz, Drakón, Szolón, arkhón, arisztokrácia, metoikoszok, bulé, phüle, areioszpagosz, türannisz, türannosz, Peiszisztratosz, Kleiszthenész, héliiaia, sztratégosz, népgyűlés, Periklész.
Módszer:	tanári magyarázat, forráselemzés, prezentáció, film
Eszköz:	Száray Miklós: Történelem I.; DVD, könyvek, internet, PPT

13-14. évf.

Cím:	Az Alaptörvény
Nevelési cél:	Felismerje és tudatosítsa a diák, hogy milyen szerepe van az Alaptörvénynek az ország életében. Megismerje a magyar Alaptörvény szövegét és tartalmát. Ez alapján tudja jellemezni a magyar demokrácia lényegét.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Az Alaptörvény szerepe, tartalma, módosításai, - az Alkotmánybíróság.
Módszer:	forrásolvasás, beszélő kör
Eszköz:	Magyarország Alaptörvénye

11-14. évf.

Cím:	Az Európai Unió
Nevelési cél:	Nyitottak legyenek a tanulók az európai egyetemes kultúra felé. Ismerjék meg az Unió demokratikus felépítését, rendszerét. Ösztönözzük a fiatalokat idegen nyelvek tanulására.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - -Az Európai Unió létrejötte, felépítése, működése, szimbólumai, értékei, - hazánk helye és szerepe az EU-ban, - tanulás és munka az Unió országaiban.
Módszer:	EU vetélkedő, Európa Nap (május 9.), beszélgetések
Eszköz:	internet: http://europa.eu , http://www.euvonal.hu/

9-14. évf.

Cím:	Látogatás a Magyar Nemzeti Bankban
Nevelési cél:	Megmutatni a diákoknak a magyar demokráciának egyik fontos építőkövét. Fejleszteni a fiatalok pénzügyi kultúráját. Megismertetni az intézmény és a pénz történetét, társadalmi szerepét.
Tartalom, fogalmak:	- Interaktív kiállítás
Módszer:	idegenvezetés, tanári magyarázat, szemléltetés
Eszköz:	előzetes bejelentkezés, gondos szervezőmunka.

9-14. évf.

Cím:	Budapesti városnézés
Nevelési cél:	Bemutatni a fiataloknak a város azon helyeit, épületeit, amelyek fontos szerepet játszanak a magyar demokrácia működésében, létezésében.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Parlament - Markó utca: bíróságok - Külügyminisztérium - Magyar Tudományos Akadémia - Budai Vár: Sándor Palota
Módszer:	szemléltetés, élménybeszámoló, tanári magyarázat, beszélgetések
Eszköz:	Körösnéyi András-Tóth Csaba-Dr. Török Gábor: A magyar politikai rendszer c. könyv

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális önkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei. Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgék természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

9-14. évf.

Cím:	Mit gondolok magamról?
Nevelési cél:	Reális önkép kialakítása. Önbizalom fejlesztése.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Milyen a jó és rossz tulajdonságaim vannak? - Hogyan tudom a jót hasznosítani a rosszat leküzdeni? - Mit várok magamtól? - Mit szeretnék elérni? - Önismeret, önvizsgálat, viselkedésminták, önbizalom.
Módszer:	Kérdőív és azok elemzése.
Eszköz:	Bácskai Júlia: Magánéletem c. könyve

9-14. évf.

Cím:	Hogyan látnak mások?
Nevelési cél:	Képes legyen a környezet visszajelzéseit kezelni.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Környezet, mint külső tükör. - Család, iskola, szobaközösség viszonyít bennünket, megbélyegeznek, jó és rossz jellemvonásokkal ruháznak fel. - Írjunk jellemrajzot egymásról, beszéljük meg, vonjuk le a tanulságokat. - „Egészséges szűrő” működjön, pozitív jellemvonásokat beépíteni önképünkbe, negatív jelzéseket megfelelő módon kezelni. - Autokép, heterokép, személyiségtípusok
Módszer:	Csapatmunka, szerepjáték
Eszköz:	Jellemrajz.

9-14. évf.

Cím:	A jó kommunikáció ismérvei
Nevelési cél:	Választékos, társadalmi normáknak megfelelő, kulturált beszédmodor és testbeszéd gyakorlása
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Melyek a választékos beszéd jellemzői? - A szavakon túl hogyan tudunk kommunikálni? - Milyen elveknek kell érvényesülni a jó kommunikációban? - Meghallgatás, odafigyelés, beszélgetés, vita.
Módszer:	Szerepjáték, elemzés.
Eszköz:	Allan Pease: A test- beszéd enciklopédiája; Montágh I: A beszéd.

9-14. évf.

Cím:	Döntéshozatal / Dönteni tudni kell!
Nevelési cél:	Képes legyen mérlegelni és felelősségteljesen meghozni döntését.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Kerültél-e már nehéz döntési helyzetbe? - Melyek voltak döntéseid következményei? - Miért fontos a választás képességét megtanulni? (munka, tanulás, pályaválasztás, párválasztás) - Az embert tettei határozzák meg. Folyamatos döntések sora az élet. - Mérlegelés, több szempont figyelembevétele, érvek ellenérvek.
Módszer:	Vélemények összevetése.
Eszköz:	Újságcikk, füzet, ceruza.

9-14. évf.

Cím:	Elemi emberi kapcsolatok I.: Család
Nevelési cél:	Helyesen tudja értékelni családját, szerepét és helyét a családban.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Család hatása az egyénre. - Családtagok viselkedése, hatása egymásra, tanulmányi eredményekre, - Kollégiumi lét hatása a család és a diák viszonyára. - Családi problémák megbeszélése. - Alkalmazkodás, önállóság, szabadságvágy.
Módszer:	Drámapedagógiai helyzetgyakorlat.
Eszköz:	Bácskai Júlia: Magánélettan c. könyve.

9-14. évf.

Cím:	Az életkori szakaszok sajátosságai
Nevelési cél:	Legyen jövőképe! Tudja elképzelni magát a következő életkori szakaszokban.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Mi a fő jellemzője egy-egy életkori szakasznak? - Hogyan fejlődik személyiségünk a különböző életszakaszokban? - Érzelmi kötődések, társas kapcsolatok alakulásai. - Pszichoszociális fejlődés, empátia, preferenciák.
Módszer:	Beszélgetés, élménybeszámoló, egyéni problémák feltárása, szerepjáték.
Eszköz:	Szindbád c. film. Életünk 8 szakaszának gyógyítása c. könyv.

9-14. évf.

Cím:	Elemi emberi kapcsolatok II.: Barátság.
Nevelési cél:	Tudjon kialakítani mély baráti kapcsolatokat.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Mire jó a barátság? - Milyen szempontok alapján válasszak barátot? - Barátság megőrzése, ápolása. - Híres barátságok, irodalmi példák. - Elfogadás, tisztelet, bizalom, őszinteség, konfliktusok.
Módszer:	Beszélgetés, versek felolvasása.
Eszköz:	Molnár Ferenc: Pál utcai fiúk, Ottlik Géza: Iskola a határon.

9-14. évf.

Cím:	Elemi emberi kapcsolatok III.: Szerelem
Nevelési cél:	Rendelkezzen a harmonikus társas kapcsolatok kialakításához szükséges ismeretekkel.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Az ismerkedés helyei. - Az ismerkedés formái. - Átalakulhat-e a barátság szerelemmé, vagy a szerelem barátsággá? - Bizalom, nemiség, szexualitás. - Erősz, filia, agapé.
Módszer:	Szerepjáték, beszélgetés.
Eszköz:	Filmek, versek, dalok a szerelem témaköréből.

9-14. évf.

Cím:	Konfliktusok kezelése, érzelmeink és indulataink
Nevelési cél:	Ismerje az emberi tulajdonságokat, tudjon mérlegelni, dönteni.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Miből keletkeznek a konfliktusok? - Mi az elkerülendő konfliktushelyzet? (harag, agresszió) - Mit fejlesszünk önmagunkban? (empátia, szeretet, részvét) - frusztráció, agresszió, relaxáció, megbocsátás
Módszer:	Történetek, elemzése könyvből, vagy saját éltünkéből.
Eszköz:	Könyv, életeseemények elmondása, relaxációs technikák.

9-14. évf.

Cím:	Alkalmazkodás, az együttélés alapvető szabályai
Nevelési cél:	Tudjanak a diákok együtt élni az egy csoportban élő fiatalokkal.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Kapcsolati problémák feltárása és kezelése. - Napirend betartása, hasznossága. - Másik ember személyiségének tiszteletben tartása. - Alkalmazkodás, önfegyelem. - Tolerancia, szimpátia, antipátia, alkalmazkodóképesség.
Módszer:	Beszélgetés, egyéni problémák feltárása, szerepjáték.
Eszköz:	Kérdőív, szerepjáték kellékei.

9-14. évf.

Cím:	Szerepem a csoportban
Nevelési cél:	Legyen tudatában a közösségen belüli kapcsolatok értékének.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Kapcsolatok kialakítsa a csoporton belül. - Közösségen belüli hálózat. - Mi motivál? (rokonszenv, ellenszenv, őszinteség stb.) - Milyen a hozzáállásom a közösséghez? (segítés, bírálat stb.) - Motiváció, felelősségtudat, szimpátia, szociometria.
Módszer:	Beszélgetés, felolvasás.
Eszköz:	Forgács József: A társas érintkezés pszichológiája.

9-14. évf.

Cím:	Hogyan viselkedjünk nyilvános helyen?
Nevelési cél:	A diák tudjon alkalmazkodni a kulturált környezethez.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Hogyan viselkedjünk közterületen? - Utazási, közlekedési eszközön kulturáltan. - Színház, opera, étterem. - Illem, zavarás, botránkoztatás.
Módszer:	Utazás, beszélgetés, színház, operalátogatás előkészítő órája.
Eszköz:	Belépőjegy, bérlet, BKV bérlet.

A családi életre nevelés

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

9. évf.

Cím:	Családi szocializáció
Nevelési cél:	Találja meg helyét és szerepét a családban.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Szocializáció fogalma. - Mikro miliő (személyesség, kölcsönösség). - Család, mint közvetítő rendszer. - Család szocializációs funkciója. - Családi identitás. - Humanizálódás, identitás, mikro miliő, szocializáció.
Módszer:	Információközlés
Eszköz:	Dr. Bagdy Emőke: Családi szocializáció és személyiségzavarok.

9-10. évf.

Cím:	Családi légkör zavarai
Nevelési cél:	A család védelme, megerősítése.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Családi élet ellenségei (túlterheltség, agyonhajszoltság). - Megoldások, az összetartás kulcsa: együttlétek, beszélgetések, fészek melege. - Összetartozás, együttlét, fészek melege.
Módszer:	Csoportos témafeldolgozás
Eszköz:	Dr. Ross Campbell: Szülői hivatás

10. évf.

Cím:	Félelem és elrejtettség
Nevelési cél:	Értse, hogy a szeretet alapja a család.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Félelem: magány, „elhagyatottsági komplexus”, pótbiztonság. - Elrejtettség: szeretet, anyai elrejtettség. - Elrejtettség pótszere: pénz, szenvedély, szexualitás. - Elhagyatottság, komplexus, elrejtettség, szenvedély, szexualitás.
Módszer:	Információközlés
Eszköz:	Theodor Bovet: Félelem és elrejtettség

10. évf.

Cím:	Engedelmesség, tisztelet
Nevelési cél:	Érezze kötelességének az ember iránti tiszteletet.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Emberi együttélés (fegyelem, tekintélytisztelet, tolerancia, rend). - Engedelmesség mértéke. - Szülői tisztelet sajátosságai: udvariasság, tapintat, segítőkészség, áldozatvállalás, türelmesség. - Idősek iránti tisztelet. - Szeretet- kötelezettség, belső meghajlás.
Módszer:	Értéktisztázó beszélgetés.
Eszköz:	Könyv, Biblia

11. évf.

Cím:	Empátia
Nevelési cél:	Tudja átélni és osztani a másik ember állapotát.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Kapcsolataink előfeltételek. - Mindennapi élethelyzetek. - Empátiás képesség: gyermeki egocentrizmus, felnőtt egocentrizmus. - Miért nem értjük meg egymást? - Egocentrizmus, szociocentrizmus, empátia.
Módszer:	Esettanulmány
Eszköz:	Tanulók, tanár, könyv

11. évf.

Cím:	Konfliktusok a családban
Nevelési cél:	Legyen képes a konfliktusokat kezelni.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Konfliktus fogalma. - Konfliktus okai. - Konfliktuskezelési módok: versengés, problémamegoldás, kompromisszumkeresés, elkerülés, alkalmazkodás. - Konfliktus, kompromisszum, elkerülés, alkalmazkodás.
Módszer:	Problémamegoldás
Eszköz:	Kérdőív, könyv

11-12. évf.

Cím:	Párkapcsolat
Nevelési cél:	Rendelkezzen a harmonikus párkapcsolat kialakításához szükséges ismeretekkel.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Ismerkedés (beszéd, tisztelet). - Együtt járás (Építő-e? Gazdagít-e? Értékek). - Jegyesség (szeretetkapcsolat, hűség, após-anyós komplexus, anyagiak, akarat). - Házasság (elkötelezettség). - Család (szeretetközösség). Szeretetközösség, együtt járás, komplexus.
Módszer:	Csoportos, témafeldolgozás, élethelyzetek megbeszélése
Eszköz:	Tanulók, tanár, film, verseskötet.

12. évf.

Cím:	Szexuális felelősség
Nevelési cél:	Törekedjék a felelősségteljes párkapcsolat és nemi magatartás kialakítására.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Szexuális viselkedés (skalpgyűjtés, élvezeti cikk). - Szex és szerelem kapcsolata. - Szexhez vezető út. - Szexualitás célja (örömszerzés, gyermekvállalás, szeretetegység). - Érzékiség, prostitúció, plátói, önuralom, elfogadás.
Módszer:	Információkezelés, élethelyzetek megbeszélések
Eszköz:	Papírszívek, vérmérsékleti teszt

12. évf.

Cím:	Családmodellek
Nevelési cél:	Törekedjen a harmonikus családmodell megvalósítására.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Családmodellek: diktátor, anyakirálynő, cipekedő, egyenlősdi, veszekedők, elszigeteltek, csonka család, marionett-mester, gyermekbálvány, pásztor és nyája. - Modell, csonka, bálvány.
Módszer:	Információközlés, szerepjátás
Eszköz:	Szerepjátáshoz szükséges tárgyak, könyvek

13-14. évf.

Cím:	A munka
Nevelési cél:	Legyen képes a munkát és a szabadidejét tudatosan megszervezni.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - A munka szeretete. - Választott értékhitetés. - Élethossziglani tanulás. - A munka, a család, vagy partner és a szórakozás összhangja. - Munkamegosztás családon belül. - Élethivatás, élethossziglani, összhang.
Módszer:	Közös beszélgetés
Eszköz:	Tanulók

13-14. évf.

Cím:	Házasság
Nevelési cél:	Alakuljon ki, hogy érték az élet, személy, házasság és család.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Szövetségre épülő házasság (felelősség, tisztesség, megbízhatóság, kölcsönösség). - Szerződéses elköteleződésen alapuló házasság (rövid távra szóló befektetés, válás) - Az „én” értékévé válása. - Attitűd, tolerancia, önzés, autonómia.
Módszer:	Információközlés.
Eszköz:	Könyv, film.

13-14. évf.

Cím:	Családtervezés.
Nevelési cél:	Emberi élet tiszteletének kialakítása.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Megtermékenyítés csodája. - Életvédelem, abortusz megelőzése. - Anyának, apának lenni. - Megtermékenyítés, abortusz.
Módszer:	Információközlés
Eszköz:	Film, makett, fénykép

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

9-15. évf.

Cím:	Személyes környezetünk alakítása
Nevelési cél:	Szépérzék fejlesztése. Rend szeretetének kialakítása. Környezetünkben tükröződjön egyéniségünk
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Saját készítésű tárgyak felhasználása.- Kollégiumi lakószoba otthonossá tétele.- Közösségi fal kialakítása (faliújság, fotósarok stb.).- Növények felhasználása a lakótér díszítésében és azok gondozása.
Módszer:	barkácsolás, varrás, fotómontázs
Eszköz:	barkácsolóeszközök, varróeszközök, papír, textíliák

9-15. évf.

Cím:	Feszültség szabályozás, relaxáció
Nevelési cél:	Mindennapi feszültségek kezelése és oldása. Egészséges személyiség fejlesztése.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">-Relaxációs technikák tanulása és gyakorlása.-Autogén tréning, jóga, tánc stb.-Relaxációs gyakorlatok beiktatása a tanulási folyamatba.
Módszer:	gyakorlati bemutatás és gyakorlás
Eszköz:	Popper Péter: Belső utak könyve, zenei CD, Bagdy Emőke: Pszichofitness

9-15. évf.

Cím:	Szerelem és barátság
Nevelési cél:	Rendelkezzen a harmonikus társas kapcsolat kialakításához szükséges ismeretekkel.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Milyen az ideális társas kapcsolat?- Ismerkedési lehetőségek.- Az ismerkedés veszélyei (netes társskereső).- Fogalmak tartalma: bizalom, elfogadás, őszinteség, nyitottság.- Társskereső hirdetés megírása.
Módszer:	beszélgetés, internetes példák, hirdetés megfogalmazása
Eszköz:	internet, toll, papír

9-15. évf.

Cím:	Életritmus, életvitel
Nevelési cél:	Legyen alapvető ismerete arról, hogy az emberi test működésére külső és belső erők hatnak.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Az egyén és a természet ritmusának összhangja helytől, kortól függő változása.- Játék: szemléltessd jelenlegi hangulatodat ritmushangszerekkel.- Rendszeresség, pihenés, időbeosztás fontossága.
Módszer:	egyéni beszélgetések, élmények elmondása, játék
Eszköz:	ritmushangszerek, könyvek, képek

9-15. évf.

Cím:	Énkép, önismeret, lelki egyensúly
Nevelési cél:	A tanuló reálisan tudja megítélni saját maga pozitív és negatív tulajdonságait, a pozitívokat fejleszteni
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Önismeret- énkép.- Külső jegyek, testi sajátosságok, jellemvonások (szilárd és változó tulajdonságok) meghatározása.- Önismeret egész életen át tartó folyamata.- A felül- és alulértékelés veszélyei.- Önismereti teszt kitöltése, értékelése.
Módszer:	beszélgetés, felolvasás, teszt
Eszköz:	papír, toll, könyv

9-15. évf.

Cím:	Korszerű táplálkozás
Nevelési cél:	Mértékletes és kiegyensúlyozott táplálkozás tudatosítása
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Ételeink csoportosítása (szénhidrátok, fehérjék, vitaminok) és élettani hatásaik.- Étkezési divatok (paleolit, Atkins-diéta, testkontroll stb.)- Nemzeti, családi és egyéni étkezési szokások.- Biotermékek: termesztés (biofalvak, házi kertészkedés), beszerzés (ökopiac, biobolt) stb.- Heti menü összeállítása a korszerű táplálkozás jegyében.
Módszer:	beszélgetés, előzetes kiscsoportos felkészülés
Eszköz:	papír, toll, internet, Diéta magazin, Családi lap

9-12 évf.

Cím:	Élet a kollégiumban, testi-lelki jólét
Nevelési cél:	A testi egészség iránti igény kialakítása
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Szabadidő-tervezés, szervezés.- Testi-lelki jólét megalapozása helyes testmozgással.- A sport hatása az idegrendszerre, depresszió oldás, agresszió levezetés.
Módszer:	Sportverseny szervezés, versenyeken való részvétel, egyéni sportolás
Eszköz:	Sakk, foci, asztalitenisz, tornaszoba, uszoda, hétvégi kirándulás, tollaslabda, kosárlabda

9-12 évf.

Cím:	Testi-lelki egészségünk, relaxáció
Nevelési cél:	Egészséges személyiség fejlesztése
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Relaxációs technikák megtanulása.- Közösségi sportra, táncra nevelés.- Mozgásra való motiváció mindennapjaikban.
Módszer:	Gyakori bemutatás és gyakorlás, torna, tánc, szauna
Eszköz:	Popper Péter: Belső utak könyve, zenei CD

9-15 évf.

Cím:	Az egészség védelme
Nevelési cél:	Váljon igénnyé személyes higiénája és környezetének tisztasága
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Betegségek megelőzése: önvizsgálat, szűrővizsgálat.- Betegápolás: önmentés, elsősegélynyújtás.- A megfelelő mennyiségű alvás és pihenés fontossága.- Vészhelyzetek, katasztrófák esetén mi a teendő?- Megelőzés: séta, torna, kirándulás.
Módszer:	Előadás, filmvetítés
Eszköz:	Film

9-15 évf.

Cím:	Szervezetem működése
Nevelési cél:	Legyen alapvető ismerete arról, hogy az emberi test működésére külső és belső erők hatnak. A helyes táplálkozás tudatos kialakítása.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Mi a jellemző a testben és lélekben egészséges emberre?- Betegségek felismerése.- Okai: baktériumok, stressz, vírusok, legyengült-túlhajtott szervezet, lustaság-tunyaság.- A helyesen végzett testedzés feltételei.- A külső és belső környezethez való folyamatos alkalmazkodás, homeosztázis fenntartása.
Módszer:	Egyéni beszélgetések, élmények elmondása, orvosi előadás
Eszköz:	Könyvek, internet

9-15 évf.

Cím:	Sportélet a kollégiumban
Nevelési cél:	A mozgás iránti vágy felkeltése: „Ép testben ép lélek”
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Év eleji felmérés: ki sportol és mit? - A tehetséges sportolók szakkörökbe irányítása. - Egyéni beszélgetések a tanulókkal a minél jobb sporteredmények elérése érdekében, motiválás a sportokra, táncokra, testmozgásokra.
Módszer:	Szakkörök, egyéni és csoportos foglalkozások
Eszköz:	Tornaszoba, tornaterem bérlése, sakk készlet, asztalitenisz, foci, uszoda, falmászás

9-15 évf.

Cím:	Csapatsportok, egyéni sportolás
Nevelési cél:	Érezze a tanuló, hogy a mindennapi teendőinek az egyik fontos eleme a mozgás. Edzéstípusok megtanítása
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Kollégiumon belüli sportrendezvények szervezésével kapcsolatos teendők megbeszélése: sakk, asztalitenisz, labdajátékok. - Kollégiumok közötti versenyekre való felkészülés megbeszélése: magatartási szabályok, tömegközlekedési szabályok, a versenyeken való részvétel szabályainak ismertetése, megbeszélése.
Módszer:	Egyéni edzési módszerek tisztázása
Eszköz:	Foci, kosár, kézi, asztalitenisz labdák, tollaslabda, futócipők

9-15 évf.

Cím:	Cigaretta, ital, drog
Nevelési cél:	Legyen megfelelő ismerete ahhoz, hogyan tudja elkerülni a káros függőséghez vezető szokásokat, megértse, hogy a szerek megváltoztatnak
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Cigaretta káros hatásai. - Az ital káros hatásai. - A kábítószer káros hatásai, a függőség kialakulása.
Módszer:	Külső előadó meghívása, hallottak megvitatása
Eszköz:	Külső előadó, DVD, könyv: <i>Zacher Gábor: Mindennapi mérgeink</i>

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

11-14. évf.

Cím:	Látogatás egy idősek otthonába
Nevelési cél:	Megtapasztalni, megismerni testközelből az önzetlen segítségnyújtást. Fontos, hogy a fiatalok később érdeklődjenek és fogékonyak legyenek az önkéntes munka irányába. Lényeges még a szociális érzékenység, az empátia és a motiváció kialakítása bennük.
Tartalom, fogalmak:	- Megfigyelés, önkéntes segítő tevékenység gondozói segítséggel, támogatással: társalgás az idősekkel, felolvasás, csoportprogramokban való részvétel.
Módszer:	beszélő kör, párbeszéd, segítségnyújtás
Eszköz:	előzetes gondos szervezés

11-14. évf.

Cím:	Látogatás a Vakok Intézetében
Nevelési cél:	Megtapasztalni, megismerni testközelből az önzetlen segítségnyújtást. Fontos, hogy a fiatalok később érdeklődjenek és fogékonyak legyenek az önkéntes munka irányába. Lényeges még a szociális érzékenység, az empátia és a motiváció kialakítása bennük.
Tartalom, fogalmak:	- Megfigyelés, önkéntes segítő tevékenység gondozói segítséggel, támogatással: társalgás a bentlakókkal, felolvasás, csoportprogramokban való részvétel.
Módszer:	beszélő kör, párbeszéd, segítségnyújtás
Eszköz:	előzetes gondos szervezés

9-14. évf.

Cím:	Egy önkéntes tevékenységet végző szervezet bemutatkozása (pl. Rotaract Klub)
Nevelési cél:	Megismertetni a fiatalokat egy ifjúsági önkéntes tevékenységet is folytató csoporttal. Megszerettetni velük az önkéntes munkát.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Bemutatkozás: Mi a Rotaract?- Története, szerepe a társadalomban, feladata, küldetése.- konkrét projektek bemutatása.
Módszer:	a csoport meghívása: beszélgetések, prezentáció, játékok, feladatok
Eszköz:	számítógép, DVD, Internet, www.rotaract.hu

9-14. évf.

Cím:	Az önkéntes tevékenység lehetőségei a kollégiumban
Nevelési cél:	Feltárni a fiatalok előtt azokat a lehetőségeket, amelyekkel hasznára tudnak lenni lakókörnyezetüknek.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- DÖK,- rádió,- kollégiumi programok, rendezvények,- külsős tanulmányi és művészeti versenyek, sportrendezvények.....stb.
Módszer:	beszélgetés, vita
Eszköz:	házi rend, pedagógiai program, éves program, honlap

9-14. évf.

Cím:	Bűnmegelőzési előadás
Nevelési cél:	Tudatosítani a helyes, felelősségteljes magatartásformákat, ill. hogy miképpen tudnak felelősen megelőzni baleseteket és lopásokat a kollégiumban. Milyen módon kerülhetjük el a külső veszélyeket (pl. drog)
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- A felelősség kérdése,- fogalmak: agresszió, lopás, alkohol, drog, áldozattá válás (viktimológia), biztonság, megelőzés (prevenció).
Módszer:	rendőrségi előadás, kérdések-válaszok, prezentáció
Eszköz:	PPT, film, Internet, http://mek.oszk.hu/04100/04169/html/

9-14. évf.

Cím:	Felelősség és szabadság - avagy amit vet az ember, azt aratja is? Beszélgetés a felelősségtudatról
Nevelési cél:	Tudatosítani a felelősségérzet súlyát.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Miért vagyunk felelősek?- Döntéseink, szavaink, tetteink, gondolataink felvállalása: a szabadság.
Módszer:	beszélgetés, vita, teaház
Eszköz:	Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg c. mű

9-14. évf.

Cím:	Az erkölcs és más tudatformák
Nevelési cél:	Hogyan élünk felelősségteljesen és erkölcsösen? Mi a helyes?
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - erkölcs és politika, erkölcs és gazdaság, erkölcs és tudomány (korunk erkölcsi dilemmái), - erkölcsi erények: az élet tisztelete, segítség másokon, jóakarát, szeretet, tolerancia, szolidaritás, mértékletesség
Módszer:	beszélgetés, vita, teaház
Eszköz:	Turay Alfréd: Az ember és az erkölcs c. könyv

9-14. évf.

Cím:	Az etika megalapozása
Nevelési cél:	Sajátítsa el az alapvető etikai fogalmakat.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Etikai irányzatok a filozófia történetében, - a keresztény és világi etika kialakulása, - etikai értékítéleteink forrásai, - a szándék és következmény, - eszközök a célok elérésére, - lelkiismeret és felelősség.
Módszer:	tanári magyarázat, beszélgetés, esetmegbeszélés
Eszköz:	házirend, pedagógiai program, Internet, N. Horváth Margit: Etika c. tankönyv

11-14. évf.

Cím:	Emberi megnyilvánulások
Nevelési cél:	Legyen képes a másik ember személyiségének megismerésére, tiszteletére.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Milyen önismerettel rendelkezel, hogyan tolerárod saját hiányosságaidat, ha felismered a társadnál, felnőtteknél? - Segítesz vagy bíralsz?
Módszer:	társalgás, vita, esetmegbeszélés
Eszköz:	saját társaid vagy ismerőseid életének, egyes eseményeinek elmondása

9-14. évf.

Cím:	Kollégiumi beilleszkedés
Nevelési cél:	A diák érezze jól magát a kollégiumban.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Szobabeosztás, - egymás megismerése, - a nevelő megismerése, - a kollégiumi kötelezettségek, lehetőségek, - közös programok, - a felelősség a kollégiumi élet során.
Módszer:	nevelőtanári támogatás és instrukciók, párbeszéd, beszélgetés
Eszköz:	házirend, pedagógiai program

9-14. évf.

Cím:	A Láthatatlan Kiállítás megtekintése
Nevelési cél:	Empátia és együttérzés erősítése a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos társak iránt. A segítségnyújtási hajlam és a tenni akarás erősítése.
Tartalom, fogalmak:	- A kiállítás megtekintése, utána: megbeszélés.
Módszer:	interaktív szemléltetés, élménybeszámolók
Eszköz:	előzetes gondos szervezés, belépőjegyek

9-14. évf.

Cím:	Csapatépítő tréning
Nevelési cél:	A felelősségérzet erősítése magam, illetve mások felé.
Tartalom, fogalmak:	- Játékos feladatok, - szituációs játékok, - közös programok: Állatkert, múzeum... stb., - közös társalgás.
Módszer:	nevelőtanári óra, kirándulás, városnézés... stb., beszélgetés
Eszköz:	előzetes gondos szervezés, Internet, belépőjegyek

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességeikre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgják erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

9-14. évf.

Cím:	Környezeti nevelés éves tartalmának ismertetése
Nevelési cél:	Elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítását
Tartalom, fogalmak:	- A kollégium külső és belső környezetében az élőlények védelme, állatok, növények gondozása. - A hálósobák rendszeres, mindennapos tisztántartása.
Módszer:	demonstráló előadás
Eszköz:	térképek, könyvek, videózás

9-14. évf.

Cím:	Nemzeti parkjaink, természetvédelmi területeink
Nevelési cél:	Az élő természet védelme, gondozása. A környezetet károsító tényezők felismerése.
Tartalom, fogalmak:	- Az ország nemzeti parkjainak és természetvédelmi területeinek ismertetése, lehetőség szerint megtekintése.
Módszer:	tanár-diák előadás, filmvetítés
Eszköz:	térkép, DVD, könyv, internet: www.nemzetipark.gov.hu

9-14. évf.

Cím:	Hogyan hat az ember a közvetlen környezetére
Nevelési cél:	Minden tanulóban tudatosuljon tevékenységének környezetromboló hatása.
Tartalom, fogalmak:	- A tisztító-, takarítószeres veszélyei. - A járművek, üzemek környezetszennyező hatásának felismerésére. - <i>Használt elemek, akkumulátorok, energiatakarékos izzók eldobása.</i>
Módszer:	demonstráló előadás, tényekkel bizonyítható jelenségek ismertetése
Eszköz:	térkép, diagram, DVD

9-10. évf.

Cím:	Lapozható szemléltető táblák készítése
Nevelési cél:	A csoportfoglalkozásokra önként jelentkező tanulók ötleteinek felhasználásával figyelemkeltő táblák készítése.
Tartalom, fogalmak:	-Egyszerű kiállítási tábló összeállítása. -Környezet-, és természetvédelmi akciók szervezése. -Vetélkedő rendezése. -Jelvények, oklevelek tervezése.
Módszer:	bemutató, magyarázat, önkéntesség
Eszköz:	papír, olló, fa, festék, fémlemez

9-10. évf.

Cím:	A földi rendszer alapfogalmai
Nevelési cél:	Ismerjék meg az élő és élettelen Föld elemeit
Tartalom, fogalmak:	- Az élettelen Föld (világűr, légkör, vízburok, kéreg, belső szférák), - az élő Föld (talajtakaró, bioszféra), - a társadalmasított Föld.
Módszer:	előadás, vetítés, power point bemutatók
Eszköz:	könyv, képek, filmek

10-14. évf.

Cím:	Talaj, talajerózió
Nevelési cél:	A talaj fogalma, talajerózió veszélyeinek felismerése
Tartalom, fogalmak:	- A talaj a földkéreg legfelső része, amit a rajta megtelepedett növények minőségileg átalakítottak. - Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás hatásai. - A vízerózió, a szélérozió és a környezetszennyezés erodáló hatása.
Módszer:	bemutató kirándulással, filmvetítéssel, beszélgetéssel
Eszköz:	térkép, kirándulás, film

10-12. évf.

Cím:	A víz körforgása
Nevelési cél:	Tartsák tiszteletben a tanulók a természet adottságait, ébredjenek rá a tiszta ivóvíz értékére.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Az élővizek védelmének biztosítása. - Savas eső. - Takarékoskodás a csapokból folyó vízzel. - A víz az élet alapja. A szennyezés az élővilág pusztulását okozza. Ezen veszély megelőzése a fő cél.
Módszer:	tiszta víz és a szennyezett víz összehasonlítása, vetítés, előadás
Eszköz:	vízminták, hőmérő, mikroszkóp, film

9-11. évf.

Cím:	Hogyan lesz a szennyvízből tiszta víz?
Cél:	Ismerjék fel az emberi tevékenység vízszennyező hatását! Igyekezzenek példát mutatni a víz védelmében!
Tartalom:	<ul style="list-style-type: none"> - Miért kell a szennyezett vizet is tisztítani? - A tisztító telep felépítése, működése
Módszer:	bemutató, szakember magyarázó előadása
Eszköz:	térkép, a telep építményei, képek, film

9-14. évf.

Cím:	A levegőszennyezés fő forrásai
Nevelési cél:	A levegőszennyezések megelőzése. A szennyezett és tiszta levegő megkülönböztetése.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - A fák és a város. - A légszennyezettség hatása az emberekre, növényzetre és az állatokra.
Módszer:	megfigyelés, vizsgálódás, oxigén előállítása
Eszköz:	mikroszkóp, képek

9-14. évf.

Cím:	Az oxigéntermelés fontossága
Nevelési cél:	Ismerje fel, hogy zöld növény ültetése nélkül a levegőtisztítás nem oldható meg.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Levegőszennyezés. - A levegőszennyezés felismerése és jelentése az illetékes hatóságoknál. - pl.:a gépkocsik kipufogógázainak veszélyei.
Módszer:	megfigyelések
Eszköz:	gépkocsik, motorok, <i>szmog, por</i>

10-11. évf.

Cím:	Szelektív hulladékgyűjtés
Nevelési cél:	Tartsa a diák erkölcsi kötelességének a hulladék szelektív gyűjtését, legyen tisztában azzal, hogy miért fontos.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Szelektív hulladékgyűjtési lehetőségek a kollégiumon belül (papír, PET palack és elemek gyűjtése), - használja rendszeresen a PET palack összenyomót (helytakarékoság), - szelektív hulladékgyűjtési lehetőségek, helyszínek a kollégium környezetében.
Módszer:	a lehetőségek, teendők ismertetése, példamutatás
Eszköz:	PET palack összenyomó, szelektív hulladéktárolók

9-14. évf.

Cím:	Szemétszállítás szervezése, előkészítése
Nevelési cél:	A tiszta, szeméttmentes kollégium megteremtése, legyen tisztában azzal, hogy hova kerül a hulladék és mi történik vele.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> -A hálósobák és egyéb kollégiumi helyiségek tisztán, szeméttmentesen tartása. - „Unpackaged” (csomagolatlan) boltok, ahol mindent kimérnek a hozott edényekbe, zacskókba – a szemét mennyiségének csökkentése. - Úszó szemétszigetek az óceánokon. - Mit tudunk tenni a szeméttel kapcsolatos problémák kezelésében?
Módszer:	minimális tevékenységgel rendteremtés, beszélgetés, bemutató előadás
Eszköz:	takarító eszközök, bemutató filmek, internet (Hulladék-suli, Belefulladunk?)

12-14. évf.

Cím:	Állatkerti, vadasparki látogatás
Nevelési cél:	A védett, illetve kipusztulóban lévő egzotikus állatfajok egy részének megismerése, a rájuk leselkedő veszélyek tudatosítása.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Az állatkertek fajmegőrző programja. - Vadon élő, ritka, és veszélyeztetett állatok megfigyelése, megismerése. - Az állatkerti „Madárkórház” tevékenysége.
Módszer:	megfigyelések, feljegyzések
Eszköz:	belépőjegyek, fényképezőgép, kamera, papír íróeszköz

9-12. évf.

Cím:	Védett állatvilág
Nevelési cél:	Ismerjék meg a kihaló félben lévő és szigorúan védett hazai kételtűeket, hüllőket, madarakat és emlősöket.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - A védett állatok felsorolása, ismertetése. - Egzotikus kisállatok (halak, ékszer teknősök stb.) szabadon engedése TILOS, mert veszélyeztetik az őshonos fajokat! - Felelős kisállattartás (CITES engedély). - Kiemelten, szigorúan védettek eszmei értékének ismertetése.
Módszer:	felsorolás, felolvasás, bemutatás
Eszköz:	térkép, könyv, táblázat

9-12. évf.

Cím:	Védett növényvilág
Nevelési cél:	Környezetünk növényeinek védelme. A növényi kártevők tudatos pusztítása. A védett növényvilág felismerése.
Tartalom, fogalmak:	- A természet nem vázába való. - A virág ott szép, ahol van. - Rovargyűjtemény bemutatása, kártételük ismertetése.
Módszer:	bemutató, megfigyelés, múzeumlátogatás
Eszköz:	rovargyűjtemény, DVD

13-14. évf.

Cím:	Botanikus kert látogatása
Nevelési cél:	A kipusztulófélben lévő növények védelme, ezek felismertetése.
Tartalom:	- Az Illés utcai botanikus kert látogatása. - Tematikus növény-meghatározások.
Módszer:	bemutató, élő növények felismerése
Eszköz:	növényhatározó könyvek, ismeretterjesztő film, Internet, könyvek

13-14. évf.

Cím:	Urbanizáció
Nevelési cél:	Legyen a diák tisztában a városi lét veszélyeivel és lehetőség szerint legyen képes azokat elkerülni és kivédeni.
Tartalom, fogalmak:	- Városi klíma, szmog, - zajszennyezés, fényszennyezés (egészségre gyakorolt hatásuk), - nagy népsűrűség, ebből adódó konfliktusok, - elidegenedés, lélektani torzulások, - bűnözés, párhuzamos társadalmak, - „épület-betegség” (azbeszt, festékek, oldószerek stb.).
Módszer:	előadás, megfigyelés, beszélgetés
Eszköz:	fotók, internet, könyvek,

9-14. évf.

Cím:	Környezetvédelmi csoportok szervezése
Nevelési cél:	A kollégium egész területét átfogó, önkéntes tanulókból álló csoportok, akik rendszeresen ellenőrzik a rendet.
Tartalom, fogalmak:	- Minden tanulócsoporthoz egy-egy tanuló „őrjárat” rendszeresen végigjárja a saját szintjének folyosóját, mosdóját és WC-it, és elhárítja, megszünteti a hiányosságokat.
Módszer:	nevelőtanári szervezés a DÖK segítségével
Eszköz:	takarító eszközök

13-14. évf.

Cím:	Kapcsolatteremtés a szomszéd házak képviselőivel
Nevelési cél:	Személyes kapcsolatok kiépítése a lakókkal.
Tartalom, fogalmak:	A kollégium és a környező lakók békés egymás mellett élésének érdekében az akciók és rendezvények idejének megbeszélése. A környező lakóházak közös képviselőit tájékoztatjuk az utcán található veszélyes hulladékokról, a kollégiumi klubestek időpontjáról.
Módszer:	személyes kapcsolat kiépítése a lakókkal, beszélgetés, bizonyítás
Eszköz:	alanya: szomszéd lakók, diákok

12-14. évf.

Cím:	Alternatív energiaforrások
Nevelési cél:	Tudatosodjon a diákban, hogy csak egy Földünk van, és vigyázni kell rá.
Tartalom, fogalmak:	A Föld biztosítani tudja számunkra: a megújuló energiaforrások használatát. - <i>napenergia, szélenergia, víz energiája, geotermikus energia.</i>
Módszer:	külső előadó felkérése, diák kiselőadásra készül, beszélgetés, filmvetítés
Eszköz:	képek, könyv, Internet, DVD

9-12. évf.

Cím:	Megújuló természeti erőforrások
Nevelési cél:	Védje a természetet, tudjon az energiával takarékoskodni.
Tartalom, fogalmak:	- Milyen megújuló erőforrásokat ismerünk? - Hogyan tudjuk környezetünket kímélni és felhasználni az ismert erőforrásokat? - Technikai korlátok, megtérülés.
Módszer:	beszélgetés, ismeretátadás
Eszköz:	szakirodalom, Internet

9-14. évf.

Cím:	Hogyan hat az ember közvetlen környezetére a mindennapi tevékenységünk?
Nevelési cél:	A diákokban tudatosodjon, hogy tevékenységeik milyen környezetromboló hatással járhatnak.
Tartalom, fogalmak:	- Tisztító, takarító szerek veszélyei: <i>klór, só.</i> - Tisztítatlan szennyvizek élővizekbe vezetése. - Bányászat, zagyártározók. - Járművek, üzemek környezetszennyező hatásainak felismerése: <i>Kiotói egyezmény, kibocsátási kvóták, levegő szennyezettségének mértéke.</i>
Módszer:	tényekkel bizonyítható jelenségek ismertetése
Eszköz:	fényképek, filmek, DVD, könyvek, Internet

Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

11-12. évf.

Cím:	Milyen pályát válasszak?
Nevelési cél:	Tudja felismerni saját képességeit. A képességeinek megfelelő pályát válasszon. Kitartás.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Milyen pályákat ismersz?- Mihez van tehetséged, mit szeretnél csinálni az életben?- Milyen az otthoni indíttatás?
Módszer:	különböző pályák megismertetése, beszélgetés, iskolalátogatás
Eszköz:	az érintett iskolák, munkahelyek látogatása

11-12. évf.

Cím:	Pályaválasztás lehetőségei
Nevelési cél:	Legyen tudatában annak, hogy tudása, szorgalma alapján milyen pályára alkalmas.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none">- Szülői háttér: hagyomány, érdekek- Az érdeklődési területek ismerete <i>Megállom-e a helyem? Ilyen irányú felkészültség.</i>
Módszer:	beszélgetés, önképzés, ismerkedés
Eszköz:	XIII. kerületi pályaválasztási tanácsadó véleményének kikérése

13-14. évf.

Cím:	Álláskeresés, munka
Nevelési cél:	Tudjon önállóan tájékozódni a pályakeresés dokumentumaiban. Legyen képes helytállni a munkahelyi feladatok elvárásaiban.
Tartalom, fogalmak:	- Az álláskeresés folyamata, technikája. - A munkavállaló joga és kötelességei (hivatás, hivatástudat). - Élethossziglani tanulás, pályaaorientáció.
Módszer:	egyéni és kiscsoportos beszélgetés
Eszköz:	újságok, álláshirdetési kiírások, munkaközvetítők, Internet

12-14. évf.

Cím:	A munka
Nevelési cél:	Legyen képes a munka és a szabadidejét tudatosan megszervezni. A munka szeretete.
Tartalom, fogalmak:	- Mit választottál élethivatásodul? - Élethossziglani tanulás. - A munka, a család vagy partner és a szórakozás összhangja.
Módszer:	közös beszélgetés
Eszköz:	ajánlott irodalom

12-14. évf.

Cím:	Munkaerőpiac
Nevelési cél:	Legyen képes felismerni a tanuló, hogy mire képes, és úgy válasszon pályát.
Tartalom, fogalmak:	Nézzon utána az alábbiaknak: <i>foglalkoztatottak száma, munkanélküliek száma, munkaerő állomány, foglalkoztatási arány, munkanélküliség ráta, tanulás – pályamódosítás, áthelyezés.</i>
Módszer:	beszélgetés, kiselőadás, interjú
Eszköz:	eszközök, Internet, prospektusok, újságok

9. évf.

Cím:	Mi az, ami érdekel?
Nevelési cél:	Legyen tudatában saját érdeklődési körének.
Tartalom, fogalmak:	- Önismeret fontossága, érdeklődés fogalma, érdeklődés és szakmák közötti kapcsolat feltárása.
Módszer:	Asszociációs játékok, fogalmom tisztázás
Eszköz:	képek, könyvek, játékkártya, önismereti teszt

9. évf.

Cím:	Miben vagyok jó?
Nevelési cél:	Legyen tudatában képességeinek.
Tartalom, fogalmak:	- Erősségek, gyengeségek, - különböző munkához szükséges képességek, - követelmények tisztázása.
Módszer:	párosítások, összehasonlítások, rangsorolás
Eszköz:	FEOR – szakmaleírások, profilok

10. évf.

Cím:	A munka világa – diákmunka, szakmai gyakorlatok
Nevelési cél:	Legyen tisztában a munkavégzéssel kapcsolatos dokumentumokkal, jogokkal, kötelezettségekkel.
Tartalom, fogalmak:	- Munkaszerződés, munkabér, munkaköri leírás, munkavállalói jogok és kötelességek, bejelentett és „fekete” munka közötti különbség.
Módszer:	bemutató, beszélgetés
Eszköz:	törvények, dokumentumok

10. évf.

Cím:	Munkaerő-piaci ismeretek
Nevelési cél:	Ismerkedjen meg a környezetében élők (családja, ismerősei) munkájával, helyzetével.
Tartalom, fogalmak:	- Munkanélküliség, pályamódosítás, átképzés, lehetőségek, elhelyezkedési nehézségek okai, a munka megtartásának nehézségei.
Módszer:	kutatás, érdeklődés
Eszköz:	diákok bemutatói

11. évf.

Cím:	A munka világa/I.
Nevelési cél:	Legyen tisztában azzal, milyen elvárásoknak kell megfelelni egy munkahelyen.
Tartalom, fogalmak:	- Kit fognak felvenni, és megtartani? - MIKIT: megbízható, igazmondó, kommunikációs és társas készséggel bíró, jó szakmai ismeretek, tisztesség.
Módszer:	vita, véleményalkotás
Eszköz:	filmek, cikkek

11. évf.

Cím:	A munka világa/II.
Nevelési cél:	Egymástól való tanulás, tapasztalatszerzés lehetőségének felismertetése.
Tartalom, fogalmak:	- A kollégiumban már szakmát tanuló diákok bemutatói, - saját területük bemutatása egy-egy jellegzetességgel.
Módszer:	bemutató, kiállítás szervezése
Eszköz:	plakátok, kiállítás eszközei – egyéni

12. évf.

Cím:	„Ezt egy életen át kell játszani”
Nevelési cél:	Legyen tudatában a z élethosszig tartó tanulás fogalmának.
Tartalom, fogalmak:	- Továbbtanulás és képzések, - érdeklődés – képességek, - felvétellel kapcsolatos tudnivalók.
Módszer:	gyűjtés, ismeretszerzés
Eszköz:	internet: felvi.hu

12. évf.

Cím:	Terveim, céljaim
Nevelési cél:	Legyenek céljai, elképzelései a jövővel kapcsolatban, tudjon tervezni.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Célok, erőfeszítések, tervek az érettségi után. - Továbbtanulás, vagy munka? - Mik a céljaim? - Mit teszek meg ezért?
Módszer:	fejlődési terv készítése
Eszköz:	közös és egyéni beszélgetések

13-14. évf.

Cím:	Az álláskeresés lépései/I.
Nevelési cél:	Ismerje az álláskeresés dokumentumait.
Tartalom, fogalmak:	- Önéletrajz, Europass önéletrajz, motivációs levél, ajánlás.
Módszer:	saját önéletrajz készítése
Eszköz:	önéletrajz és motivációs levél, álláshirdetések

13-14. évf.

Cím:	Az álláskeresés lépései/II.
Nevelési cél:	Ismerkedjen meg lehetséges helyzetekkel.
Tartalom, fogalmak:	- Interjú, HR, stresszinterjú, viselkedési módok, öltözködés.
Módszer:	szituációs játékok, helyzetgyakorlatok
Eszköz:	videofilm példa vagy HR –es szakember meghívása

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diákönkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

9-10. évf.

Cím:	A pénz fogalma, fajtái
Nevelési cél:	Ismerje meg az alapvető gazdasági folyamatokat – a pénz fajtái.
Tartalom, fogalmak:	- A pénz világának feltárása, - a helyes gazdálkodás lehetőségeinek megismerése, - hogyan gazdálkodjon a diák ésszerűen a pénzzel?
Módszer:	beszélgetés, vita
Eszköz:	napilapok, MNB látogatás

9-10. évf.

Cím:	Családi gazdálkodás – jövedelem
Nevelési cél:	Önálló gazdálkodásra nevelés.
Tartalom, fogalmak:	- Ismerje meg az otthoni pénzügyi lehetőségeket, a jövedelem beosztásának fontosságát, - önállóan tudja kezelni saját pénzét, a jövőben a fizetését is, - „rezsi” fogalma.
Módszer:	felolvasás, beszélgetés
Eszköz:	elektronikus sajtó

10. évf.

Cím:	Gazdasági ismeretek
Nevelési cél:	A magyar gazdaság alapjainak megismerése.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Hazánk gazdasági történetének bemutatása, - piacgazdaság elveinek ismertetése, - milyen gazdasági elvek érvényesülnek hazánkban? - ki, milyen ismeretekkel rendelkezik?
Módszer:	előadás
Eszköz:	földrajz tankönyv

11. évf.

Cím:	Napjaink magyar gazdasága
Nevelési cél:	A diák tájékozódjon az aktuális gazdasági helyzetről.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Magyar gazdaság jelenlegi helyzetének megismerése, mezőgazdasági és ipari adottságok felsorolása, - működő ágazatok megbeszélése, pl.: autóipar, Suzuki, Opel, Mercedes, - EU-s tagság hatásai a magyar gazdaságra.
Módszer:	megbeszélés, kiselőadás
Eszköz:	újságok

11. évf.

Cím:	Gazdasági – társadalmi problémák
Nevelési cél:	Ismerje fel a gazdasági problémákat és tanulja meg kezelni azokat.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Időben ismerje fel a diák a pénzügyi nehézségeket saját életében és tudja megoldani azokat, - munkanélküliség fogalma, jellemzői, hogyan kezelhető, - takarékoság szerepe a gazdálkodásban.
Módszer:	szerepjáték
Eszköz:	banki prospektusok

11. évf.

Cím:	Pénzkezelés technikái
Nevelési cél:	Önálló gazdálkodásra nevelés.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Ismerje meg a diák a bankok szerepét, a bankszámla, THM, GOP, GNP fogalmát, - a hitelfelvétel előnyei és hátrányai, - önállóan tudjon dönteni fontos pénzügyi kérdésekben.
Módszer:	megbeszélés
Eszköz:	Kurtán Lajos: Közgazdaságtan című könyve

13-14. évf.

Cím:	Hitelek és megtakarítások fajtái
Nevelési cél:	Pontos ismeretekkel rendelkezzen a diák a hitelek fajtáiról.
Tartalom, fogalmak:	- Hitel: klasszikus felosztás (pénz, kötelezettségvállalás), cél szerinti csoportosítás (beruházás, forgóeszköz), lejárat szerinti felosztás (rövid lejáratú, hosszú lejáratú). megtakarítások: kötvény, részvény és állampapír fogalma.
Módszer:	előadás, megbeszélés
Eszköz:	papír ceruza

13-14. évf.

Cím:	Vállalkozói ismeretek
Nevelési cél:	Önálló gazdálkodásra nevelés.
Tartalom, fogalmak:	Ki lehet jó vállalkozó, mi szükséges a sikeres vállalkozás beindításához? tulajdonságok: önállóság, kreativitás, céltudatosság, kitartás. szükségesek még: tőke, tárgyi feltételek, probléma megoldó készség, felvevő piac, jó munkaerő.
Módszer:	megbeszélés
Eszköz:	internet, www.vallalkozasi-ismeretek.hu

13-14. évf.

Cím:	„Számoljunk okosan!”
Nevelési cél:	Tanulja meg a diák az ésszerű családi gazdálkodást.
Tartalom, fogalmak:	Bevétel – kiadás oldal elkészítése a diákok részéről, hogyan gazdálkodnának egy fix 100 ezer forint jövedelemmel? adatokkal kell számolniuk, rezszi és a fennmaradó összeget költhetik csak el elméletben.
Módszer:	Rezszi számítás
Eszköz:	papír, toll

12. évf.

Cím:	Munka jelentősége, fajtái
Nevelési cél:	Ismerjék meg a diákok a munka fontosságát.
Tartalom, fogalmak:	Diákmunka lehetősége Budapesten (MELÓ-DIÁK, EUdiák, és MŰISZ), mire figyeljen a diák a munkavállalásnál, külföldi diákmunka lehetősége esetén milyen okmányokra van szükség és hol szerezheti be azokat, teljes állás, részmunkaidő fogalma, munka=javak létrehozása, ill. megszerzése.
Módszer:	megbeszélés
Eszköz:	internet: www.euvonal.hu

12. évf.

Cím:	A pénz funkciói
Nevelési cél:	A tanuló tudja elkülöníteni a különböző funkciókat.
Tartalom, fogalmak:	Forgalmi eszköz funkció: a boltban vásárlás, értékmérő funkció: az áru értékét, arányát fejezi ki, fizetési eszköz funkció, felhalmozási funkció: el nem költött jövedelem (megtakarítás).
Módszer:	előadás
Eszköz:	power point-os vetítés

12. évf.

Cím:	Pénzügyi szolgáltatások
Nevelési cél:	Ismerje meg a diák az alapvető szolgáltatásokat.
Tartalom, fogalmak:	Bankok, takarékpénztárak fogalmának tisztázása, szolgáltatások felsorolása (bankszámla nyitása, átsorolás, csekk befizetés, csoportos beszedési megbízás intézése, hitel ügyintézés), vállalkozások esetén: hitelfelvétel.
Módszer:	megbeszélés, vita
Eszköz:	prospektusok, szórólapok.

Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

9. évf.

Cím:	Kommunikációs korszakok szóbeliségtől az internetig
Nevelési cél:	A médiaműveltség fogalmának elmélyítése –azon képességek összessége amely ahhoz szükséges, hogy a különböző médiaformákhoz hozzáférjünk.
Tartalom, fogalmak:	- A médiatörténet fordulópontjai a szóbeliség, írásbeliség, tipográfiai fordulat, kép és hanginformációk rögzítése, tárolása és közvetítése, a távközlés forradalma, digitális fordulat, - nyilvánosság, köz- és magánszféra, média, digitalizáció.....
Módszer:	elemzés, kritikai szemléletű értékelés, előállítás
Eszköz:	internet, digitális eszközök, szoftverek

10. évf.

Cím:	A digitalizáció jelentőségéről
Nevelési cél:	Radikális változáson mennek át olyan fogalmak, kapcsolatok, mint közösség, nyilvánosság, munka, tanulás, cselekvés!
Tartalom, fogalmak:	- Digitalizáció: a „világ” bitekbe kódolhatóságának és reprodukciójának ténye, számítógéppel olvasható kódolt formába való áttétele, - Könyvek, képek, hangok digitalizálása, - jelentősége: katalógusok, adatbázis, internet.... - CD, DVD, CD-ROM, e-book, Digitális Irodalmi Akadémia
Módszer:	beszélgetés, csapatmunka
Eszköz:	számítógép, internet

11. évf.

Cím:	Közszolgálati és kereskedelmi televíziózás
Nevelési cél:	A közszolgálati és a kereskedelmi televíziózás alapvető motivációinak felismerése, a lényeges különbségek meglátása.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Tulajdonviszonyok a médiában, a műsorkínálatot befolyásolja, hogy tulajdonosa maga az állam (előfizetési díjakból, adókból), vagy magántulajdonban lévő üzleti vállalkozás, amely döntően a befizetők pénzén tartja fenn magát, - közszolgálati, bulvár, közönség, mint vevő és áru, médiafogyasztási szokások, médiafüggőség.
Módszer:	beszélgetés: a tapasztalt műsorok besorolása, csoportmunka: műsorszerkesztés
Eszköz:	televízió, RTV újság

12. évf.

Cím:	Minőségi és bulvármédia
Nevelési cél:	A minőségi és a bulvármédia sajátos funkciója, megbízható színes hírek.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - A minőségi sajtót az eseményekkel kapcsolatos információk ellenőrzése, azok árnyaltabb bemutatása jellemzi, - a színes, személyes módon fogalmazó, sokszor felületes bulvármédiát általában a szélsőséges történetek bemutatása jellemzi,
Módszer:	beszélgetés a televíziózásról
Eszköz:	televízió, számítógép

9.évf.

Cím:	Médiaszabályozás
Nevelési cél:	A nyilvános megszólalás szabadságának és felelősségének tudatosítása, állásfoglalás a médiában fellelhető normákkal és esetleges normasértésekkel kapcsolatban.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - A korosztályos ajánlások rendszerének megértése, az egyes korosztályoknak ajánlható filmek és televíziós műsorok tartalmi és formai jellemzőinek összegyűjtése, - tartalomszabályozás, öncélú szexualitás, médiatörvény, hitelrontás.
Módszer:	beszélgetés
Eszköz:	számítógép, televízió

10.évf.

Cím:	Egyén és közösség az információs társadalomban
Nevelési cél:	Kérdésfelvetés és válaszlehetőségek azzal kapcsolatban, hogy miképp változik az egyén és a közösségek viszonya az információs társadalomban.
Tartalom, fogalmak:	<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan gyűjtött példák alapján beszámolás a magánélet és a közélet határainak változásairól, - az online életforma hatása a személyiség fejlődésére, a társas kapcsolatokra, a civil társadalom önszerveződésére, a tanulásra, a munkavégzésre...
Módszer:	beszélgetés személyes élmények alapján
Eszköz:	számítógép

12.évf.

Cím:	Médiaipar, médiafogyasztás és befolyás
Nevelési cél:	A médiaipar működésének megismerése, önálló kérdések és vélemény megfogalmazás a tárgyalt témával kapcsolatban.
Tartalom, fogalmak:	- Nézettség és fogyasztásnövelő stratégiák (műsoridő elosztása), megfigyelése egy kereskedelmi csatorna műsorrendjének megfigyelésével. - Műsoridő, műsorsáv, nézettség, infotainment.
Módszer:	beszélgetés
Eszköz:	TV, számítógép

9.évf.

Cím:	A reklám
Nevelési cél:	A reklámmal szembeni ellenvetés: manipulál, és az ábrázolás teljes fegyvertárát igénybe veszi, befolyásolja a nézőt.
Tartalom, fogalmak:	A reklám hatásmechanizmusának elemzése változatos példák segítségével, kitalált témák reklámjának tervezése és elkészítése különböző médiumok (újság, plakát, TV, rádió) számára, alkalmazott művészet, sztereotípiák.
Módszer:	csoporthmunka, beszélgetés
Eszköz:	számítógép, internet, katalógusok

10.évf.

Cím:	Médiatudatos, azaz kritikus néző
Nevelési cél:	Ismerje fel a diák a valóság ábrázolásának különböző szintjeit, legyen képes a valós tények és fikciók megkülönböztetésére.
Tartalom, fogalmak:	- A tudatos tévézés kialakításában segítségére kell lennünk gyermekeinknek útmutatással, figyelmük, ízlésük, érdeklődési körük figyelembe vételével, - ebben a témában a szülőknek van a legnagyobb szerepük.
Módszer:	beszélgetés, csoportmunka
Eszköz:	számítógép, film

9. évf.

Cím:	Médiaoptimizmus - médiapesszimizmus
Nevelési cél:	Hogyan befolyásolja a média a tömegek, társadalmi egyenlőtlenségek és igazságtalanságok problémáit?
Tartalom, fogalmak:	- Mennyire befolyásolja gondolkodásunkat, - mennyire befolyásolja értékítéleteinket, - miért van szélsőséges megítélése az újonnan megjelenő médiumoknak?
Módszer:	beszélgetés
Eszköz:	számítógép, napi- és hetilapok

11.évf.

Cím:	Hír és hírszerkesztés
Nevelési cél:	Tudja a diák világosan megkülönböztetni a hírt és az elemzést.
Tartalom, fogalmak:	- Miért, és hogyan lesz valamiből hír a médiában, - milyen információk különösen fontosak a hírek szerkesztése során, - a modern társadalmak számára a hírközlés alapvető szolgáltatássá vált.
Módszer:	csoporthmunka, beszélgetés
Eszköz:	számítógép, televízió

9.évf.

Cím:	Az új média formái és szövegépítési sajátosságai
Nevelési cél:	Az internetes szövegépítés sajátosságainak megismerése
Tartalom, fogalmak:	- A mindennapi kommunikáció formái és nyelvi sajátosságai (pl. szókinccs, alakváltozatok, mondatszerkesztés, helyesírás) tudatosítása saját szövegalkotói gyakorlatának végén.
Módszer:	csoporthos és egyéni munka
Eszköz:	számítógép

1. számú melléklet: Elvárásrendszerek

Pedagógusi elvárásrendszer

(Lásd a Pedagógiai program 2., 3., 4., 5. és 6. fejezetében.)

Intézményvezetői elvárásrendszer

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Szemponatok	Elvárások
Milyen módon biztosítja, hogy a tanulás a tanulói eredmények javulását eredményezze?	<ul style="list-style-type: none">• Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési-oktatási alapelvek, célok és feladatok meghatározásában.• Együttműködik munkatársaival, és példát mutat annak érdekében, hogy az intézmény elérje a tanulási eredményekre vonatkozó deklarált céljait.• A tanulói kulcskompetenciák fejlesztésére összpontosító nevelő-oktató munkát vár el.
Hogyan biztosítja a mérési, értékelési eredmények beépítését a tanulási-tanítási és a nevelési folyamatba?	<ul style="list-style-type: none">• Az intézményi működést befolyásoló azonosított, összegyűjtött, értelmezett mérési adatokat, eredményeket felhasználja a stratégiai dokumentumok elkészítésében, az intézmény jelenlegi és jövőbeli helyzetének megítélésében, különösen a nevelés, a tanulás és tanítás szervezésében és irányításában.• A kollégákkal megosztja a tanulási eredményességről szóló információkat, és levonja a szükséges szakmai tanulságokat.• Beszámolót kér a tanulói teljesítményekről, változásáról és elvárja, hogy a tapasztalatokat felhasználják a tanulók fejlesztése érdekében.
Hogyan biztosítja a fejlesztő célú értékelést, visszajelzést, reflektivitást az intézmény napi gyakorlatában?	<ul style="list-style-type: none">• Irányításával az intézményben kialakítják a tanulók értékelésének közös alapelveit és követelményeit, melyekben hangsúlyosan megjelenik a fejlesztő jelleg.• Irányításával az intézményben a fejlesztő célú visszajelzés beépül a pedagógiai kultúrába.

<p>Hogyan gondoskodik arról, hogy a pedagógiai program, a foglalkozási tervek és az alkalmazott módszerek a tanulói igényeknek megfeleljenek, és hozzájáruljanak a továbbhaladáshoz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A jogszabályi lehetőségeken belül az intézményi dokumentumokat az Alapprogramra alapozva az intézmény sajátosságaihoz igazítja. • Irányítja a munkatervek kidolgozását és összehangolását annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a pedagógiai programban foglaltak, valamint az éves munkaterv teljesítését valamennyi tanuló számára.
<p>Hogyan működik a differenciálás és az adaptív nevelés-oktatás az intézményben és saját pedagógiai gyakorlatában?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Irányítja a differenciálót, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó tanulástámogató eljárásokat, a hatékony tanulói egyéni fejlesztést. • Lehetőségeihez mérten gondoskodik róla, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók (tehetséggondozást, illetve felzárkóztatást igénylők) speciális támogatást kapjanak. • Nyilvántartja a korai intézményelhagyás kockázatának kitett tanulókat, és aktív irányítói magatartást tanúsít a lemorzsolódás megelőzése érdekében.

<p>2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása</p>	
<p>Szemponatok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan vesz részt az intézmény jövőképének kialakításában?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat. • Szervezi és irányítja az intézmény jövőképének, értékrendjének, pedagógiai és nevelési elveinek megismerését és tanulási-tanítási folyamatokba épülését. • Az intézményi jövőkép, és a pedagógiai program alapelvei, célrendszere a vezetői pályázatában megfogalmazott jövőképpel fejlesztő összhangban vannak.
<p>Hogyan képes reagálni az intézményt érő kihívásokra, változásokra?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait. • A változtatást, annak szükségességét és folyamatát, valamint a kockázatokat és azok elkerülési módját megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre választ ad. • Képes a változtatás folyamatát hatékonyan megtervezni, értékelni és végrehajtani.
<p>Hogyan azonosítja azokat a területeket, amelyek stratégiai és operatív szempontból fejlesztésre szorulnak?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan nyomon követi a célok megvalósulását. • Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét.

<p>Milyen lépéseket tesz az intézmény stratégiai céljainak elérése érdekében?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását, biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését. • A stratégiai célok eléréséhez szükséges feladat-meghatározások pontosak, érthetőek, a feladatok végrehajthatók.
<p>Hogyan teremt a környezete felé és a változásokra nyitott szervezetet?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló információszerzésre (konferenciák, előadások, egyéb források). • A vezetés engedi, és szívesen befogadja, a nevelés és a tanulás-tanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket.

<p>3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása</p>	
<p>Szemponatok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan azonosítja erősségeit, vezetői munkájának fejleszthető területeit, milyen az önreflexiója?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vezetői munkájával kapcsolatban számít a kollégák véleményére. • Tudatos saját vezetési stílusának érvényesítésében, ismeri erősségeit és korlátait. • Önértékelése reális, erősségeivel jól él, hibáit elismeri, a tanulási folyamat részeként értékeli.
<p>Milyen mértékű elkötelezettséget mutat önmaga képzése és fejlesztése iránt?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A tanári szakma és az intézményvezetés területein keresi az új szakmai információkat, és elsajátítja azokat. • Vezetői hatékonyságát önreflexiója, a külső értékelések, saját és mások tapasztalatai alapján folyamatosan fejleszti. • Hiteles és etikus magatartást tanúsít. (Kommunikációja, magatartása a pedagógus etika normáinak megfelel.)
<p>Időarányosan hogyan teljesülnek a vezetői programjában leírt célok, feladatok? Mi indokolja az esetleges változásokat, átütemezéseket?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban. • Ha a körülmények változása indokolja a vezetői pályázat tartalmának felülvizsgálatát, ezt világossá teszi a nevelőtestület és valamennyi érintett számára.

4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Szemponatok	Elvárások
Hogyan osztja meg a vezetési feladatokat a vezetőtársaival, kollégáival?	<ul style="list-style-type: none"> • A munkatársak felelősségét, jogkörét és hatáskörét egyértelműen meghatározza, felhatalmazást ad. • A vezetési feladatok egy részét delegálja vezetőtársai munkakörébe, majd a továbbiakban a leadott döntési- és hatásköri jogokat ő maga is betartja, betartatja.
Hogyan vesz részt személyesen a humánerőforrás ellenőrzésében és értékelésében?	<ul style="list-style-type: none"> • Irányítja és aktív szerepet játszik a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában (az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásában) és működtetésében. • Részt vállal a pedagógusok foglalkozásainak látogatásában, megbeszélésében. • A pedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.
Hogyan inspirálja, motiválja és bátorítja az intézményvezető a munkatársakat?	<ul style="list-style-type: none"> • Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére. A feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít. • Alkalmat ad a pedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében.
Hogyan tud kialakítani együttműködést, hatékony csapatmunkát a kollégák között?	<ul style="list-style-type: none"> • Aktívan működteti a munkaközösségeket, az egyéb csoportokat (projektcsoport például intézményi önértékelésre), vezetőként és szakjának megfelelően részt vesz a team munkában. • Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményen belüli együttműködésekkel.
Milyen módon biztosítja és támogatja az érintettek, a nevelőtestület, az intézmény igényei, elvárásai alapján kollégái szakmai fejlődését?	<ul style="list-style-type: none"> • A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének. • Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit.
Hogyan vonja be a vezető az intézményi döntéshozatali folyamatba a pedagógusokat?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményi folyamatok megvalósítása során megjelenő döntésekbe, döntések előkészítésébe bevonja az intézmény munkatársait és partnereit. • A döntésekhez szükséges információkat megosztja az érintettekkel. • Mások szempontjait, eltérő nézeteit és érdekeit figyelembe véve hoz döntéseket, old meg problémákat és konfliktusokat.

<p>Mit tesz a nyugodt munkavégzésre alkalmas, pozitív klíma és támogató kultúra megteremtése érdekében?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes kapcsolatot tart az intézmény teljes munkatársi körével, odafigyel problémáikra, és választ ad kérdéseikre. • Olyan nevelési, tanulási környezetet alakít ki, ahol az intézmény szervezeti viselkedési és tanulási kultúráját a tanulási folyamatot támogató rend jellemzi (például mindenki által ismert és betartott szabályok betartatása). • Támogatja, ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket.
--	---

<p>5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása</p>	
<p>Szemponatok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan történik a jogszabályok figyelemmel kísérése?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait. • A pedagógusokat az őket érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabály-változásokról folyamatosan tájékoztatja.
<p>Hogyan tesz eleget az intézményvezető a tájékoztatási kötelezettségének?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az érintettek tájékoztatására többféle kommunikációs eszközt, csatornát (verbális, nyomtatott, elektronikus, közösségi média, stb.) működtet. • A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű kommunikáción alapul.
<p>Hogyan történik az intézményi erőforrások elemzése, kezelése (emberek, tárgyak és eszközök, fizikai környezet)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hatékony idő- és emberi erőforrás felhasználást valósít meg (egyenletes terhelés, túlterhelés elkerülése, stb.). • Hatáskörének megfelelően megszervezi az intézmény mint létesítmény és a használt eszközök biztonságos működtetését (például sportlétesítmények eszközei, taneszközök, stb.).
<p>Hogyan biztosítja az intézményvezető az intézményi működés nyilvánosságát, az intézmény pozitív arculatának kialakítását?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményi dokumentumokat a jogszabályoknak megfelelően hozza nyilvánosságra. • A pozitív kép kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás érdekében kommunikációs eszközöket, csatornákat működtet.
<p>Hogyan biztosítja az intézményi folyamatok, döntések átláthatóságát?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Szabályozással biztosítja a folyamatok nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét. • Elvárja a szabályos, korrekt dokumentációt.

<p>Milyen, a célok elérését támogató kapcsolatrendszert alakított ki az intézményvezető?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Személyesen irányítja az intézmény partneri körének azonosítását, részt vesz a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel (például DÖK, szülői képviselő) történő kapcsolattartásban. • Az intézmény vezetése hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.
---	---

Intézményi elvárásrendszer

1. Pedagógiai folyamatok	
Tervezés	
Szempontok	Elvárások
<p>Hogyan valósul meg a stratégiai és operatív tervezés?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását. • Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési (az Eredmények értékelési területnél felsorolt adatok), demográfiai, munkaerő-piaci és más külső (jogszabályi környezet) elemek figyelembe vételével készülnek. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését. • A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik. • Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés. • Az intézményi önértékelési ciklust lezáró intézkedési terv és a stratégiai és operatív tervezés dokumentumainak összehangolása megtörténik. • Az éves munkaterv összhangban van a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösség terveivel.
<p>Milyen az intézményi stratégiai terv és az oktatáspolitikai köznevelési célok viszonya; az operatív tervezés és az intézményi stratégiai célok viszonya?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek. • Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja, és a dokumentumokban nyomon követhető.

1. Pedagógiai folyamatok	
Megvalósítás	
Szemponatok	Elvárások
Hogyan történik a tervek megvalósítása?	<ul style="list-style-type: none"> • A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az öt-éves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.) • Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi terv, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösség és a diákönkormányzat bevonásával történik. • Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását. • Az intézményi pedagógiai folyamatok (például tanévre, tanulócsoporthra tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, tanulók és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.
Milyen az intézmény működését irányító éves tervek és a beszámolók viszonya?	<ul style="list-style-type: none"> • Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek. • A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése. • A beszámolók szempontjai illeszkednek az intézményi önértékelési rendszerhez.
Milyen a pedagógusok éves tervezésének, és tényleges megvalósulásának a viszonya?	<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógus, tervező munkája során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott nevelési-oktatási tartalmi és az intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatott egyének és csoportok fejlesztési céljait. • A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak. • A teljes pedagógiai folyamat követhető a kötelezően vezetett dokumentumokban, a naplókban, valamint a tanulói produktumokban.

1. Pedagógiai folyamatok	
Ellenőrzés	
Szemponatok	Elvárások
Hogyan működik az ellenőrzés az intézményben?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményi stratégiai alapdokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek. • Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz. • Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat. • A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre. • Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben és a pedagógusok önértékelése során is.

1. Pedagógiai folyamatok	
Értékelés	
Szemponatok	Elvárások
Hogyan történik az intézményben az értékelés?	<ul style="list-style-type: none"> • Az értékelés tények és adatok alapján, tervezetten és objektíven történik, alapját az intézményi önértékelési rendszer jelenti. • Az intézményi önértékelési rendszer működését az intézmény vezetése irányítja, az önértékelési folyamatban a nevelőtestület valamennyi tagja részt vesz.
Milyen a pedagógiai programban meghatározott tanulói értékelés működése a gyakorlatban?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a tanulók adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó szokások és gyakorlat működik. • A tanulók értékelése az intézmény alapidokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján történik. • A pedagógusok az alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általuk megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismertetik a tanulókkal és a szülőkkel. • Az intézményben a tanulói teljesítményeket folyamatosan követik, a tanulói teljesítményeket dokumentálják, elemzik, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek. • A tanuló eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak a tanulónak és szüleinek/gondviselőjének.

1. Pedagógiai folyamatok	
Korrekción	
Szemponok	Elvárások
<p>Mi történik az ellenőrzés, mérés, értékelés eredményével? (Elégedettségmérés, intézményi önértékelés pedagógus-értékelés, egyéb mérések.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak elkészítése, módosítása során megtörténik az ellenőrzések során feltárt információk felhasználása. • Évente megtörténik az önértékelés keretében a mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása, és az intézmény a mérési-értékelési eredmények függvényében korrekciót végez szükség esetén. • Az intézmény a nevelési és tanulási eredményességről szóló információk alapján felülvizsgálja a stratégiai és operatív terveit, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulók ellátására. • A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (például pályázati lehetőségek) és szakmai támogatások feltérképezése és bevonása természetes gyakorlata az intézménynek.

2. Személyiség- és közösségfejlesztés	
Személyiségfejlesztés	
Szemponok	Elvárások
<p>Hogyan valósulnak meg a pedagógiai programban rögzített személyiségfejlesztési feladatok?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A beszámolóknak és az intézményi önértékelésben követhetők az eredmények (különös tekintettel a csoportvezetők tevékenységére, a diákönkormányzati munkára, az egyéni fejlesztésre). • Támogató szervezeti és tanulási kultúra jellemzi az intézményt. • A tanulók személyes és szociális képességeinek felmérésére alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat alkalmaznak a pedagógusok az intézményben.

<p>Hogyan fejlesztik az egyes tanulók személyes és szociális képességeit (különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulókra)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a tanulók személyes és szociális képességeinek fejlesztésére, és ez irányú módszertani tudásukat megosztják egymással. • A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követik, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtanak végre. • A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető <ul style="list-style-type: none"> • az intézmény dokumentumaiban, • a mindennapi gyakorlatban (foglalkozásokon és egyéb azon kívüli tevékenységek során), • DÖK programokban.
<p>Hogyan történik a tanulók szociális hátrányainak enyhítése?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A kiemelt figyelmet igénylő tanulók mindegyikénél rendelkeznek a pedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban. • Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden tanuló szociális helyzetéről. • Az intézmény, támogató rendszert működtet: <ul style="list-style-type: none"> • Felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez. • Integrációt segítő módszereket alkalmaz (pl, egyéni beszélgetéseket, programokba bevonás stb.) • Kollégiumi gyermek-és ifjúságvédelmi felelős munkája. • Kapcsolatot tart fenn az iskolával, szülővel, valamely szakmai támogató hálózattal. • Stb.
<p>Hogyan támogatják az önálló tanulást, hogyan tanítják a tanulást?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az önálló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési-oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása, és azok bevezetésének megtervezése. • Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű tanulók megkülönböztetett figyelmet kapnak. • A pedagógusok az önálló tanuláshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosítanak, alkalmazva a tanulás tanítása módszertanát.
<p>Hogyan történik a tanulók egészséges és környezettudatos életmódra nevelése?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető. • A hétköznapi életben a tanulók a gyakorlatban alkalmazzák a téma elemeit.

2. Személyiség- és közösségfejlesztés

Közösségfejlesztés

Szempontok	Elvárások
Hogyan segíti az intézmény a tanulók együttműködését?	<ul style="list-style-type: none">• A stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladatokat megvalósítja az intézmény.• A pedagógusok rendelkeznek a közösségfejlesztés folyamatának ismeretével, és az alapján valósítják meg a rájuk bízott tanulócsoportok, közösségek fejlesztését.• A beszámolókból követhetők az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel a csoportvezetők, a diákönkormányzat tevékenységére, az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára.• Az intézmény gondoskodik és támogatja a pedagógusok, valamint a tanulók közötti folyamatos információcserét és együttműködést.
Az intézmény közösségépítő tevékenységei hogyan, milyen keretek között valósulnak meg?	<ul style="list-style-type: none">• Közösségi programokat szervez az intézmény.• Közösségi programokat szervez a diákönkormányzat.• Bevonják a tanulókat, az intézmény dolgozóit a szervezeti és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába.• A részvétellel, az intézmény működésébe való bevonódással és a diákok önszerveződésének lehetőségeivel a tanulók, a szülők elégedettek.

3. Eredmények	
Szemponatok	Elvárások
Milyen eredményességi mutatókat tartanak nyilván az intézményben?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége. • Az intézmény partnereinek bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényező indikátorok azonosítása. • Nyilvántartják és elemzik az intézményi eredményeket: <ul style="list-style-type: none"> • tanév végi eredmények – tantárgyra, 2 évre vonatkozóan • versenyeredmények: országos szint, megyei szint, tankerületi szint, települési, egyéb szint • vizsgaeredmények • elismerések • lemorzsolódási mutatók (évismétlők, magántanulók, kimaradók, lemaradók) • elégedettségmérés eredményei (pedagógus, tanuló) • neveltségi mutatók stb.
Milyen szervezeti eredményeket tud felmutatni az intézmény?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény kiemelt nevelési céljaihoz kapcsolódó eredmények alakulása az elvártaknak megfelelő. • Az intézmény nevelési és oktatási célrendszeréhez kapcsolódó foglalkozások eredményesek, amely mérhető módon is dokumentálható (kollégiumok közötti, háziverseny, egyéb versenyeredmények stb.). • Az eredmények eléréséhez a munkatársak nagy többsége hozzájárul.
Hogyan hasznosítják a belső és külső mérési eredményeket?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése gondoskodik a nevelési és a tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról. • Az eredmények elemzése és a szükséges szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása nevelőtestületi feladat. • A belső és külső mérési eredmények felhasználásra kerülnek az intézményi önértékelés eljárásában.

Hogyan kísérik figyelemmel a tanulók további tanulási útját?	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulókövetést a csoportvezetők végzik, a diákok visszajelzései alapján. • A tanulók eredményeit felhasználja a pedagógiai munka fejlesztésére.
---	--

4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció	
Szemponatok	Elvárások
Milyen pedagógus szakmai közösségek működnek az intézményben, melyek a fő tevékenységeik?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményben a különböző szakmai pedagóguscsoportok együttműködése jellemző (szakmai munkaközösség, projekt csoportok). • A pedagógusok szakmai csoportja maga alakítja ki működési körét, önálló munkaterv szerint dolgozik. A munkatervét az intézményi célok figyelembevételével határozza meg. • A szakmai közösség vezetőjének hatás- és jogköre tisztázott. • Csoportok közötti együttműködésre is sor kerül az intézményben, amely tervezett és szervezett formában zajlik. • Az intézmény vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra. • A munkaközösség bevonásával történik a pedagógiai folyamatok megvalósításának ellenőrzése, értékelése. • A tanulók nevelése-oktatása érdekében a szakmai közösség tevékenységén túl a pedagógusok kezdeményezően együttműködnek egymással és a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel a felmerülő problémák megoldásában.
Hogyan történik a belső tudásmegosztás az intézményben?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményben megfelelő színvonalú a szervezeti kultúra és a szakmai műhelymunka. • Az intézményben rendszeres a jó gyakorlatok ismertetése, támogatása. • A belső tudásmegosztás működtetésében a munkaközösség komoly feladatot vállal.

<p>Hogyan történik az információátadás az intézményben?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kétirányú információáramlást támogató kommunikációs rendszert (eljárásrendet) alakítottak ki. • Az intézményben rendszeres, szervezett és hatékony az információáramlás és a kommunikáció. • Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel. • Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés. • Az értekezletek összehívása célszerűségi alapon történik, résztvevői a témában érdekeltek. • A munka értékelésével és elismerésével kapcsolatos információk szóban vagy írásban folyamatosan eljutnak a munkatársakhoz.
--	--

<p>5. Az intézmény külső kapcsolatai</p>	
<p>Szemponatok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Melyek az intézmény legfontosabb partnerei?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény pedagógiai programjával összhangban a vezetés irányításával megtörténik a külső partnerek azonosítása, köztük a kulcsfontosságú partnerek kijelölése. • A külső partnerek köre ismert az intézmény munkavállalói számára.
<p>Mi az egyes partneri kapcsolatok tartalma?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény az azonosított partnerekről nyilvántartást vezet. • Az intézmény terveinek elkészítése során, ahol a jogszabályok előírják, vagy a pedagógiai munka igényli megtörténik az érintett külső partnerekkel való egyeztetés. • Rendszeresen megtörténik a kiemelt kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése. • Az intézmény panaszkezelése kidolgozott.

<p>Hogyan kapnak tájékoztatást a partnerek az intézmény eredményeiről?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése a jogszabályban előírt módon eleget tesz tájékoztatási kötelezettségeinek. • Az intézmény a helyben szokásos módon tájékoztatja külső partnereit (az információátadás szóbeli, digitális vagy papír-alapú). • A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását folyamatosan felülvizsgálják, visszacsatolják és fejlesztik.
<p>Hogyan vesz részt az intézmény a közéletben (települési szint, járási/tankerületi szint, megyei szint, országos szint)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény részt vesz a különböző szakmai szervezetek munkájában és lehetőség szerint a helyi közéletben. • A pedagógusok és a tanulók részt vesznek a különböző helyi/regionális rendezvényeken. • Az intézmény kiemelkedő szakmai és közéleti tevékenységét elismerhetik különböző helyi díjakkal, illetve az ezekre történő jelölésekkel.

<p>6. A pedagógiai munka feltételei</p>	
<p>Tárgyi, infrastrukturális feltételek</p>	
<p>Szemponatok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan felel meg az infrastruktúra az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény rendszeresen felméri a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé. • Az intézmény rendelkezik a belső infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó tervvel, amely figyelembe veszi az intézmény sajátosságait, a nevelőmunka feltételeit és pedagógiai céljait.
<p>Hogyan felel meg az intézményi tárgyi környezet a különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelésének, oktatásának?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény a szakértői bizottság, egyéb külső partnerek, a kollégák javaslatai alapján beszerzést kezdeményez a szükséges eszközökre. • Arra törekszik, hogy az intézkedési tervnek megfelelő fejlesztés megtörténjen, és ehhez rendelkezésre állnak a megfelelő tárgyi eszközök.
<p>Milyen az IKT-eszközök kihasználtsága?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény az IKT-eszközöket rendszeresen alkalmazza a nevelő-oktató munkájában, az eszközök kihasználtsága, foglalkozásokon való alkalmazásuk nyomon követhető.

6. A pedagógiai munka feltételei	
Személyi feltételek	
Szemponatok	Elvárások
Hogyan felel meg a humánerőforrás az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, reális képpel rendelkezik a nevelő-oktató munka humánerőforrás-szükségletéről. • A humánerőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára. • A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap. • A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak. • Az intézmény pedagógus-továbbképzési programját az intézményi célok és szükségletek, az egyéni életpálya figyelembe vételével alakították ki. • A vezetők felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.

6. A pedagógiai munka feltételei	
Szervezeti feltételek	
Szemponatok	Elvárások
Milyen szervezeti kultúrája van az intézménynek, milyen szervezetfejlesztési eljárásokat, módszereket alkalmaz?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti és tanulási kultúra fejlesztésében. • Az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok jellemzik. • Az intézmény alkalmazotti közösségének munkájára, együttműködésére a magas szintű belső igényesség, hatékonyság jellemző. • Az intézmény munkatársai gyűjtik és megosztják a jó tanulás-szervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.

<p>Milyen az intézmény hagyományápoló, hagyományteremtő munkája?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény számára fontosak a hagyományai, azok megjelennek az intézmény alapdokumentumaiban, tetten érhetőek a szervezet működésében, és a nevelő-oktató munka részét képezik. • Az intézményben dolgozók és külső partnereik ismerik és ápolják az intézmény múltját, hagyományait, nyitottak új hagyományok teremtésére.
<p>Hogyan történik az intézményben a feladatmegosztás, felelősség- és hatáskörmegosztás?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A munkatársak felelősségének és hatáskörének meghatározása egyértelmű, az eredményekről rendszeresen beszámolnak. • A feladatmegosztás a szakértelem és az egyenletes terhelés alapján történik. • A felelősség és hatáskörök megfelelnek az intézmény helyi szabályozásában (SZMSZ) rögzítetteknek, és támogatják az adott feladat megvalósulását.
<p>Hogyan történik a munkatársak bevonása a döntés-előkészítésbe (és milyen témákban), valamint a fejlesztésekbe?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan megtörténik az egyének és csoportok döntés előkészítésbe történő bevonása - képességük, szakértelmük és a jogszabályi előírások alapján. • Ennek rendje kialakított és dokumentált.
<p>Milyen az intézmény innovációs gyakorlata?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztést. • Az intézmény lehetőségeket teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra. • A legjobb gyakorlatok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására nyitott a testület és az intézményvezetés.

7. A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés

Szempontok	Elvárások
<p>Hogyan jelennek meg a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban meghatározott célok a pedagógiai programban?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény pedagógiai programja koherens a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott szabályozó dokumentumban foglaltakkal. • A pedagógiai program a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelési-oktatási feladatait, céljait.
<p>Hogyan történik a pedagógiai programban szereplő kiemelt stratégiai célok operacionalizálása, megvalósítása?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programjában foglaltak megvalósulását. • Minden tanév tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül. • A tervek nyilvánossága biztosított. • A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók. • A képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak. • A nevelési-oktatási módszerek, a nevelő-oktató munkát támogató papír alapú és digitális tankönyvek, segédanyagok kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.

2. számú melléklet: Ajánlott szakirodalom

Szakkönyvek

- Allport, G.W.: A személyiség alakulása. Kairosz, 1998.
- Aronson, Elliot: A társas lény. KJK-Kerszöv, Bp. 2004.
- Atkinson: Pszichológia Bp. Osiris, 1997.
- Bábosik István: A nevelés folyamata és módszerei. Leopard Kiadó, 1993.
- Bábosik István: Neveléstudomány, Osiris, Bp. 2004.
- Bágyoni-Varjasi: Okos szóval, türelemmel. Medicina, Bp. 1978.
- Berezki Tamás: Evolúciós pszichológia. Osiris, Bp. 2003.
- Buda Béla: A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája. Tk., Bp., 1986.
- Cole, Michael: Fejlődéslélektan. Bp.: Osiris, 1998.
- Európai jelentés-árnyalatok. Ventus Libro, 2003.
- Falus Iván: Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2003.
- Fehérvári Anikó-Tomasz Gábor: Kudarok és megoldások. Iskolai hátrányok, lemorzsolódás, problémakezelés. OFI. Bp, 2015.
- Haire, Mason: Pszichológia vezetőknél. Mezőgazdasági, Bp. 1977.
- Haller József: Miért agresszív az ember? Bp., Osiris, 2005.
- Harsányi István: A tanulók megismerése. Pszichológia-nevelőknek. Tankönyvkiadó, 1970.
- Hebb, Donald O.: A pszichológia alapkérdései. Gondolat, Bp. 1995.
- Kende B. Hanna: Gyermekpszichodráma Bp., Osiris, 2003.
- Kon, I. Sz.: Az ifjúkor pszichológiája, Tk., Bp, 1979.
- Koncz István: Kamaszkapaszkodó, Urbis, Bp. 2005.
- Landau: A kreativitás pszichológiája, Tk., Bp. 1976.
- Lükő István: Környezetpedagógia Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.
- Mérei Ferenc– V.Binét Ágnes: Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2006.

Mérei Ferenc: Közösségek rejtett hálózata. Osiris Kiadó, Bp. 2006.

Susanna Millar: Játépszichológia. Maecenas Kiskönyvtár, Bp., 1997.

Nevelési kézikönyv nem csak osztályfőnököknek. OKI-Dinasztia, 2001.

Dr. Pálhegyi Ferenc: Személyiség-lélektani kalauz. Tankönyvkiadó, 1981.

Piaget, Jean: Szimbólumképzés a gyermekkorban. Gondolat, 1981.

Piaget, Jean: A viselkedés mint a fejlődés hajtóereje. Akadémia Kiadó, Bp., 1988.

Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Bp., 2004.

Pszichológia. Osiris, Bp. 1997, Osiris Tankönyvek

Robert D, Hare: Kímélet nélkül. A köztünk élő pszichopaták sokkoló világa. Háttér K. 2011.

Rókusfalvy Pál: A környezetpszichológia alapkérdései Bp., Nemzeti Tk., 2002.

Rosengren: Kommunikáció Bp., Pypotex, 2004

Szentmihályi Károly: Pszichológia tanároknak és diákoknak. Hantken Kiadó. 2007.

Dr. Szilágyi Vilmos: Mélylélektan és nevelés. Pszichológia-nevelőknek. Tankönyvkiadó. 1980.

Tari Annamária: Z generáció. Tericum Kiadó, Bp. 2011.

Tari Annamária: Generációk online. Tericum Kiadó, 2015.

Dr. Thomas Gordon: A tanári hatékonyság fejlesztése. T.E.T. Gordon Könyvek, 2010.

Vajda-Kósa: Neveléslélektan Bp., Osiris, 2005.

Vikár György: Az ifjúkor válságai. Animula, Bp., 1999.

Többféle szakmai könyv, kézikönyvek az Oktatási Hivatal oldaláról:
<https://www.oktatas.hu/kereses?search=k%C3%A9zik%C3%B6nyvek>

Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet honlapjáról: folyóiratok, kiadványok:
<http://ofi.hu/>

Ajánlott szakirodalom a tematikus csoportfoglalkozásokhoz.

A tanulás tanítása

- Barkóczi Ilona: Tanulás és motiváció, Tk., Bp. 1984.
- Bednorz, Peter: Bevezetés a tanulás lélektanába, Medicina, Bp. 2006.
- Fejes József Balázs: Célok és motiváció. Gondolat Kiadói Kör, 2015.
- Fisher, Robert: Hogyan tanítsuk gyermekeinket tanulni? Műszaki, Bp. 2013.
- Gonobolin: A figyelem fejlesztése, Tk., Bp. 1979.
- Horányi Katalin: Tanuljunk tanulni Bp.: Magyar könyvklub, 2002.
- Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról, AKG, Bp., 1999.
- Trevor Romain: Leckeírás hiszti nélkül. Animus Kiadó, Bp. 2006.
- Werner Metzsig-Martin Schuster: Tanuljunk meg tanulni. Medicina Könyvkiadó Zrt. 2008.

Az erkölcsi nevelés

- Arisztotelész: Nikomakhoszi etika. Európa Kiadó. Bp. 1987.
- Dalai Láma: Út a nyugalomhoz. Írás Kiadó, 2001.
- Lao-ce: Az út és erény könyve. Helikon Kiadó. 2016.
- Nagy Képes Biblia. Saxum Kiadó, 2008.
- Ranschburg Jenő: Erkölcs és jellem. Saxum Kiadó, 2013.
- Tatiosz: A bölcsesség ábécéje. Kassák Kiadó, 2006.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

- A magyarok krónikája, Officina Nova, 1996
- Kósa László: A magyarságtudomány kézikönyve Bp.: Akadémiai, 1993
- Balassa-Ortutay: Magyar néprajz, Corvina, 1979
- Kósa-Szemerkenyi: Apáról fiúra: néprajzi kalauz, Bp.: Móra, 1973.
- Dömötör Tekla: Magyar népszokások, Corvina, 1983.
- Magyarország története Bp.: Akadémiai, 2007
- Pannon enciklopédia: A magyarság kézikönyve Bp.: Pannon, 1993
- Popper Péter: Az élet sója. Saxum Kiadó. 2011.
- Ruffy Péter: Magyar ereklyék, magyar jelképek Bp.: Kossuth, 1988.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Garai Katalin: Az Európai Unió. Corvina, 1999.

Körössényi-Tóth-Török: A magyar politikai rendszer Bp.: Osiris, 2007.

Magyarország Alaptörvénye. 2012.

Mi a politika?: Bevezetés a politika világába Bp.: Osiris, 2004.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Belső utakon. A Nyitott Akadémia válogatott előadásai önismeretről, sorsról és szabadságról. Kulcslyuk Kiadó. 2011.

Berentés Éva: Az érett személyiség. Az emberi siker, a hatékonyság, és a boldogság személyiségháttéré. Pro Personal Kft. 2012.

Csernus-Mohás-Popper: Egészséges egyén – beteg társadalom? Bp.: Saxum, 2006.

Dr.Ábrahám-Hörömpő Andrea: Lélekmozaikok. (Önismeret. Tudatosság...) 2015.

Rudas János: Defi örökösei. Nyolcadik javított kiadás. Oriold és társai Kft. 2016.

A családi életre nevelés

Bácskai Júlia: Együttélődsdi, Korona Kiadó, Bp. 1999.

Bácskai Júlia: Magánélettan, PannonKlett, Bp. 1997.

Chapman, Gary: Családi összhangzattan. Harmat Kiadó, 2014.

Családi boldogság, családi pokol? Az együttélés művészete. Jaffa Kiadó, 1999.

Ranschburg Jenő: Családi kör – családi nevelésről. Saxum Kiadó, 2012.

A testi és lelki egészségre nevelés

Buda Béla: A lélek egészsége. A mentálhigiéné alapkérdései, Bp.: NT, 2003.

Lexikon a szerelemről, Bp.: Kossuth, 1987.

Lux Elvira: Szabad egy szexre?, Bp.: Optimum, 1989.

Nagy drogkönyv, Bp.: 2003.

Norberg – Szili: Természetes fogamzásgátlás, Bp.: Mezőgazdasági, 1988.

Pease: Illünk egymáshoz?: Párkapcsolat ki mit tud, Park, Bp. 2006.

Pikó Bettina: Védőfaktorok nyomában - A káros szenvedélyek megelőzése és egészségfejlesztés serdülőkorban. L' Harmattan Kft. 2010.

Dr. Rác József: A drogkérdésről őszintén. B+V Lap-és könyvkiadó, 2000.

Rees: Drogok, Bp.: Magyar Könyvklub, 2005.

John Guillebaud: Fogamzásgátlás. Oriold és Társa Kft. 2009.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Czike-Kuti; Czike Klára és Kuti Éva: Önkéntesség, jótekonyság, társadalmi integráció.2006.

Hernádi Ilona, Könczei György: Esélyegyenlőségtől a Taigetoszig? L' Harmattan 2016.

Kálmán Zsófia, Könczei György: A Taigetosztól az esélyegyenlőségig. Osiris Kiadó, 2002.

<http://szentferencalapitvany.org/>

<http://www.downalapitvany.hu/node/53>

<http://www.hospicehaz.hu/>

<http://batortabor.hu/>

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Arborétumok országszerte, Bp.: Mezőgazdasági, 1984.

Csodaszép Magyarország: hazánk legszebb tájai és látnivalói, B: Reader's, 2004.

Kerényi Attila: Európa természet és környezetvédelme Bp.: Tankönyvkiadó, 2003.

Látnivalók Magyarországon, Miskolc, 2006.

Moser-Pálmai: A környezetvédelem alapjai Bp.: Nemzeti Tk., 2006.

Palmer-Neal: A környezeti nevelés kézikönyve. Infogroup Kiadó. 1998.

Pályaorientáció

Gönczi Károly: Életpályaépítés: önismeret, pályaválsztás. Pedellus, 2006.

Bayer – Jávor – Utasi: Társadalomismeret: a politika, a munka világa, az életmód kérdései, Bp.Dinasztia, 1997.

Martonné Tamás Márta - Perge Judit - Sallay Hedvig: Pályaválasztás és szelekció. ELTE PPK. 2007.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Blake Masters - Peter Thiel: Nulláról az egyre - Gondolatok startupokról, avagy hogyan teremtsünk jövőt. Gabo Könyvkiadó, 2015.

Daniel Ichbiah: Bill Gates és a Microsoft regénye. K.U.K. Bp, 1996.

Donald J.Trump: Gondolkodj győztesként! Trivium Kiadó, 2016.

Jeffery S. Young: Steve Jobs és az Apple sikertörténete. Lexecon, 2009.

Otp tőzsdesuli: <https://www.otpbank.hu/portal/hu/Megtakaritas/Ertekpapir/Tozsdesuli>

Robert T. Kyosaki: Cashflow négyszög. Bagolyvár Trade Kft., Bp. 2013.

Warren Buffett - Lawrence A. Cunningham: Warren Buffett jelenti. 2013.

Médiatudatosságra nevelés

Anthony R. Pratkanis, Elliot Aronson: A rábeszélőgép. Ab Ovo Kiadó, 2012.

Barbier-Lavenir: A média története Bp.: Osiris, 2004.

Borókai Gábor: Média, közösség, szolgálat. 2012.

Koncz István: Médiapszichológia. Fapadoskönyv Kiadó, 2011.

Pintér Róbert: Az információs társadalom Bp.: Gondolat-Új Mandátum, 2007.

Szécsi Gábor: Média és társadalom az információ korában. Akadémiai Kiadó, 2016.

További tanulást segítő anyagok találhatóak a kollégium honlapján, a **Tudástár** fül alatt

<http://www.pannoniakoll.hu>

3. számú melléklet: Könyvtárunk Pedagógiai programja

Alapvetés

A kollégium **könyvtár-pedagógiai programja** a helyi pedagógiai program része: az információs és kommunikációs kultúra megismerését, a benne való eligazodást, a tanulást, az emberi kapcsolatokat, az együttműködést, a társadalmi érintkezést szolgálja. A Nemzeti alaptanterv könyvtári követelményrendszerére épül, de nem azonos vele, figyelembe veszi az intézmény jellegét, sajátosságait és adottságait.

Cél: kollégiumi könyvtárunk közösségi térré kell váljon, ahol a kulturált szabadidős tevékenységeknek, az önművelésnek, az információs források használatának éppúgy helye van, mint az előadásoknak, csoportfoglalkozásoknak, megbeszéléseknek.

Irányelvek

20/2012 EMMI rendelet 163.§ (1) Az iskolai, kollégiumi könyvtár az iskola, kollégium működéséhez, pedagógiai programjának megvalósításához, a neveléshez, tanításhoz, tanuláshoz szükséges dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését, a könyvtári rendszer szolgáltatásainak elérését és mindezek használatát, továbbá a könyvtárhasználati ismeretek oktatását biztosító, az intézmény könyvtár-pedagógiai tevékenységét koordináló szervezeti egység.

(2) Az iskolai, kollégiumi könyvtár kiegészítő feladata

- a) a Nemzeti köznevelési törvény. 4. § 5 pontja szerinti egyéb foglalkozások tartása,
- b) a nevelő-oktató munkához szükséges dokumentumok többszörözése,
- c) számítógépes informatikai szolgáltatások biztosítása,
- d) tájékoztatás nyújtása az iskolai, kollégiumi könyvtárak, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekben működő könyvtárak, a nyilvános könyvtárak dokumentumairól, szolgáltatásairól,
- e) más könyvtárak által nyújtott szolgáltatások elérésének biztosítása,
- f) részvétel a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében,
- g) muzeális értékű könyvtári gyűjtemény gondozása.

A könyvtár neve: Pannónia Középiskolás Kollégium Könyvtára

A könyvtár címe és telefonszáma: 1133 Budapest, Pannónia u. 83 Tel.: 6067364

A könyvtár jellege: 310 fős kollégium könyvtára

A könyvtár technikai jellemzői: a könyvtár a hatemeletes kollégiumi épület földszintjén helyezkedik el, az épület belső udvarán keresztül közelíthető meg. Kijárat nyílik a kollégium Pannónia utcai főbejáratának oldala felé is, amit nem használunk, csak vészhelyzet esetén. Két kis előtéren keresztül juthatunk a 120 négyzetméteres könyvtárhelyiségbe, ami szabadpolcos elhelyezést biztosít a 7 ezer kötetes állománynak. 14 számítógép, nyomtató, televízió, cd-s magnó-rádió és mp3-as, illetve DVD lejátszó áll a tanulók rendelkezésére.

Nyitvatartása a tanulók kollégiumi házirendjéhez igazodik, hétfőtől csütörtökig 13-21 óra között tart nyitva.

Az állomány nyilvántartása, a kölcsönzés a **GEORGE Integrált Könyvtári Programrendszer 880-as Professzionál verziójával** (Szériaszám: 48789417) történik.

Nevelési-oktatási program

A középiskolai oktatásra épülő fejlesztési területek, módszertani alapelvek, kulcskompetenciák (NAT)

A könyvtár-pedagógiai nevelési program részeként jelenik meg az olvasóvá nevelés és a könyvtárhasználóvá nevelés. Ez utóbbi fontos része, illetve célkitűzése az egész életen át tartó tanulásra nevelés. Itt találjuk a könyvtár eszközeivel, a könyvtár tereiben végzett szakköri tevékenység, a tehetséggondozás és az önkéntes munka kereteit is.

A személyiség fejlesztése

- önművelésre nevelés,
- önálló ismeretszerzésre nevelés,
- könyvtárhasználóvá nevelés,
- olvasóvá nevelés, olvasásfejlesztés

Információs műveltség kialakítása

- a könyvtári rendszer szolgáltatásainak megismertetése,
- tájékoztató segédletek használatának elsajátítása (megfelelő eszközök megtalálása)
- a könyvtári dokumentumok használatához szükséges tudás megalapozása,
- az információ megszerzésének, értékelésének, szelektálásának és felhasználásának készségének fejlesztése,
- problémamegoldás, mely egyben a tanulási technikák alkalmazásának összetevője is.

Könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása

Ismerje meg a tanuló a kollégiumi könyvtár tereit, állományát. Legyen tisztában a könyvtár alapszolgáltatásaival és a használat szabályainak betartásával. Cél az olvasási tudás elmélyítése. Látogassa gyakran a könyvtárat, olvasson rendszeresen. A biztos könyvtárhasználathoz szükséges ismeretek elsajátítása az elérendő cél. Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített ismeretszerzést, fejlessze beszédkulturáját, tanulási szokásait.

Dokumentumismeret- és használat

A különböző típusú dokumentumok alapos, használati szintű megismerése a cél. Az egyes dokumentumtípusok formai, tartalmi jellemzői, részei, használatuk módja, célja, egymáshoz való viszonyuk, történetük (jelenleg különösen: könyv, időszaki kiadvány, audiovizuális és számítógéppel olvasható dokumentumok)

Önművelés, a szellemi munka technikája

Az önálló ismeretszerzés képességének kialakításához az alábbi rész-képességekre támaszkodhatunk:

1. tájékozódási készség – térben, könyvek között és az egyes könyvekben, információkban, rendszerismeret
2. szelektálási készség – a megtalált könyvek, információk között
3. szövegértési készség – a kapott információk helyes értelmezése
4. problémamegoldó, alkalmazó készség – az összefüggések észrevétele, a megismert módszerek alkalmazása

2. melléklet az 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelethez

A rendelet 2. § 9. pontjában meghatározott tematikus csoportfoglalkozások keretterve

TÉMAKÖRÖK

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A tanulás tanítása: fejlesztési követelményekhez kapcsolódóan: a könyvtárhasználat rendje és módszerei: könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket, Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internethasználatra.

Erkölcsi nevelés: pl.: irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük: a foglalkozás lehet a könyvtárban, együtt látott film vagy irodalmi mű közös megbeszélés, az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit, legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól – mint fejlesztendő követelmények a 9-14 évfolyam számára, szintén kiváló lehetőségek könyvtári csoportfoglalkozások számára.

Ezekhez hasonlóan a **többi témakör** is lehetőséget adhat könyvtári foglalkozásra, különösen az utolsó:

Médiatudatosságra nevelés: a média társadalmi szerepe, az internet- és játékfüggőség káros hatásainak bemutatása, az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése, az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása.

A kollégium pedagógiai tevékenységének szerves része a tehetséggondozás és a lemaradók felzárkóztatása. Így a könyvtár is a szokványostól eltérő kreatív gondolkodás támogatását, a motivációs bázisának erősítését tartja szem előtt.

Elfogadó szerepünk erősítésével, a demokratikus szellem támogatásával a bizalmas emberi kapcsolatok elmélyítését, tanulóink műveltséggel kapcsolatos pozitív attitűdjét, kulturált társas viselkedését szeretnénk előmozdítani.

Változatos programjainkkal mindenkor lehetőséget kívánunk teremteni tanulóinknak szabadidejük tartalmas eltöltésére, ünnepeink alkalmával a színvonalas megemlékezésre, és nem utolsósorban pedig a tanuláshoz szükséges feltételek biztosításával segíteni az iskolai órákra való minél eredményesebb felkészülést.

Azonban kollégiumi könyvtárunk előtt álló egyik legnagyobb feladat az egyre gyorsuló digitalizáció teremtette lehetőségek felismerése, a változó könyvtári szerepek és a hagyományos könyvtári értékek harmóniájának megteremtése.

Legitimációs záradék

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A pedagógiai programot az intézmény diákönkormányzata véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

.....
diákönkormányzat képviselője

A pedagógiai programot az intézmény nevelőtestülete 2018. június 27. napján tartott értekezletén elfogadta.

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

P.H.

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

Fenntartással kapcsolatos többletkiadások

Nincs ilyen.

Nyilvánosság

A Pedagógiai program nyilvános dokumentum, amely a kollégium honlapjáról, a www.pannoniakoll.hu Dokumentumtár menüjéből letölthető.

A Pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt: Budapest, 2018. június 27.

P.H.

.....
Darmó Szabolcs
intézményvezető